

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

на тему:

**«ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ У ПРИМІСЬКІЙ ЗОНІ М. КИЄВА
(НА ПРИКЛАДІ ГІПО-ЦЕНТРУ В БУЧАНСЬКОМУ РАЙОНІ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)»**

Виконав: студент 6 курсу, групи Арх-61А
191 «Архітектура та містобудування»,
освітньо-наукова програма «Містобудування»
(шифр і назва спеціальності, освітньо-наукової програми)

Чупринка Поліна Олексіївна
(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

П.О. Чупринка
(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Київ - 2023 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри містобудування
д. арх., проф. _____ Н.М. Шебек
“ _____ “ _____ 20 23 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

Особливості архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів у приміській зоні м. Києва (на прикладі гіпо-центру в Бучанському районі Київської області)

Виконала студентка групи Арх-61А

Чупринка Поліна Олексіївна

(прізвище, ім'я та по батькові)

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

Освітньо-наукова програма: «Містобудування»

Науковий керівник: Зінов'єва О. С.

(прізвище, ініціали)

канд. арх., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини: Зінов'єва О. С.

(прізвище, ініціали)

канд. арх., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент: Рябець Ю.С.

(прізвище, ініціали,)

канд. арх., доцент

науковий ступінь, вчене звання

Київ – 2023 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: **Архітектурний**
Кафедра: Містобудування
Освітній рівень: ОНП
Галузь знань: 19 – Архітектура та будівництво
Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування
Освітньо-наукова програма: «Містобудування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан архітектурного факультету

„___” _____ 20 23 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Чупринка Поліна Олексіївна
(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи Особливості архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів у приміській зоні м. Києва (на прикладі гіпо-центру в Бучанському районі Київської області)

затверджена наказом ректора КНУБА № 906/2 від « 12 » травня 2023 року

2. Науковий керівник

Зінов'єва Олена Сергіївна, доц., канд. арх.
(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини

Зінов'єва Олена Сергіївна, доц., канд. арх.
(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 23.05.2022 р.

4. Зміст пояснювальної записки:

Вступ. (Актуальність теми, мету і завдання та об'єкт і предмет дослідження)

Розділ 1. ДОСВІД АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННО-СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ У ПРИМІСЬКІЙ ЗОНІ

(Назва розділу)

Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННО-СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ

(Назва розділу)

Розділ 3.

ПРОПОЗИЦІЇ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГІПО-ЦЕНТРУ В БУЧАНСЬКОМУ РАЙОНІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

(Назва розділу)

Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

Розділ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

5. Перелік графічного матеріалу (з точними назвами обов'язкових креслень)

1. Схема мережі кінноспортивних комплексів у приміській зоні м. Києва

2. Схема аналізу мережі кінноспортивних комплексів Бучанського району

3. Схема розташування території у планувальній структурі населеного пункту
4. План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель, поєднана зі схемою оцінки руйнувань М 1:2000
5. Проектний план М 1:2000 та схема проектних обмежень у використанні земель
6. План червоних ліній М 1:2000
7. План функціонального зонування території М 1:2000
8. Схема транспортної мобільності та інфраструктури М 1:2000.
9. Схема інженерної підготовки, благоустрою території та вертикального планування М 1:2000.
10. Схема зв'язку внутрішньої мережі кінних маршрутів та туристичних маршрутів прилеглих адміністративних одиниць М 1:20 000
11. Креслення поперечних профілів вулиць М 1:200
11. Розгортки М 1:200
12. Техніко-економічні показники
13. Перспективні зображення

6. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	1.02.2023
Розділ 2.	2.03.2023
Розділ 3.	30.03.2023
Розділ 4. Естетика містобудування	14.04.2023
Розділ 5. Цивільний захист	21.04.2023
Остаточне оформлення роботи	01.05.2023
Перевірка роботи на плагіат	08.05.2023
Попередній захист роботи на кафедрі	19.05.2023
Захист роботи	23.05.2023

7. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Транспорт	Г.Г. Лисюк, доцент		
Естетика містобудування	Н.М. Шебек, професор		
Цивільний захист	В.І. Корінний, старший викладач		

8. Дата видачі завдання 01.02.2023 р.

Зав. кафедри	_____	<u>Н.М. Шебек</u>
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Наук. керівник	_____	<u>Зінов'єва О. С.</u>
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Керівник пр. част.	_____	<u>Зінов'єва О. С.</u>
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Студент	_____	<u>Чупринка П. О.</u>
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (summary)			
<i>до атестаційної випускної роботи студента:</i>		Чупринка Поліна Олексіївна	
ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	Особливості архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів у приміській зоні м. Києва (на прикладі гіпо-центру в Бучанському районі Київської області)		
Освітній ступень	Магістр за освітньо-науковою програмою навчання		
Факультет	Архітектурний		
Кафедра	Містобудування		
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»		
ОНП	Містобудування		
Наук. керівник	доц., канд. арх. Зінов'єва Олена Сергіївна		
Обсяг роботи:	<i>пояснювальна записка,</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А1</i>
	<i>стор.</i>		
	185	5	15
Розділ 1. ДОСВІД АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННО-СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ У ПРИМІСЬКІЙ ЗОНІ	<p>Проблема архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів, з огляду на історичний контекст, має достатньо давню історію. Дослідженням процесів формування споруд для утримання та тренування коней займалися багато науковців. Вони досліджували етапи історичного формування кінних центрів та спортивних споруд в цілому; еволюцію номенклатури приміщень, сучасні фактори впливу на їх формування; різноманіття функціонального використання таких центрів; їх взаємний вплив на навколишнє середовище та життєдіяльність людини.</p> <p>Аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування кінноспортивних комплексів показав різноманітні приклади створення нових та збереження історичних кінних центрів, їх містобудівний та соціокультурний вплив на середовище, а також вплив великих міст на їх розвиток.</p> <p>Аналіз існуючих наукових публікацій та досліджень показав, що на сьогодні науковці достатньо повно дослідили фактори, що впливають на архітектурно-планувальне формування кінноспортивних комплексів. Загалом ці фактори можна поділити на зовнішні та внутрішні. Факторами зовнішнього впливу є: природно-кліматичні, які в свою чергу діляться на природні та ландшафтні; містобудівні; демографічні; екологічні; економічні, соціальні та природно-екологічні. Внутрішні фактори включають в себе функціональні – це педагогічні та медичні – та ергономічні – антропометричні та зоологічні.</p>		
Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННО-СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ	<p>Необхідність та актуальність дослідження архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів продиктована тим, що наразі в Україні майже не існує законодавчих вимог до кінноспортивних комплексів як окремої категорії споруд.</p> <p>У нормативних документах щодо проектування тваринницьких споруд, у тому числі і кінноспортивних наводяться планувальні елементи, що стосуються виключно тварин та обладнання для їх утримання, але не торкаються питання загального архітектурного образу та взаємозв'язку об'ємно-планувальних елементів функціональних зон перебування тварин та персоналу. Параметри вирішення приміщень перебування та територій дозвілля для відвідувачів КСК також не розкриті.</p> <p>Типологія кінних комплексів налічує вже декілька тисячоліть. Весь цей час вона постійно розширювалась і ускладнювалась. На сьогоднішній день типологія кінноспортивних комплексів та номенклатура об'єктів, що</p>		

	<p>входять в їх склад дуже обширна і різноманітна. Якщо раніше вони несли за собою тренувальну та транспортну функції, то тепер це в основному спортивна, розважальна, історична, культурна, а з середини минулого століття ще й терапевтична.</p> <p>Вивчення історії розвитку кінних споруд та аналіз сучасних вітчизняних та закордонних закладів дозволило розробити класифікацію сучасних кінних комплексів за наступними типологічними ознаками: розташування, спеціалізація, функціональне призначення, місткість. За територією розташування кінні комплекси діляться на міські, приміські і заміські. За спеціалізацією: спортивно-тренувальні, історико-культурні, фізкультурно-оздоровчі та реабілітаційні. За функціональним призначенням: монофункціональні та багатофункціональні. За місткістю: найменші, малі, середні, великі та найбільші.</p> <p>Вивчені в ході дослідження моделі архітектурно-планувальної організації кінноспортивного комплексу доводять, що правильно запроєктований комплекс має бути гнучким і адаптивним, поєднувати в собі багато функцій і варіантів використання. Це робить його дуже цінним громадським містобудівним об'єктом.</p> <p>Вимоги до кінноспортивних комплексів включають в себе: містобудівні, природно-кліматичні, економічні, функціональні, санітарно-гігієнічні, протипожежні.</p> <p>Визначено, що блокований тип забудови є найбільш енергоефективним для обраної території, а глибинно-просторова композиція – найбільш функціонально доцільною. Ключовим чинником, що визначає архітектурно-планувальну організацію кінноспортивного центру є його функціональне наповнення.</p>
<p><i>Розділ 3 ПРОПОЗИЦІЇ АРХІТЕКТУРНО- ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГІПО- ЦЕНТРУ В БУЧАНСЬКОМУ РАЙОНІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ</i></p>	<p>Київська область є столичним регіоном, у центрі території якого знаходиться м. Київ – столиця України, потужний політичний, діловий, індустріальний, науково-технічний, транспортний та культурний центр країни, пов'язаний з областю тісними комерційними і соціальними зв'язками.</p> <p>Розвиток кінного спорту на території Київської області має потенціал для подальшого зростання та розширення. Важливо, щоб при цьому були враховані всі необхідні вимоги та стандарти щодо архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів, щоб забезпечити комфортні та безпечні умови для відвідувачів та тварин.</p> <p>Приміська зона Києва та безпосередньо північні території сел. Гостомель мають великий потенціал для розвитку рекреаційних територій. Також у ході дослідження було виявлено, що на досліджуваних територіях існує необхідність створення реабілітаційних закладів. Повноцінні центри іпотерапії тут відсутні, а таких, що надають послуги лікувальної верхової їзди дуже мало і вони не мають необхідних умов для тривалого перебування людей. Більшість із досліджених об'єктів не дотримуються принципів безбар'єрності та не мають у своєму розпорядженні достатніх площ об'ємних та площинних просторів, необхідних, як для перебування тварин.</p> <p>Тому, розробка детального плану території багатофункціонального гіпо-центру на базі частково зруйнованого КСК, що передбачає розширення його функціонального наповнення є доцільним і обґрунтованим. Принципи, використані для його розробки можуть бути</p>

	застосовані для відновлення зруйнованих кінних центрів та проектування нових гіпо-центрів реабілітаційного напрямлення по всій Україні.
<i>Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ</i>	<p>У ході дослідження урбанізованого середовища була проаналізована існуюча система кінних центрів Бучанського району і, на підставі ідеологічного наповнення та функціонального потенціалу, обраний об'єкт розробки детального плану території.</p> <p>Однією з провідних соціально значущих ідей запроєктованого гіпо-центру є налагодження міжособистісних стосунків, повернення людям фізичних та психологічних сил, відновлення почуття безпеки та захищеності. Тому у художню концепцію запроєктованого гіпо-центру у якості композиційного модуля покладено образ підкови, яка у багатьох культурах є талісманом, що захищає від злих сил і приносить спокій та безпеку. Ідеологія проектної розробки визначає здорове спілкування людини з конем, як унікальне явище, адже це засіб налагодження взаєморозуміння і з природою, і з соціумом, і з самим з собою. Художня концепція гіпоцентру покликана створити гармонійне і екологічне середовище, де люди і тварини можуть взаємодіяти, спілкуватися та виражати свою енергію.</p> <p>Для цього були використані методи енерго-інформаційного та просторово-часового моделювання середовища і знайдені такі засоби виразності запроєктованого гіпо-центру: використання природних ландшафтів у дизайні, створення яскравого образу та гармонізація внутрішніх просторів.</p>
<i>Розділ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ</i>	<p>Проектні рішення розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) спрямовані на запобігання виникненню аварійних ситуацій або аварій і захист людей від небезпек прогнозованих надзвичайних ситуацій. Виконання рішень, закладених в проєкті, забезпечить в більшості випадків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запобігання виникненню прогнозованих надзвичайних ситуацій на території комплексу; - запобігання травмування людей у разі виникнення надзвичайних ситуацій або аварій на території комплексу і поза ним; - зменшення матеріальних збитків від надзвичайних ситуацій або аварій; - зменшення терміну і витрат на проведення аварійно-рятувальних робіт у разі виникнення надзвичайних ситуацій або аварій на об'єкті, що проєктується; - своєчасне оповіщення та евакуацію персоналу; - протидія тероризму; <p>навчання працюючих дій щодо своєчасного припинення технологічних процесів в аварійних ситуаціях і діям при аваріях.</p>
<i>Висновки по роботі:</i>	<p>1. Аналіз наукових робіт надав можливість зрозуміти контекст історичного становлення та розвитку кінних та фізкультурно-оздоровчих споруд, їх еволюцію та розвиток, зміну функціонального призначення; визначити обширність послуг та функцій, що надаються кінними центрами на сьогоднішній день, їх вплив на навколишнє середовище та благополуччя суспільства.</p>

	<p>2. Аналіз світового та вітчизняного досвіду проектування кінноспортивних комплексів проілюстрував варіативність їх інтеграції у забудову та взаємозв'язку з навколишнім середовищем.</p> <p>3. Було визначено фактори та умови архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів. Зовнішні: природно-кліматичні, які в свою чергу діляться на природні та ландшафтні; містобудівні; демографічні; екологічні: економічні, соціальні та природно-екологічні. Внутрішні: функціональні: педагогічні та медичні; ергономічні: антропометричні та зоологічні.</p> <p>4. Була розроблена класифікація кінноспортивних комплексів за наступними типологічними ознаками: розташування, спеціалізація, функціональне призначення, місткість. За розташуванням: міські, приміські, заміські. За спеціалізацією: спортивно-тренувальні, історико-культурні, фізкультурно-оздоровчі та реабілітаційні. За функціональним призначенням: монофункціональні та багатофункціональні. За місткістю: найменші, малі, середні, великі та найбільші. Були визначені переваги та недоліки кожного з розглянутих класів та передбачена можливість створення нового за спеціалізацією класу – спортивно-реабілітаційний.</p>
	<p>5. Були розглянуті можливі моделі архітектурно-планувальної організації кінноспортивного комплексу, визначена поступовість їх формування та переваги і недоліки застосування кожної з них. Для подальшої розробки проектного рішення детального плану території гіпоцентру була обрана транзитна модель архітектурно-планувальної організації. Визначено, що блокований тип забудови є найбільш енергоефективним для обраної території, а глибинно-просторова композиція – найбільш функціонально доцільною.</p> <p>6. Були визначені вимоги архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів: містобудівні, природно-кліматичні, економічні, функціональні, санітарно-гігієнічні та протипожежні.</p> <p>7. Був проведений аналіз існуючої мережі кінноспортивних центрів Київської області та Бучанського району, у ході якого були виявлені зони залежності віддаленості КСК від Києва та вплив столиці на їх формування та розвиток; аналіз існуючого стану архітектурно-планувальної організації досліджених комплексів виявив наступні проблеми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - неупорядкованість забудови кінних центрів; - недостатня територія для утримання тварин; - неефективність використання території; - відсутність диференціації та планування зон функціонального призначення; - відсутність архітектурного оформлення та дизайну кінних спортивних центрів; - відсутність зручної та ефективною транспортної інфраструктури; - недостатня кількість відповідних спортивних споруд та обладнання; - проблеми з дотриманням стандартів безпеки; - недостатня розвиненість інфраструктури та сервісних послуг; - руйнування забудови в наслідок бойових дій.

	<p>8. Запропоноване вирішення вищезазначених проблем на прикладі кінноспортивного комплексу «Александрія» сел. Гостомель; обґрунтована загальна концепція розвитку території; сформульовані основні принципи планувально-просторової організації території; розроблене функціонально-планувальне рішення ділянки проектування.</p> <p>9. Здійснено розрахунок площі озелених територій ділянки проектування; передбачене використання елементів благоустрою території детального плану території; проведено аналіз екологічного та естетичного потенціалу прилеглих територій для здійснення розробки зовнішньої мережі кінних маршрутів.</p> <p>10. Були визначені провідні соціально значущі ідеї запроєктованого гіпо-центру: налагодження міжособистісних стосунків, повернення людям фізичних та психологічних сил, відновлення почуття безпеки та захищеності. Тому у художню концепцію запроєктованого гіпо-центру у якості композиційного модуля покладено образ підкови, яка у багатьох культурах є талісманом, що захищає від злих сил і приносить спокій та безпеку.</p> <p>11. Проектні рішення розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) спрямовані на запобігання виникненню аварійних ситуацій або аварій і захист людей від небезпек прогнозованих надзвичайних ситуацій. Заходи цивільного захисту відвідувачів та працівників запроєктованого гіпо-центру в умовах надзвичайної ситуації передбачають евакуацію.</p>
--	--

Ключові слова:

Keywords:

Укладач: _____

/Чупринка П.О./
(прізвище та ініціали)

Наук. керівник: _____

/Зінов'єва О. С./
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	12
ВСТУП	13
ДОСВІД АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННО-СПОРИВНИХ КОМПЛЕКСІВ У ПРИМІСЬКІЙ ЗОНІ	18
1.1. Теоретичні передумови архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів.....	18
1.2. Досвід проектування кінноспортивних комплексів та інтеграції у забудову кінноспортивних комплексів	33
1.3. Фактори і умови архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів.....	47
Висновки до розділу 1	62
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ	63
2.1. Класифікація кінноспортивних комплексів	63
2.2. Модель архітектурно-планувальної організації кінноспортивного комплексу.....	73
2.3. Вимоги архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів	88
Висновки до розділу 2	97
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГІПО-ЦЕНТРУ В БУЧАНСЬКОМУ РАЙОНІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	99
3.1. Аналіз вихідної ситуації.....	99
3.2 Функціонально-планувальне рішення кінноспортивного комплексу.....	116
3.3. Благоустрій і озеленення кінноспортивного комплексу та прилеглих територій	123
Висновки до розділу 3	128
РОЗДІЛ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ	130
4.1. Художня концепція кінноспортивного комплексу.....	130
4.2. Енерго-інформаційне моделювання кінноспортивного комплексу.....	135

	11
4.3. Просторово-часове моделювання гіпо-центру.....	142
Висновки до розділу 4	145
РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ.....	147
5.1. Коротка характеристика об'єкту проектування.....	147
5.2 Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту	151
5.3. Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проектується	155
Висновки до розділу 5	157
ВИСНОВКИ.....	159
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	162
ДОДАТКИ.....	167

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Вершник – людина, що їде верхи на коні; верхівець.

Виїздка (вища школа верхової їзди) — один з видів класичного кінного спорту; виступ у манежі розміром 20 × 60 м тандему вершник–кінь з метою демонстрації здібностей та краси руху коня, який виконує різноманітні вправи за командами вершника.

Іпотерапія – вид лікувальної фізичної культури, в основі якої лежить використання рухів коня для відновлення функцій організму людини.

Конкур (подолання перешкод) – змагання, що показують енергійність, спортивні навички, швидкісні якості коня та підкорення діям вершника під час долаття низки перешкод на конкур. полі (площею бл. 4000 м² під відкритим небом та 1200 м² – у закритому приміщенні).

Круговий манеж, «бочка» – критий круглий манежик діаметром від 16 до 20 м з рівним м'яким ґрунтом. "Бочка" дозволяє працювати молодого коня на свободі: цей безпечний та ефективний метод тренування привчає коня не боятися людини, розуміти візуальні команди.

Манеж – майданчик або закрите приміщення для верхової їзди й тренування коней.

Поло – командний вид спорту на конях в якому метою є забити гол у ворота протилежної команди.

Сталий розвиток — загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі.

Триборство – технічно та фізично найскладніший вид кінного спорту, що включає манежну їзду, польові випробування (крос по пересіченій місцевості з подоланням низки бар'єрів) та конкур, які проводять один або три дні на одному коні.

ВСТУП

Актуальність дослідження.

Одним з вирішальних факторів формування цивілізації був розвиток транспорту та логістики. Протягом багатьох століть на наших територіях коні були основним засобом пересування і основною робочою силою. Тому конюшні та випробувальні майданчики природньо виникали у структурі населених пунктів протягом багатьох століть. Але з розвитком технологій коні становили все менш важливу частину життя людини. На сьогоднішній день, інфраструктура кінних комплексів, здебільшого, втратила свою початкову практичну цінність. Наразі утримання коней у більшості випадків перетворилося на хобі і несе в собі естетичну, соціокультурну та спортивну функції.

На сьогоднішній день ці тварини активно приймають участь в спортивному житті країни. Кінний спорт в Україні дуже активно розвивається. За статистикою, ще 6-8 років тому кількість змагань з різних видів кінного спорту в країні налічувала лише декілька десятків на рік, а станом на 2021 рік – сягла двох сотень. Щотижня у різних областях проводились змагання різних рангів. Україна також активно приймає участь у міжнародних кінноспортивних змаганнях, а у 2019 році у Харкові, Києві та Жашкові на Черкащині було проведено 8 етапів Кубка світу з виїздки. Це стало можливим завдяки активному розвитку регіональних кінно-спортивних клубів. Щороку у різних областях нашої країни будуються щонайменше одна-дві сучасні бази. І за останні 10 років з'явилася вже достатня кількість кінноспортивних клубів та баз європейського рівня та масштабу.

Зі слів президента Всеукраїнської Федерації Кінного Спорту України Андрія Мілованова, за приватними інвестиціями кінний спорт зараз другий в Україні – після футболу; і наступним кроком є створення цілісного ядра розвитку та популяризації кінного спорту в Україні. Це вимагає комплексного дослідження кінноспортивної інфраструктури. Особливо з огляду на те, що протягом останнього року десятки спортивних об'єктів України зазнали руйнувань.

Інший вагомий аспект популяризації верхової їзди – це її реабілітаційні властивості. Драматичні тенденції в показниках фізичного та психологічного здоров'я громадян країни, збільшення чисельності інвалідів та їх кількості у складі населення, свідчать про необхідність створення осередків реабілітації, фізичного та психологічного відновлення людей. Іпотерапія показала себе як дуже ефективний метод лікування надзвичайно широкого спектру захворювань і набула великої популярності закордоном, але в Україні її розвиток тільки починається.

З огляду на це, я вважаю, що розвиток кінних центрів матиме значний позитивний вплив як на імідж країни, так і на благополуччя її громадян. Оскільки популяризація спорту серед всіх верств населення, а особливо його вразливих верств, вимагає створення універсальної, відкритої та доступної для всіх тренувальної бази.

Актуальність цієї проблеми засвідчують наступні документи:

- Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року» (від 4 листопада 2020 р. № 1089);
- Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 14, ст.80);
- Закон України «Про підтримку олімпійського, паралімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 43, ст.370)
- Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 8, ст.59);
- Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 2-3, ст.36)

Дослідження і публікації:

- Обиначна З. В. Особливості розміщення та функціональної організації території реабілітаційних центрів іпотерапії. Архітектурний вісник КНУБА: наук.-вироб. збірник. Київ, 2018. Вип. 16. С.434-443;

- Обиначна З. В. Основні тенденції розвитку та проблеми архітектурно-планувальної організації реабілітаційних центрів іпотерапії. Молодий вчений. Херсон, 2018. Вип. № 9 (61). С. 16-20;
- Чуб О. М. «Принципи реконструкції багатофункціональної спортивної арени на прикладі стадіону «Металіст»»: монографія / О. М. Чуб. — Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа», 2021. — 180 с.;
- Сафронова О. О., Пустовіт Ю. С. Принципи організації простору спортивно-оздоровчого комплексу для молоді на базі промислової будівлі / Сафронова О. О., Пустовіт Ю. С. // Технічна естетика, дизайн та мистецтво / Вісник КНУТД №5 (90) – 2015 – С. 248-253.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Магістерська робота пов'язана з темою науково-дослідницької роботи кафедри містобудування КНУБА «Проблеми формування та перспективи розвитку архітектурно-містобудівних і ландшафтних об'єктів « № держреєстрації 0117U005341. на період 2018-2023.

Мета і задачі дослідження

Мета: Теоретично обґрунтувати сучасні тенденції архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів

Задачі:

- проаналізувати досвід інтеграції кінно-спортивних комплексів у структуру приміських територій;
- теоретично обґрунтувати сучасні заходи архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів;
- розробити методіку проектування та відновлення кінно-спортивного комплексу на прикладі гіпо-центру у Бучанському районі Київської області.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт дослідження: приміські кінноспортивні комплекси, які є відкритими та доступними для мешканців та гостей.

Предмет дослідження: сучасні тенденції архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів.

Методи дослідження

- метод порівняльного аналізу вітчизняних та закордонних кінноспортивних комплексів;
- метод класифікації кінно-спортивних комплексів;
- метод експериментального проектування гіпо-центру в Бучанському районі Київської області та прилеглих до нього територій.

Передбачувана наукова новизна

- систематизація факторів використання кінно-спортивних комплексів для розвитку рекреаційних, реабілітаційних та громадських громадських просторів;
- теоретичне обґрунтування можливості та доцільності використання кінно-спортивних комплексів для розвитку рекреаційних, реабілітаційних та громадських просторів;
- розробка інноваційної методики проектування та відновлення кінноспортивних комплексів на базі постраждалих в наслідок військових дій об'єктів.

Передбачувана практична цінність

Результати дослідження можуть бути впроваджені в наукові та проектні роботи, в розробку концепцій розвитку кінних центрів, зокрема таких, що постраждали в наслідок військових, а також в навчальний процес.

Апробація результатів

Основні результати магістерського дослідження були представлені у вигляді наукової роботи на конференції у КНУБА «Містобудування: перспективи і проблеми розвитку», у 2022 році, на тему: «Пропозиції архітектурно-планувальної організації кінно-спортивного комплексу в київській області»

Публікації

Були оприлюднені у вигляді статей на теми: «Принципи реновації міських кінно-спортивних комплексів», «Досвід інтеграції кінно-спортивних комплексів у містах світу», «Пропозиції архітектурно-планувальної організації кінно-спортивного комплексу в Київській області»

Структура та обсяг роботи

Робота має термінологічний словник. До її складу входять п'ять розділів: дослідницький, теоретичний, експериментальний, а також розділи: «Естетика містобудування» та «Цивільний захист». Кожний розділ містить три параграфи і висновки. Після загальних висновків розміщено список використаних джерел. Додатки включають завдання на проектування та усі зображення проектної частини.

Інформація за темою магістерської роботи була зібрана на таких сайтах:

- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>) (статті, автореферати та дисертації українських науковців);

- Сайт спеціалізованої вченої ради КНУБА у галузі архітектури (http://www.knuba.edu.ua/ukr/?page_id=15456) (автореферати та дисертації);

- Каталог дисертацій захищених в спеціалізованих вчених радах Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (nung.edu.ua) (автореферати та дисертації);

- Каталог дисертацій захищених в спеціалізованих вчених радах Ужгородського національного університету (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>) (автореферати та дисертації);

Для аналізу вихідних даних ділянки проектування було використано матеріали, надані державним підприємством Науково-дослідний проектний інститут Служби безпеки України (генеральні плани, схеми та пояснювальні записки сел. Гостомель, с. Мощун, викопіювання з проекту генерального плану сел. Гостомель).

ДОСВІД АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННО-СПОРИВНИХ КОМПЛЕКСІВ У ПРИМІСЬКІЙ ЗОНІ

1.1. Теоретичні передумови архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів

Проблема архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів, з огляду на історичний контекст, має достатньо давню історію. Дослідженням процесів формування споруд для утримання та тренування коней займалися багато науковців. Серед них можна згадати фундаментальні роботи Джона Лоуренса «The history and delineation of the horse», Бінга Жіро «Stable building and stable fitting: a handbook for the use of architects, builders, and horse owners», Лоуренса Лангера «Know Stable Design and Management» та Фредеріка Фіцвіграма «Horses and stables», Барановського Г.В., Чижкова А.Б., Руа Ж.Ж., які донесли до нас розуміння становлення кінних споруд минулого, що були невід'ємною частиною побуту багатьох людей.

Дослідженням, аналізом та узагальненням історичного становлення кінних споруд також займалися Іванов М. С., Урусов С. П., Дмитриєв О., Зибіна Д.Д., Гарнец А.М., Горіна А.О. та інші. У своїх роботах автори приходять до висновку, що за останнє століття відбулась суттєва зміна ролі та функції кінних споруд, їх перехід від об'єкту побутового та повсякденного значення до об'єкту соціокультурного значення. Також кінні споруди та принципи їх формування згадуються в працях Нойферта Е., Брунова Н. І., Андрєєва А. І., Решетила С., «Всеобщая история архитектуры: в 12 томах» та інші.

Принципи сучасного формування та модернізації кінних центрів, в контексті спортивних та фізкультурно-оздоровчих комплексів, також частково розглянуті в роботах Чуба О. М., Сафронова О. О., Пустовіт Ю. С. та інші.

Впродовж останніх 30-40 років широкого використання в світі почала набирати реабілітаційна верхова їзда – іпотерапія. Ефективність цього методу довела Елізабет Бодікер у середині минулого століття. Наукову діяльність в цьому напрямку продовжили Белліон Д., Баум О., Сюзанна фон Диц, Хофф Ж., Шайдхакер М. та інші. Подальшим дослідженням формування закладів

іпотерапії, а також умовами і критеріями, необхідними для їх оптимального функціонування займалися Казаченко І. Ю., Грачев Л. К., Обиночна З. В. та інші.

Також важливим чинником у розвитку та популяризації кінного спорту є кінний туризм. Це сучасний метод як популяризації еко- та історико-культурного туризму, так і економічного розвитку цілого регіону. Багато науковців займалося вивченням цього напрямлення, серед них можна згадати роботи таких авторів як Клаудія Олленбург, Сільвін Пікель-Шевальєр, Мішель Гілберт, Маргарет Дж. Деніелс, Вільям К. Норман, Ребекка Шмудде, Гурун Хельгадоттір, Інгібйорг Сігурдардоттір, Наталія Габчак, Ольга Пригара, Ковальчук Н. А., Соколова Г. О. та інші.

Гарнец А.М. та Зибіна Д.Д. у своїй праці «От конюшен Рамзеса II до современных конноспортивных комплексов» описали історичний розвиток архітектури конярських споруд та розробили їх історичну періодизацію, умовно поділивши її на 4 періоди:

- I. – стародавній період (XIII ст. до н.е. – XV ст. н.е.);
- II. – класичний період (XVI ст. – XIX ст.);
- III. – новий період (XX ст.);
- IV. – новітній період (XXI ст.).

Кожен з цих періодів характеризується особливим підходом до рішення містобудівних, об'ємно-планувальних, архітектурно-художніх, конструктивних та будівельних питань, оскільки за минулі тисячоліття від моменту приручення коня споруди для їх утримання зазнали еволюції в функціональному призначенні [1]. У роботі була досліджена історична взаємодія між людиною та конем (утримання, догляд, різного роду кінноспортивні ігри та випробовування) та її вплив на архітектурно-планувальні рішення споруд (табл. 1.1.1).

Еволюція архітектури кінних споруд [1]

Архітектурні об'єкти	Періоди			
	I – стародавній	II – класичний	III – новий	IV – новітній
Царські конюшні	+	-	-	-
Іподроми	+	+	+	+
Кінні ристалища		+	-	-
Імператорські конюшні з манежем		+	-	-
Кінні заводи		+	+	+
Кінні двори		+	-	-
Міські манежі		+	-	-
Кінні клуби			+	-
Кінні ферми			+	+
Кінно-спортивні комплекси			+	+
Багатофункціональні центри дозволя з елементами кінного спорту				+

+ з'явилися

- вийшли з використання

Устрій та елементи кінних будівель минулого отримали подальший розвиток у новому та новітньому періодах (табл. 1.1.2.)

Таблиця 1.1.2

Архітектурні рішення I та II періодів у сучасних кінно-спортивних комплексах [1]

Архітектурні об'єкти	Періоди		Архітектурні елементи I та II періодів в сучасних кінно-спортивних комплексах
	I – стародавній	II – класичний	
Царські конюшні	XIII ст. до н.е.		Розділення конюшень на блоки
Іподроми	I ст. н.е.		Глядацький комплекс
Кінні ристалища	XI ст. н.е.		Устрій сезонних споруд для історичних реконструкцій

Імператорські конюшні з манежем		XVI ст.	Формування сучасних розмірів денників та манежів
Кінні заводи та двори		XVIII ст.	Визначення архітектурної доміанти комплексу – манежу та виділення блоків службових приміщень в окремі об'єми
Міські манежі		XIX ст.	Формування клубних приміщень

У іншій своїй роботі «Формирование архитектуры современных конноспортивных комплексов» Гарнец А.М. та Зибіна Д.Д. розглядають кінноспортивний комплекс (КСК), як об'єкт, що за останні десятиліття набув низку нових функцій. Автори зазначають, що ці нові функції значно змінили архітектурний образ кінно-спортивних комплексів. Вони виявили визначальний вплив особливостей технологічного процесу, пов'язаного з роботою з кіньми, на формування архітектури об'єкта. Автори визначили 19 функціонально-технологічних зон, які згрупували у 5 планувальних блоків. У роботі запропоновано основні принципи та прийоми формування кінноспортивних комплексів як на рівні рішень генерального плану, так і окремо взятих об'єктів [2].

Питанням історичного становлення спортивних споруд та їх сучасною класифікацією також займався С. Решетило у своїй праці «Спортивно-фізкультурні споруди та обладнання». У роботі розглянуті окремі аспекти формування кінних спортивних, фізкультурно-оздоровчих і подібних споруд, розроблена їх класифікація (рис. 1.1.1) та узагальнена структура (рис.1.1.2).

Рис. 1.1.1 Класифікація спортивних споруд (за С. Решетило)

Рис. 1.1.2 Структура спортивних споруд (за С. Решетило)

Дослідженням особливостей об'ємно-планувальних рішень кінних споруд займалася Горіна А. А. У своїй роботі «Объёмно-планировочные и композиционные решения трибун ипподромов». Автор описала основні вимоги під час проектування трибун, на прикладі іпподромів Західної Європи. Представила основні функціональні зони трибун, їх формування у об'ємні блоки. Розглянула варіанти композиційного розміщення трибун на генеральному плані щодо іпподромного поля. Горіна зазначає, що для підвищення рентабельності та комфортності іпподрому рекомендовано поєднати

видовищний та розважальний блоки в єдину споруду для можливості її експлуатації у вільні від змагань дні. Також авторка визначила основну умову при проектуванні трибун – створення безперешкодної видимості при дотриманні вимог граничного віддалення глядацьких місць (рис. 1.1.3). Важливість роботи полягає у тому, що новий підхід у проектуванні трибун дозволить підвищити затребуваність іподромів та створить умови для проведення змагань міжнародного рівня [3].

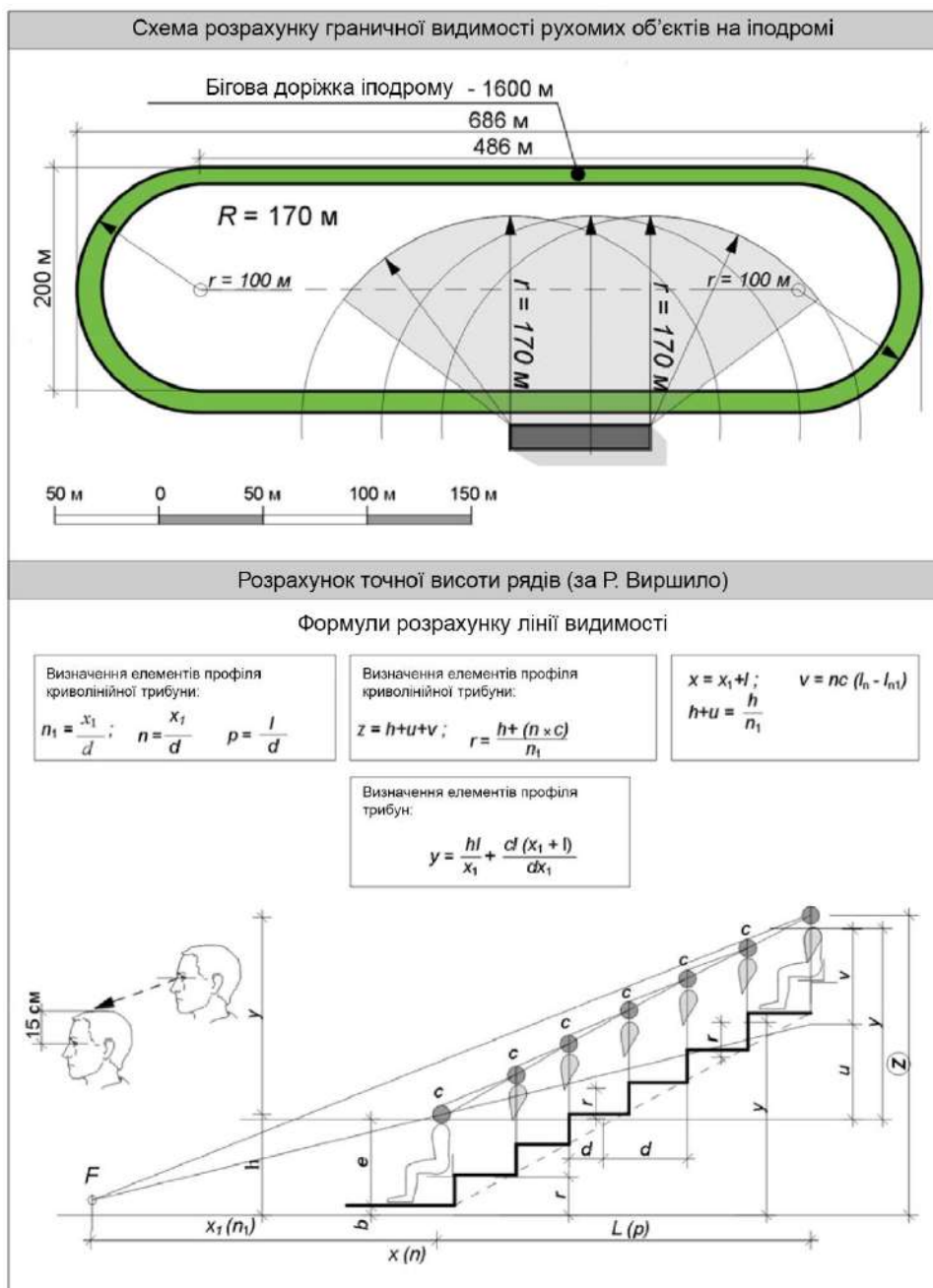

Рис. 1.1.3 Схеми та формули для аналітичного розрахунку видимості на трибунах [3]

У іншій своїй роботі «Архітектурно-планувальна організація кінноспортивного клубу» авторка розкриває історичне становлення кінноспортивного клубу, особливості його архітектурно-планувальної організації, номенклатури приміщень (рис. 1.1.4) ; розглядає варіанти сучасного об'ємно-просторового вирішення.

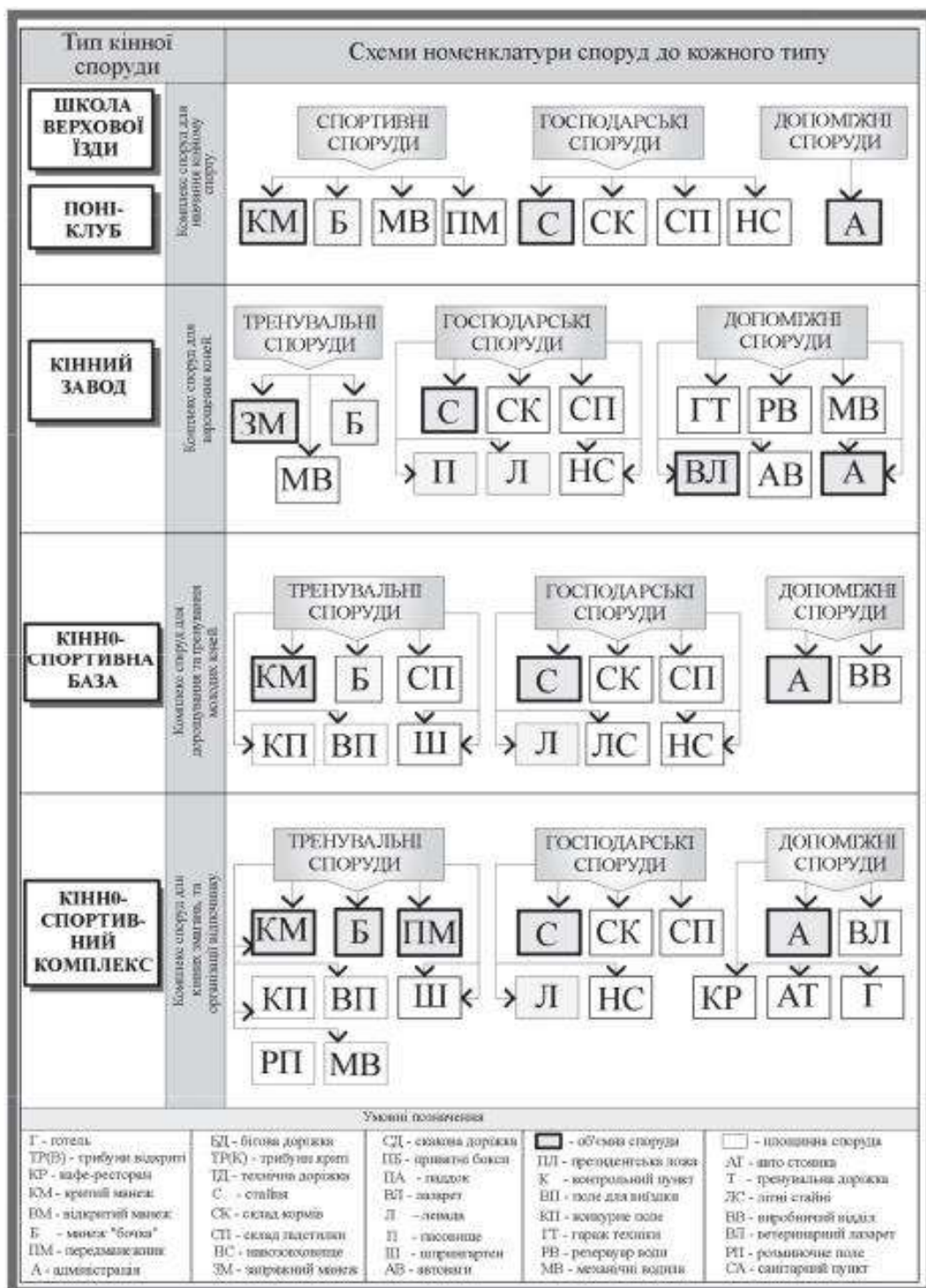

Рис. 1.1.4 Модель сучасної номенклатури кінних споруд в Україні [4]

Горіна дає визначення сучасних понять кінноспортивна школа та клуб. Зазначає, що головною відмінністю між кінноспортивною школою та клубом є їх функціональне призначення, оскільки школа призначена для тренування молодих спортсменів з різних дисциплін кінного спорту, а клуб – для любителів кінного спорту і спеціалізується переважно на якомусь одному виді кінного спорту (виїздка, триборство чи конкур). Відповідно номенклатура приміщень дещо відрізняється.

Територія КСШ включає в себе тренувальні криті та відкриті манежі для верхової їзди, класи для теоретичних занять, приміщення спортсменів та тренерів, побутові, господарські та допоміжні приміщення, а також відкриті споруди для моціону коней, господарчі споруди, склади та гаражі сільськогосподарської техніки. Номенклатура приміщень КСК подібна, але немає класів для теоретичних занять, лекційних аудиторій, є додаткові роздягальні для членів клубу та окремі для відвідувачів, солярій для коней, басейн, ресторан та ін. Основною спорудою КСК є критий кінний манеж.

Проблема реконструкції спортивних комплексів дуже актуальна для України. Як зазначається в роботі «Концепція розвитку спортивної інфраструктури Запорізької області у 2020-2023 роках» спортивні споруди становлять найбільшу і найвагомішу частку матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту. Вони виконують ряд функцій, серед яких головними є навчальна, навчально-тренувальна і змагальна, а доповнюючими - оздоровча та видовищна. Наразі багато спортивних споруд не відповідають міжнародним стандартам проведення змагань, відсутній механізм взаємодії з національними спортивними федераціями щодо планування та створення об'єктів спорту. Заклади державної та комунальної власності використовують застарілу матеріально-технічну базу та в більшості випадків рівень сервісу з надання спортивних послуг не відповідає сучасним вимогам. У роботі представлені соціологічні опитування, за якими визначено, що інтерес молоді до занять фізичною культурою і спортом формується перш за все хорошим станом

спортивних споруд, їх сучасним оздобленням, відкриттям нових спортивних будівель, створенням і придбанням сучасного інвентаря та обладнання [5].

В дисертаційному дослідженні Чуба О. М. «Принципи реконструкції багатофункціональної спортивної арени на прикладі стадіону «Металіст»» визначено спортивні події, а саме Олімпійські ігри, Чемпіонати світу, а також Європейської першості, що є головною рушійною силою в будівництві спортивних стадіонів. Важливість подібної події є достатньо великою для країни, в якій вона відбувається, так як в результаті підвищуються роль і престиж такої країни. Автор зазначає, що глобальне теле- і радіо- висвітлення такої спортивної події сприяє формуванню позитивного образу країни. Економісти на період проходження події прогнозують збільшення кількості міжнародних контактів, а також поліпшення економіки. Чуб висвітлює такі проблеми: відставання українських стадіонів з моральної та технічної точки зору, відставання нормативної бази і плутанину в термінології. Автор аналізує український та закордонний досвід і наводить варіанти рішень реконструкції багатофункціональних стадіонів (рис. 1.1.5).

У роботі Чуба наведені наступні шляхи визначення принципів нового будівництва або реконструкції багатофункціональних спортивних споруд:

- *Систематизація літературних джерел*

Вона включає в себе систематизацію та класифікацію спеціалізованої літератури з проектування; вивчення нормативних джерел з проектування, вивчення джерел з проектування рекомендаційного характеру міжнародних організацій; а також аналіз архівних історичних документів у випадку роботи з реконструкції об'єкта, що має статус пам'ятника архітектури. Робота архітекторів часто ускладнюється відсутністю необхідної документації, проектувальники змушені самотійно вдосконалювати застарілу або розробляти нову документацію за умови толерантного ставлення замовника до даного питання. Також проблемою є затвердження розробленої документації в міністерстві через відсутність алгоритму роботи і чіткого зв'язку між окремими департаментами і службами [6].

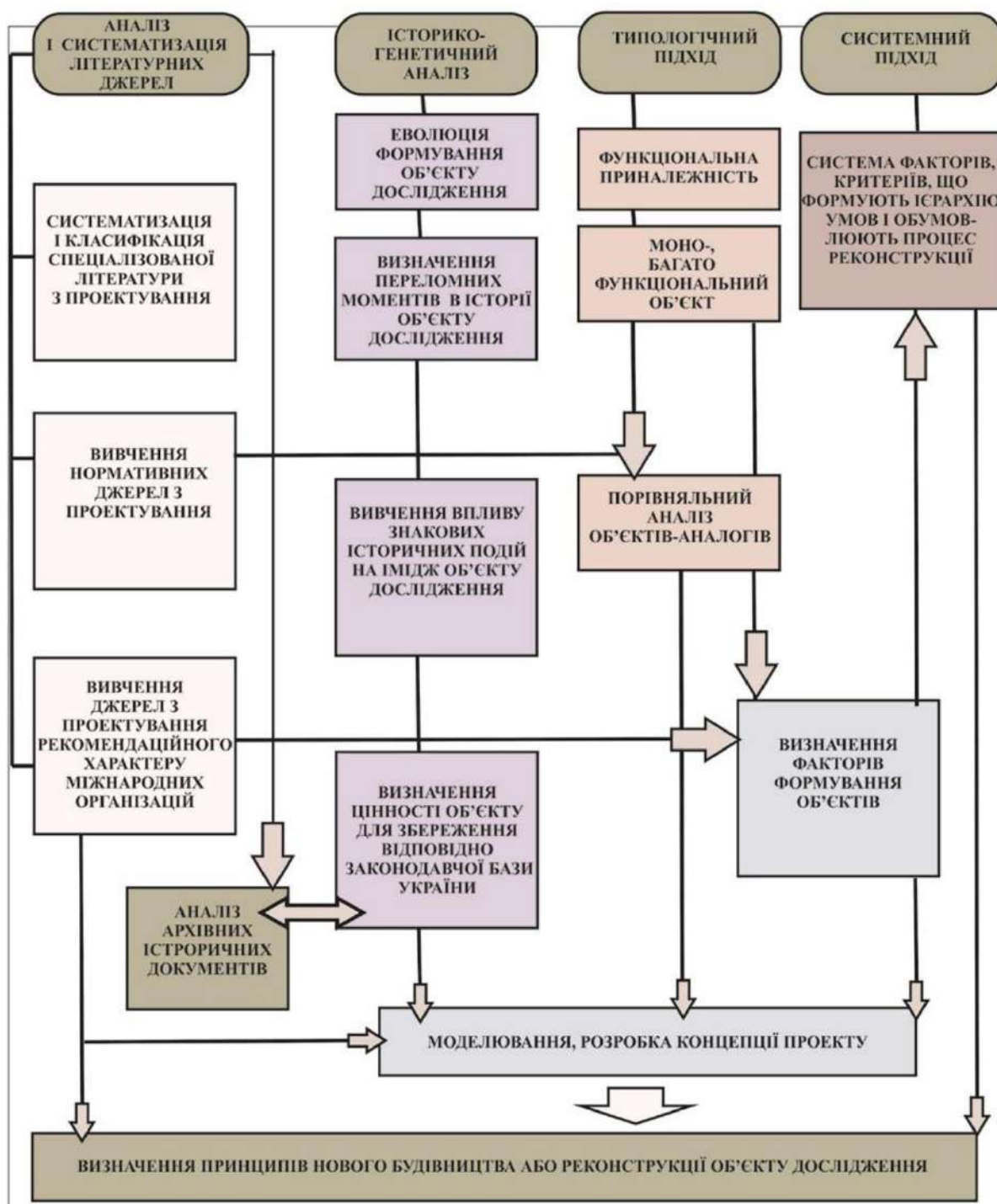

Рис. 1.1.5. Методичні основи з дослідження багатофункціональних спортивних комплексів [6]

- Історико-генетичний аналіз (рис. 1.1.6)

Проводиться у випадку реконструкції об'єкту історичної спадщини, а також може бути застосований для історичного обґрунтування нового будівництва. Включає в себе аналіз еволюції формування об'єкту дослідження;

визначення переломних моментів в історії об'єкту дослідження; визначення цінності об'єкту для збереження відповідно законодавчої бази України. В українському законодавстві пам'ятники історичної та культурної спадщини охороняються державою незалежно від того, який вони мають статус: національного чи місцевого значення. Однак на практиці архітектори стикаються з певними проблемами на шляху з реконструкції пам'ятників, так як офіційної документації щодо об'єкта частіш за все не існує, не завжди державні охоронні органи здатні надати висновок щодо цінності пам'ятки, яку необхідно охороняти. Межі законодавчої системи в сфері охорони архітектурної спадщини є досить розмитими, слабким також є юридичний бік охорони пам'яток, визначення охоронних зон та механізмів регламентації забудови. Наслідком цього є відсутність документів щодо значної кількості об'єктів або наявність застарілої інформації щодо них в державних установах з охорони пам'яток. Приватні забудовники не зацікавлені в реставрації та реконструкції цінних будівель частіш за все, через відсутність чіткої схеми послідовності розробки та через проблему з документацією. Внаслідок юридичних колізій українського законодавства відбувається знищення пам'ятників і цінних забудов у результаті виведення таких об'єктів із затвердженого ще в радянські часи ведення пам'яток архітектури [6].

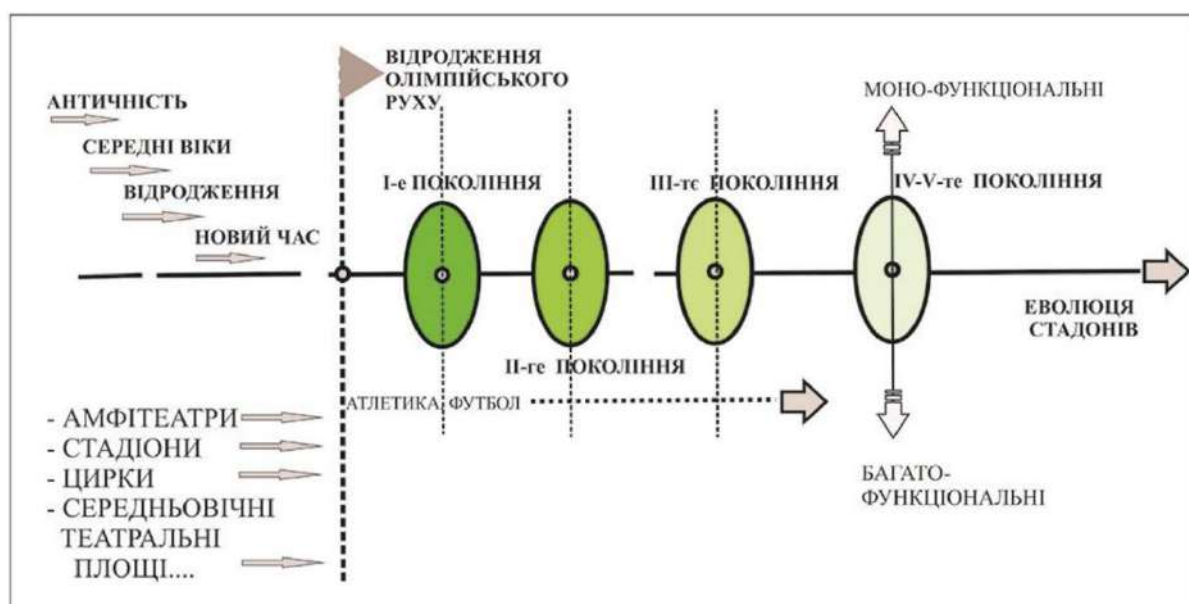

Рис. 1.1.6. Історико-генетичний метод дослідження [6]

- *Типологічний підхід*

Для розробки проекту необхідне визначити функціональну приналежність об'єкту та кількість виконуваних функцій, тобто класифікувати як моно- чи багатофункціональний. В процесі доцільно виконувати порівняльний аналіз об'єктів-аналогів. Після цього визначаються фактори формування об'єктів і їх система.

- *Системний підхід (рис. 1.1.7.)*

Застарілість документальної бази, про яке вже згадувалось вище, обумовлене змінами потреб суспільства, розробкою нових бізнес-стратегій розвитку спорту, появою нових наукових розробок та розвитком матеріалів та технологій. Тому для нового будівництва необхідно виконати їх аналіз та систематизувати. За таким принципом вибудовується система факторів та критеріїв, що формують ієрархію умов і обумовлюють процеси реконструкції або нового будівництва об'єктів. Таким чином виявляються та вносяться необхідні зміни в законодавчій, теоретичній та нормативній сфері.

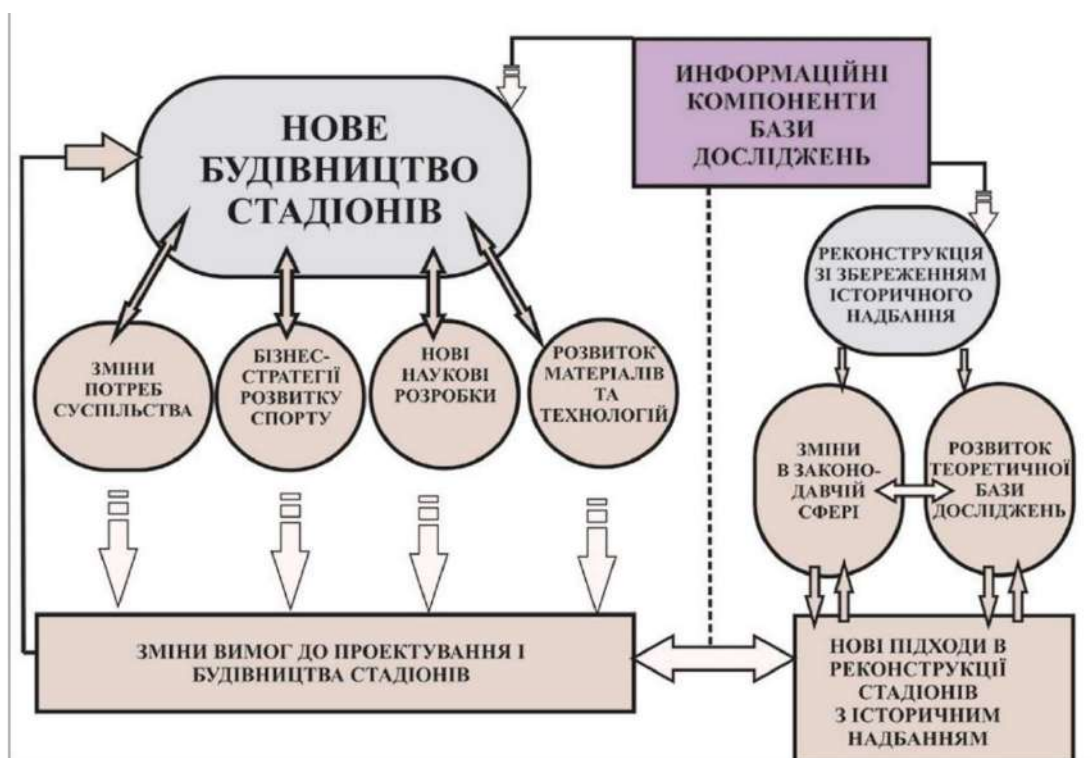

Рис. 1.1.7. Систематизація стану досліджень в будівництві стадіонів

Комплексне використання вищезазначених методів веде до якісного моделювання та розробки концепції проєкту.

У своїй роботі Сафронова О. О. та Пустовіт Ю. С. «Принципи організації простору спортивно-оздоровчого комплексу для молоді на базі промислової будівлі» автори проаналізували наукові публікації та узагальнили світовий досвід проектування спортивно-оздоровчих комплексів для молоді; провели соціологічні дослідження. В результаті визначили доцільність та актуальність реновації промислових будівель під спортивно-оздоровчі комплекси для молоді та запропонували принципи їх організації (рис. 1.1.8)

Рис. 1.1.8 Схематичне відображення принципів організації простору спортивно-оздоровчих комплексів для молоді [7]

Грунтовним дослідженням центрів іпотерапії займалася Обиначна З. В. Зокрема, у своїй роботі «Особливості розміщення та функціональної організації території реабілітаційних центрів іпотерапії» вона розглянула основні особливості розміщення реабілітаційного центру іпотерапії, враховуючи

кліматичний вплив на вибір території [8]. Також авторкою було розроблено функціональне зонування території реабілітаційного центру іпотерапії.

У іншій своїй роботі «Основні тенденції розвитку та проблеми архітектурно-планувальної організації реабілітаційних центрів іпотерапії» Обиночна провела аналіз закладів, які у своєму переліку послуг пропонують іпотерапію. На основі отриманих результатів була виведена їх типологія. Авторка виявила проблеми архітектурно-планувальної організації реабілітаційних центрів іпотерапії. У результаті проведеної роботи була виявлена необхідність реконструкції існуючих та будівництва нових центрів, які б відповідали сучасним вимогам та потребам осіб з обмеженими можливостями. Також Зибіна визначила основні тенденції з проектування реабілітаційних центрів іпотерапії, враховуючи які можна створити комфортне середовище як для відвідувачів, так і для персоналу та тварин, які виступають у ролі лікарів.

Ще однією стороною кінного спорту є кінний туризм, який наразі набирає все більшої популярності в Україні та Європі.

У науковій роботі «Особливості кінного туризму карпатського регіону (на прикладі Закарпаття)» Наталія Габчак та Ольга Пригара визначають місце та особливості розвитку кінного туризму як виду активного туризму в межах Карпатського регіону Закарпаття [10]. У роботі проаналізовано праці науковців, вивчено вітчизняний та зарубіжний досвід розвитку та популяризації кінного туризму в системі кваліфікації туристичних подорожей. Авторки висвітлюють аспекти організації цього виду туризму в межах заповідних територій Закарпаття та розкривають значення сільських (зелених) садиб для рекреаційних цілей. Також аналізують можливості існуючих конезаводів надавати туристичні послуги. Габчак та Пригара виокремлюють відомий курорт Закарпаття «Воєводино» та визначають його високий коефіцієнт туристичної привабливості. Внаслідок проведення соціологічного опитування розробляють рекомендації щодо потенційних можливостей та загроз для розвитку кінного туризму на досліджуваній території. Результатом роботи стала розробка дієвих заходів щодо запобігання та вирішення проблем кінного туризму в Закарпатті.

1.2. Досвід проектування кінноспортивних комплексів та інтеграції у забудову кінноспортивних комплексів

Для виявлення прогресивних тенденцій архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів було досліджено приклади вдалого проектування та реконструкції різноманітних кінноспортивних та оздоровчих центрів в Україні та світі.

Вітчизняний досвід

Кінний клуб VG Horse Club – один з прикладів кінно-спортивної бази в Україні європейського рівня та масштабу, відкритий у 2019 році. Загальна площа клубу становить 6 га, проєкт розроблений архітектурним бюро Drozdov&Partners (рис. 1.2.1.) [11].

Рис. 1.2.1. Вигляд VG Horse Club з висоти пташиного польоту [11]

Територія клубу розташована біля міста Харків і проходить вздовж автошляху Е40 – найдовшого автошляху Європи. Навколишнє середовище ідеально адаптовано для організації кінно-спортивної споруди (рис.1.2.1). Є затоплена територія зарезервована для луків, а яблуневий сад і великий об’єм критої арени захищають клуб від галасливого дорожнього руху. Алея утворює головну вісь, об’єднуючи всі елементи кінного центру. До річки веде колонада з густо посаджених дерев із початковою точкою для прогулянок на конях [11].

Головною задачею архітекторів було надати усі можливі зручності як тваринам так і людям. Для коней була створена інфраструктура спа-центру (з душем, солярієм та спеціалізованим персоналом по догляду), тренувальні арени та спортивне обладнання, клімат-контроль та аудіосистема. Для людей - членів клубу - окремі гостьові кімнати з ванною кімнатою та душем, щоб вони могли відпочити до і після тренувальних занять. Іншою важливою метою було надання можливості клубу приймати гостьових коней, спортсменів та глядачів для проведення міжнародних спортивних чемпіонатів [11]. В результаті, в 2019 та 2021 році клуб приймав 2 етапи Кубка світу з виїздки [12].

В 45 хвиликах їзди на південь від столиці України неподалік села Копачів розташований державний історико-архітектурний заповідник «*Стародавній Київ*». Відкрився у 2008 році. Автор та ідеолог проекту – кандидат історичних наук Володимир Володимирович Янченко. Древній Київ у Князівстві "Київська Русь" (рис. 1.2.2-1.2.3) – це відтворення культурного та архітектурного образу Дитинця Києва V-XIII століть у його історичних розмірах, що займав площу 10 га, і атмосфери Київської Русі, з використанням всіх наукових знань, наявних на сьогоднішній день [13].

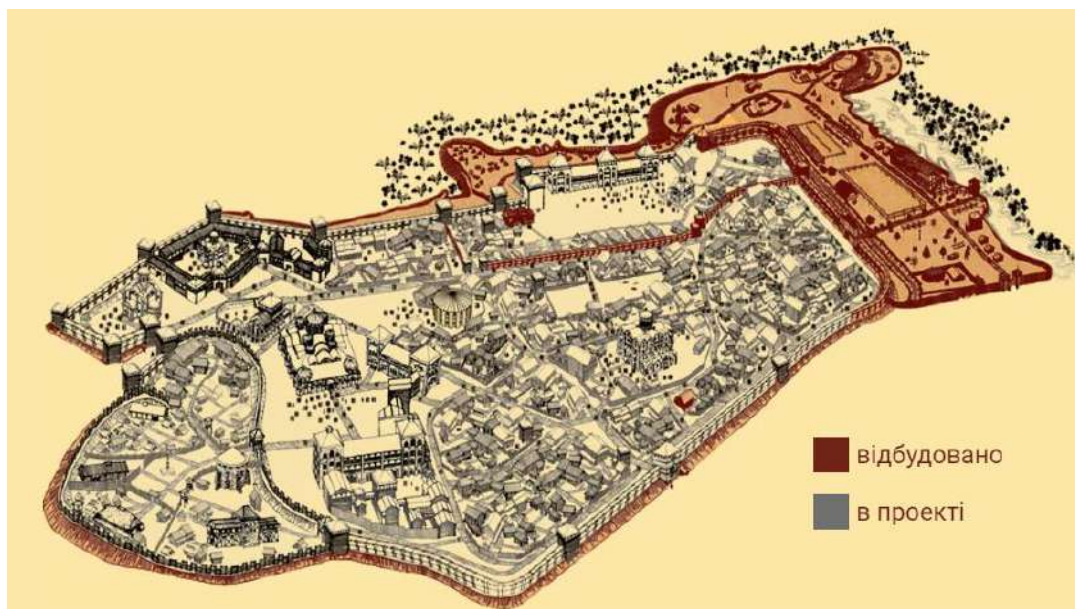

Рис. 1.2.2 План реконструкції Древнього Києва [13]

Рис. 1.2.3. Парк Київська Русь з висоти пташиного польоту [13]

Княжа конюшня Древнього Києва, що діє на базі "Парку Київська Русь" проводить вистави кінного театру та фестивалі; надає послуги звичайних верхових тренувань та прогулянок верхи; прогулянок в екіпажах або санях; середньовічного сафари; занять з основ лицарських турнірів, з джигітовки, з верхової стрільби з лука; а також демонструє ексклюзивну колекцію коней найдревніших історичних порід з різних куточків світу (рис. 1.2.4) [13].

Рис. 1.2.4. Відтворення місцевих історичних традицій верхової їзди у парку Київська Русь [13]

Лікувально-реабілітаційний центр «Паросток Життя» (рис. 1.2.5-1.2.8), заснований у 2013 році, надає весь спектр послуг з корекційно-реабілітаційної роботи за допомогою іпотерапії, рефлекторного масажу, лікувальної фізкультури, психологічної допомоги для дітей, дорослих і людей з особливими потребами. Це єдиний центр в Україні, де іпотерапія є не допоміжною реабілітацією, а основною. Тут також надаються послуги кінезіотерапії, нейрокінезіології, арттерапії, парафінотерапії, бейбі стретчинга, сенсорної інтеграції, консультації логопеда, остеопата, ортопеда-травматолога та дитячого невропатолога-педіатра [14].

Рис. 1.2.5 Лікувально-реабілітаційний центр «Паросток Життя» - відкритий манеж [14]

Рис. 1.2.6 Лікувально-реабілітаційний центр «Паросток Життя» - критий манеж [14]

Центр має дві філії. Основна – іпотерапевтична розташована за адресою вул. Пушкінська 45, сел. Караван, Мала Данилівка, Харківська обл. Україна, куди можна дістатися прямим автобусом маршруту № 623 Центральний ринок-Караван. Друга філія знаходиться за адресою м. Харків , вул. Ахсарова 7 (рис.1.2.7-1.2.6).

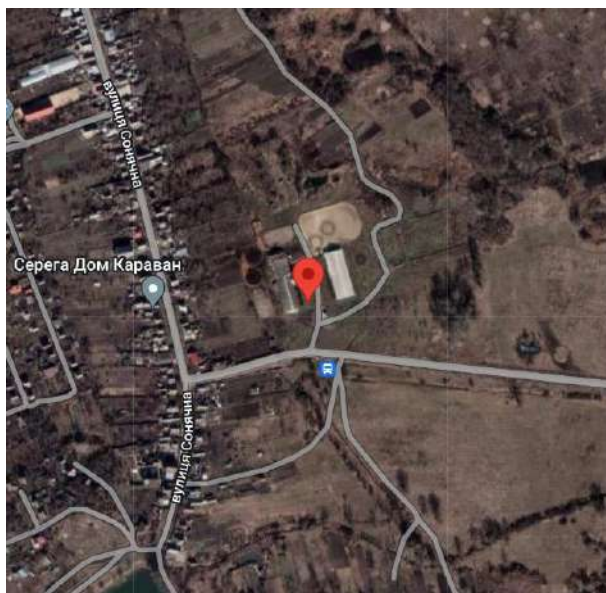

Рис. 1.2.7 Лікувально-реабілітаційний центр «Паросток Життя» - розташування філії 1 [15]

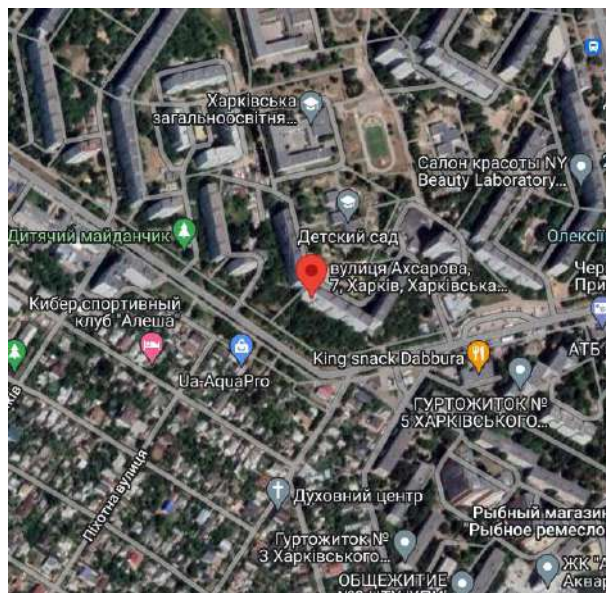

Рис. 1.2.8 Лікувально-реабілітаційний центр «Паросток Життя» - розташування філії 2 [15]

Сімейний кінний клуб DERGACHOV (рис. 1.2.9), розташований по вул. Каштанова, 15, Верем'я, Київська обл., – це сучасний комплекс європейського рівня, що спеціалізується на послугах розвитку та популяризації кінного спорту, активного відпочинку, екологічно чистого харчування (рис.1.2.9). Інфраструктура клубу створена з урахуванням потреб для затишного сімейного відпочинку та веселого відпочинку компанії друзів або корпоративних заміських заходів [16].

Рис. 1.2.9 Сімейний кінний клуб DERGACHOV з висоти пташиного польоту [16]

Кінний комплекс, розрахований на 110 денників 3,7х4 м, складається з двох критих манежів з системою осушування та вентиляції розміром 70х34 м та 60х20 м; тренувального поля 60х30 м; бойового поля 65х65 м; водилки діаметром 20 м; бочки діаметром 18 м та левад. Поля керуються комп'ютером і працюють в автоматичному режимі: у будь-яку спеку чи дощ вологість та щільність ґрунту залишається однаковою. Кінний комплекс надає послуги з продажу, оренди та утримання коней.

На території клубу також розташований готельний комплекс, декілька ресторанів та банний комплекс. Клуб має велику територію з альтанками, мангалами, зоною для відкритого багаття, дитячими майданчиками, басейнами,

водоймою для риболовлі. Також, під час канікул на території клубу діє дитячий табір. Клуб надає послуги з медичного обслуговування, страхування та цілодобової охорони.

Рис. 1.2.10 Сімейний кінний клуб DERGACHOV – один з критих манежів [16]

Рис. 1.2.11 Сімейний кінний клуб DERGACHOV – бойове поле [16]

Закордонний досвід

Іспанська школа верхової їзди, заснована у 1572 році за часів Габсбурзької монархії, розташована між Міхалерплац та Йозефсплац усередині Гофбургу в центрі Відня (рис. 1.2.12 – 1.2.15). Заклад призначений для збереження класичної виїздки та дресирування ліпіцанерських коней. Назва закладу походить від іспанських коней, що становлять одну з основ ліпіцанерської породи. Методи, які використовує Школа, засновані Франсуа Робішоні де ла Геріньєром. Тренування були розроблені для того щоб зміцнити тіло й розум бойового коня і зробити з нього справжнього атлета. Усі рухи засновані на тих природних, які здійснюються конем на свободі. Тренування жеребців розпочинається з 4 років та проходить в три етапи: Remontenschule («їзда вперед»), Campagneschule («школа кампанії») та Hohe Schule («старша школа»). Після цього жеребців оцінюють, щоб визначити, чи годяться вони для «пезади», останнього етапу їхнього навчання. коней, доставлених в Іспанську школу верхової їзди, розводять у Федеральному заводі Пібер, розташованому поблизу села Пібер у Західній Штирії, Австрія (рис. 1.2.13). Одним з оригінальних племінних заводів для виведення породи була Липиця (яка колись називалася Ліпіцца), поблизу Трієста в сучасній Словенії, що дало назву породі [17].

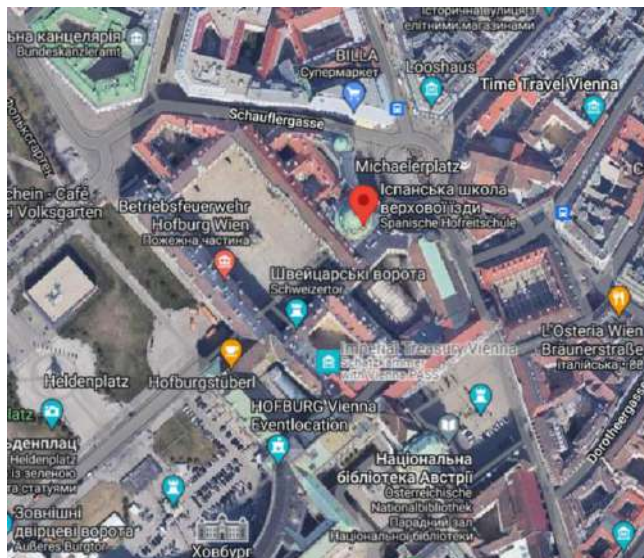

Рис. 1.2.12 Іспанська школа верхової їзди, Відень, Австрія [15]

Рис. 1.2.13 Федеральний завод Пібер, Західна Штирія, Австрія [15]

Виступи в Іспанській школі верхової їзди спочатку були представлені лише гостям Двору. Коли вони нарешті були відкриті для широкого населення, це було лише для особливих випадків. Однак після падіння Австро-Угорської імперії в 1918 році школа відкрила регулярні вистави для широкої публіки, щоб допомогти оплачувати її утримання. Вистави відбуваються в Зимовій школі верхової їзди, побудованій між 1729 і 1735 роками архітектором Йозефом Емануелем Фішером фон Ерлахом за дорученням імператора Карла VI (рис. 1.2.14). Іспанська школа верхової їзди також має літні стайні в Гельденберг—Вецдорф—Нижня Австрія. 68 жеребців-резидентів забираються туди в липні та серпні на сім тижнів, де вони утримуються у стайнях із загонами. У цей період коней не навчають, а натомість займаються кінним туризмом у сусідньому лісі [17].

Рис. 1.2.14 Іспанська школа верхової їзди, сучасний вигляд стаєнь (зверху) та Зимової школи (знизу)[17]

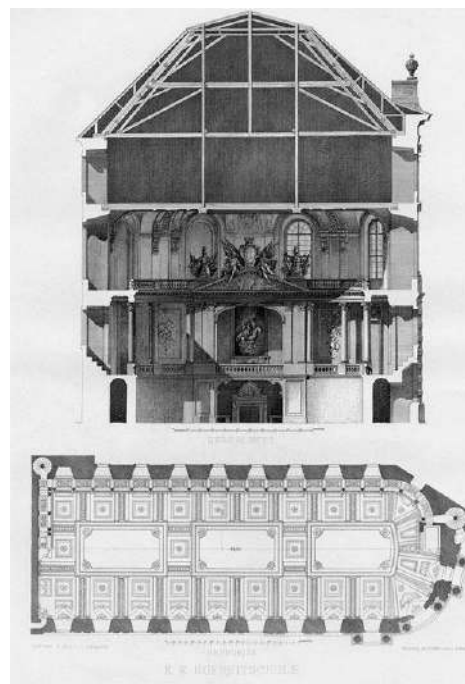

Рис. 1.2.15 Зимова школа верхової їзди креслення [17]

Мейдан — іподром у місті Дубай в Об'єднаних Арабських Еміратах, що розташований на території комплексу Мейдан-Сіті (рис. 1.2.16).

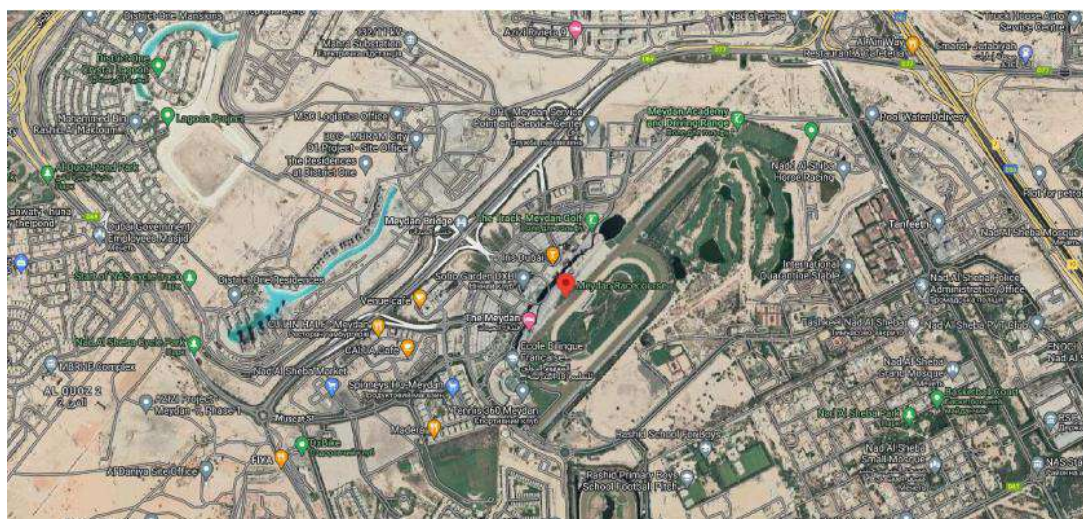

Рис. 1.2.16 Іподром Мейдан, Дубай, Об'єднані Арабські Емірати [15]

Назва «Мейдан» арабською мовою означає відкритий майданчик, площу, парк. Офіційне відкриття відбулося 27 березня 2010 року, проте скачки проходили й раніше. Площа всього комплексу 620 га (рис.1.2.17-1.2.18). Іподром є найбільшим в світі як по місткості (60 тисяч осіб), так і по протяжності скакової доріжки з трав'яним покриттям (2,4 км). На іподромі проходять скачки з

найбільш дорогим призовим фондом розміром 26,25 мільйона доларів - Дубайський світовий кубок.

Мейдан є комплексом безпосередньо з самого іподрому з трибунами, а також п'ятизіркового готелю Meydan Hotel, кінотеатру IMAX на 585 глядачів, пристані для яхт, музею історії скачок, ресторанів і парковки на 8622 автомобіля. Будівлю готелю спроектовано таким чином, що 95% всіх вікон виходить на скакові доріжки. Дах трибун виконано в формі півмісяця і включає титанові вставки. Протяжність внутрішньої всепогодної доріжки зі штучним покриттям складає 1750 м, зовнішньої з трав'яним покриттям - 2400 м. Є тренувальний трек. Скачки проводяться з листопада по березень в наступній послідовності: Зимові скачки, Міжнародний Дубайський скаковий карнавал і Дубайський світовий кубок. В інший час територія іподрому використовуються для проведення приватних або громадських заходів та виставок.

*Рис. 1.2.17 Вид з поля іподрому
Мейдан на трибуни [15]*

*Рис. 1.2.18 Вид з трибун іподрому
Мейдан на іподромне поле [15]*

Іподром Плоєшти – останній діючий іподром Румунії (рис.1.2.19-1.2.20).

Прийняв перші перегони у квітні 1961 році після знесення Бухарестського іподрому в 1960 році. Сюди було перевезено 200 коней з Бухареста. Рекордна кількість глядачів: 11 000 осіб, була зафіксована 1970 року підчас змагань з дербі [18].

Територія розташування іподрому фігурувала ще в 1920-х роках як гіпотетичне місце для заміського парку Плоєшти. Ділянка розташована за 3 км від проектного шосе, яке з'єднуватиме Бухарест з гірськими курортами на

півночі країни. Його розташування на виїзді з міста полегшує доступ зі столиці та робить іподром своєрідною візитівкою Плоєшти [19].

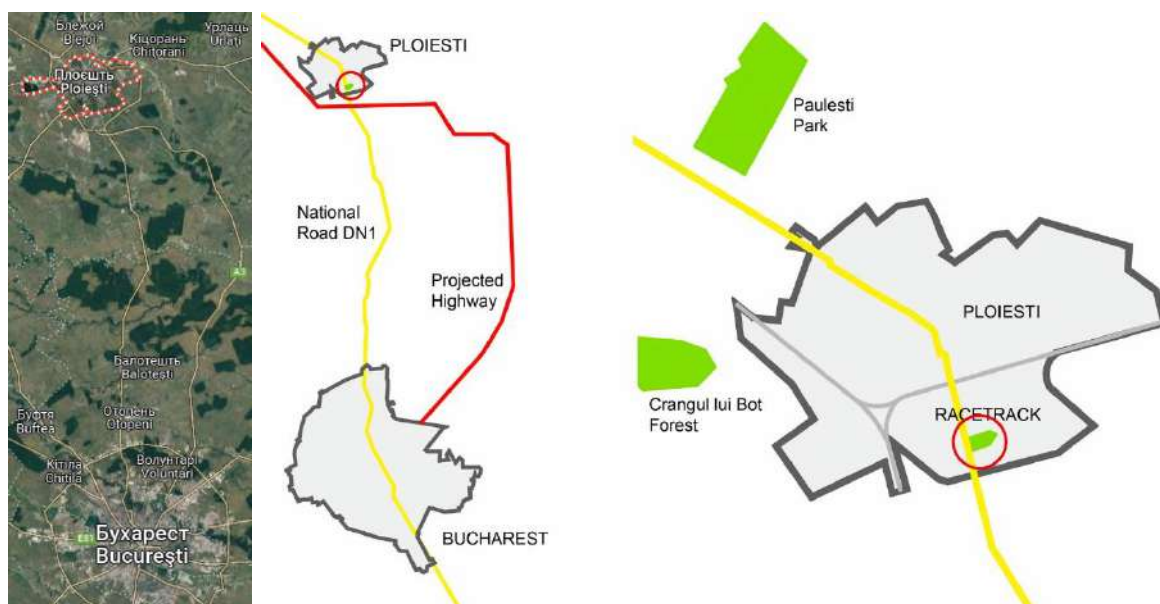

Рис. 1.2.19. Схема транспортних зв'язків м. Бухарест, м. Плоєшти та іподрому [15, 20]

Протягом багатьох років неструктурований розвиток іподрому призводив до хаотичності та неузгодженості забудови території. Так, у 2014 році на іподромі Плоєшти почалися масштабні роботи з модернізації та розширення, які були завершені в жовтні 2016 року [20]. Проект розробили studioBASAR з метою створення точки атракції та упорядкування хаотичної функціональної та архітектурної ситуації навколо цього місця, згідно стратегії розвитку міста [19].

Територія іподрому була розділена на три функціональні зони (рис. 1.2.20.). Західна – громадська зона з готелем та місцем для проведення традиційних ярмарок. Центральна – видовищна зона, що включає в себе поле іподрому з трибунами з одного боку, та конюшнями з іншого. Таке розташування глядачів дозволяє спостерігати не тільки перегони, але і підготовку до них. Східна зона виконує спортивну функцію. Тут розташована спортивна школа та адміністративні приміщення.

Рис. 1.2.20. Супутниковий знімок іподрому в Плоєшті [15]

Кінний центр "Аранія" (Aranya Equestrian Center) у китайському курортному містечку Циньхуандао Ши одразу після відкриття у 2020 році став візитівкою міста та приваблює сотні туристів (рис. 1.2.21) [21].

Рис. 1.2.21 Містобудівна ситуація кінного центра Аранія [21]

Ділянка навмисне неізолювана від житлової забудови щоб привернути увагу якомога більшої кількості відвідувачів. На відкритому ландшафті компактний об'єм цього комплексу стає природним візуальним фокусом[21].

Невелика площа між критою кінною ареною та жокей-клубом забезпечує відповідний розмір простору для дитячої відкритої арени та ігрової зони для дітей, які тільки почали займатися кінним спортом. Тут вони можуть провести час із поні. Найбільша будівля – це крита кінна арена (див. рис. 1.2.21). У цьому об'ємі заввишки 10 метрів розміщуються кінна арена стандартних розмірів, вітальня та крита трибуна на другому поверсі. Освітлення для занять у приміщенні забезпечується мансардними та боковими вікнами. Конюшня та логістична зона на північно-західній стороні комплексу - це тихе житлове середовище для коней, розташоване подалі від громадської зони та поруч із природними лісами, що дають необхідну тінь та створюють атмосферу комфорту та затишку[21].

Лоншан, найбільший іподром Парижа та Франції, було відкрито 1857 р (рис. 1.2.22). У 19 – початку 20 ст. скачки в Лоншані набули особливої популярності. Пройшло більше 150 років, а іподром «Лоншан» у Парижі має все той же високий статус[22].

Рис. 1.2.22 Вигляд проекту з висоти пташиного польоту [22]

За минулі роки комплекс іподрому перетворився на набір погано пов'язаних один з одним різночасних будівель в оточенні ландшафту, що охороняється державою. І 2011 року архітектор Домінік Перро виграв конкурс

на проект реконструкції знаменитого іподрому. Перро зберіг усі історично важливі споруди, об'єднавши їх за допомогою піднятого над землею дерев'яного променаду «Les Planches» («дошки»), перекритого, подібно до платань на паризьких бульварах, навісами з металевої сітки. Вони зможуть захистити відвідувачів від вітру та сонця, а в темну пору послужать опорою для світильників.

Другим елементом проекту стали трибуни. Це «стопка» бетонних платформ, які злегка зсунуті в напрямку захід-схід, щоб наблизити глядачів до треку, і південь-північ — так відвідувачі будуть ближче до фінішної межі.

Трибуни завершить прозорий блок ресторану «Велика панорама», звідки відкриватимуться види Парижа та Сени. Ресторан, музей, поле для гольфу, окремі павільйони будуть відкриті для відвідувачів цілий рік, чому також сприятиме заново оформлений вхід до комплексу. Ландшафтний дизайн території, благоустрій прилеглих територій оновлять. Проект передбачає використання геотермальної та сонячної енергії, зелених дахів, систем очищення води.

Klagshamn's Equestrian Center розташований приблизно в 10 км на південь від Мальме і тяжіє до протоки Ересунн, Швеція (рис.1.2.24 – 1.2.26). На півдні є довгі піщані пляжі, які чудово підходять для верхової їзди. Донедавна клуб верхової їзди Клагшамна розташовувався в приміщенні колишнього бетонного заводу. Коли місто Мальме планувало новий кінноспортивний центр, було вирішено побудувати його в тому ж місці, що й бетонний завод, поблизу піщаних пляжів і хребтів уздовж води. Також місто вирішило зробити парком руїни знесеного бетонного заводу.

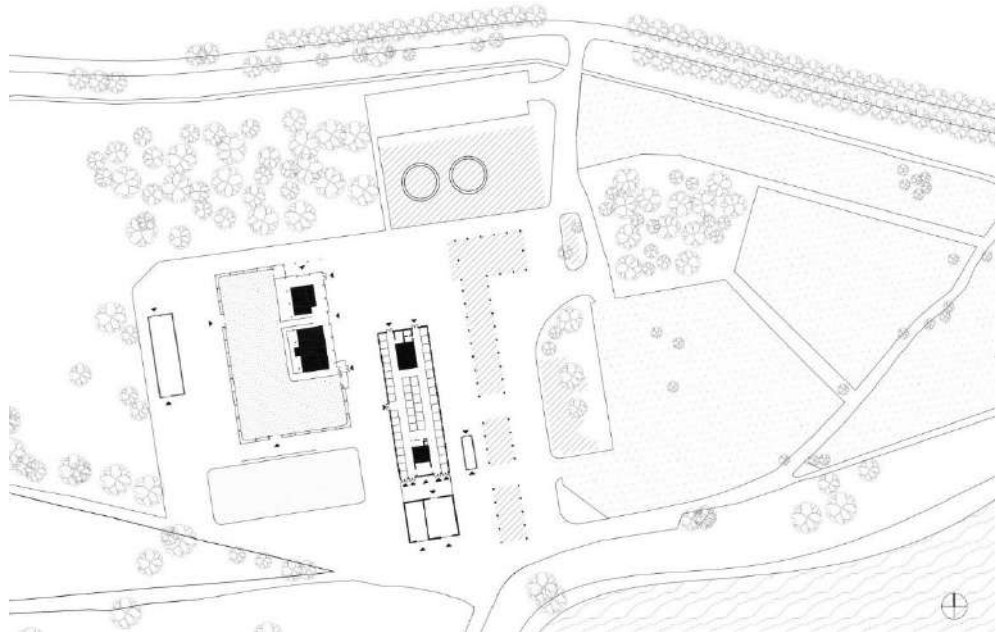

Рис. 1.2.26 Генеральний план Klagshamn's Equestrian Center [24]

1.3. Фактори і умови архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів

Архітектурно-планувальна організація кінноспортивних комплексів повинна враховувати різні фактори та умови, що впливають на ефективність функціонування комплексу та комфорт користувачів. Загалом їх можна поділити на зовнішні та внутрішні (рис. 1.3.1).

Рис. 1.3.1 Фактори впливу на кінноспортивні центри

Розберемо детальніше **зовнішні фактори**.

Містобудівні фактори. Розташування кінного центру у системі розселення має дуже важливе значення. Кінноспортивний комплекс повинен бути розташований у зручному місці, щоб користувачі могли легко дістатися до нього. Обов'язковою умовою розташування комплексу є доступність особистого та громадського транспорту.

Разом з тим, кінно-спортивний комплекс повинен бути розміщений на ділянці достатнього розміру, щоб забезпечити відповідні габарити і кількість спортивних об'єктів, пасовищ тощо. Також важливо забезпечити достатньо місця

для зон відпочинку, тренувальних майданчиків, вольєрів та іншої інфраструктури.

Розташування КСК відносно інших точок атракції, таких як інші спортивні заклади (гольф клуби або інші кінні центри); бази сімейного відпочинку; історико-культурні пам'ятки; екологічні коридори та тому подібні також має велике значення. Об'єднання подібних об'єктів в одну систему може утворити мережу для розвитку екотуризму, зокрема кінного. Кінний туризм дає можливість поєднати різні види туристичних подорожей, а саме: відвідування історико-культурних пам'яток території, здійснення прогулянок по екологічно чистих природоохоронних територіях, отримання максимуму екстриму від подолання штучних та природних перешкод верхи, набуття спортивних навичок [10]. Він закріпить популярність кінного спорту у охоплюваній області та матиме позитивний вплив на фізичний, психологічний та культурний розвиток населення.

Також значним фактором є зростання сучасних міст та ущільнення забудови, яке часто забирає території у вже існуючих кінних центрів. Дуже важливим є закріплення за такими центрами необхідних просторів для їх належного функціонування. Зокрема в межах міста бажано утриматися від будівництва середніх, великих та найбільших КСК, віддавши їм приміські території, що мають багато неосвоєних ділянок. А в межах міста розташовувати лише малі кінні центри і тільки у безпосередній близькості до великих ландшафтно-рекреаційних зон.

Соціальні фактори можуть впливати на успішність КСК та його популярність серед користувачів. При проектуванні або відновленні кінних центрів варто враховувати зацікавленість місцевого населення та розвиток кінного спорту у конкретному регіоні. Активна кінна спільнота та розвинена мережа кінних установ можуть створити взаємопов'язану систему, кожен з об'єктів якої забезпечуватиме популярність і комерційну успішність інших. Цей фактор в свою чергу впливає на місткість та розміри кінноспортивного комплексу.

Організація кінноспортивного комплексу може стати ефективним засобом популяризації здорового способу життя серед населення, що матиме позитивний вплив на рівень благополуччя суспільства. Кінний спорт вимагає від людини фізичного напруження та активної рухової діяльності, що допомагає зберегти здоров'я та покращити фізичну форму. Організація кінноспортивного комплексу може бути важливою складовою та дієвим засобом пропаганди здорового способу життя.

Крім того, кінний спорт може бути ефективним засобом соціалізації для людей, які мають проблеми у спілкуванні з іншими, таких як люди з аутизмом, депресією, посттравматичними розладами та іншими психічними проблемами. Взаємодія з конем та іншими людьми в рамках групових занять допомагає розвивати комунікативні навички, збільшує самооцінку та відчуття власної значущості. Несприятливі тенденції в показниках здоров'я населення України, збільшення чисельності інвалідів та їх кількості у складі населення, динаміка зростання інвалідів серед дітей і молоді визначають важливість проблеми реабілітації інвалідів. У реабілітації, тобто в освоєнні або відновленні життєво важливих навичок діяльності і спілкування з урахуванням індивідуальних обмежених можливостей, мають потребу всі інваліди [30, с 290-291].

Кінний спорт також впливає на розвиток і популяризацію відносин людини з тваринами. Це наближає людину до природи, популяризує екологічний відпочинок на природі; спонукає людей хоча б на декілька годин виїхати з метушливого запиленого міста та подихати свіжим повітрям.

Природно-кліматичні фактори. Проектування закладів, в яких передбачене проживання коней вимагає дотримання різних норм, які пов'язані із кліматичними показниками місцевості. Особливу увагу потрібно звернути на рельєф місцевості, перепад висот – всі природні і архітектурні характеристики, особливість ґрунтів, гідро мережу, домінуючий напрямок вітру, орієнтацію, освітленість ділянки, рівень шуму та наявність зелених масивів (рис.1.3.2), адже приміщення потрібно зводити у добреосвітлюваній, провітрюваній місцевості,

що має природний нахил для стікання поверхневих вод, а також для обладнання каналізаційних систем [8, с. 435].

Зупинимось детальніше на кожній із складових, які впливають на вибір території центру.

Рельєф. Складний рельєф ускладнює функціональне і будівельне зонування території, але, разом з тим, при творчому використанні природного рельєфу засобами архітектури й інженерних рішень сприяє посиленню мальовничості території. Плоский рельєф є досить непоганим для проектування будівель для утримання коней, але і створює багато проблем проектувальнику, адже при слабо виявленому рельєфі ускладнюється будівництво самопливної каналізації побутових вод і відведення атмосферних вод, також плоский рельєф є несприятливим з точки зору створення мальовничості території.

При середньому рельєфі можуть бути наявні долини та пагорби, які можна задіяти для більш красивого ландшафтного рішення [8, с. 437].

За рельєфом ділянка повинна бути нижче житлових будівель, але вище гноєсховищ [8, с. 437].

Відмінним варіантом розміщення стайні є природна височина. Це дозволить уникнути вогкості, а вітер буде видаляти скупчення шкідливих газів і пилових суспензій [8, с. 437].

Проектну роботу слід робити за принципом «проектування з природою», тобто в проектуванні об'єктів, з урахуванням впливу, якому буде піддаватися здійснений об'єкт від тривалої дії природних процесів [8, с. 437].

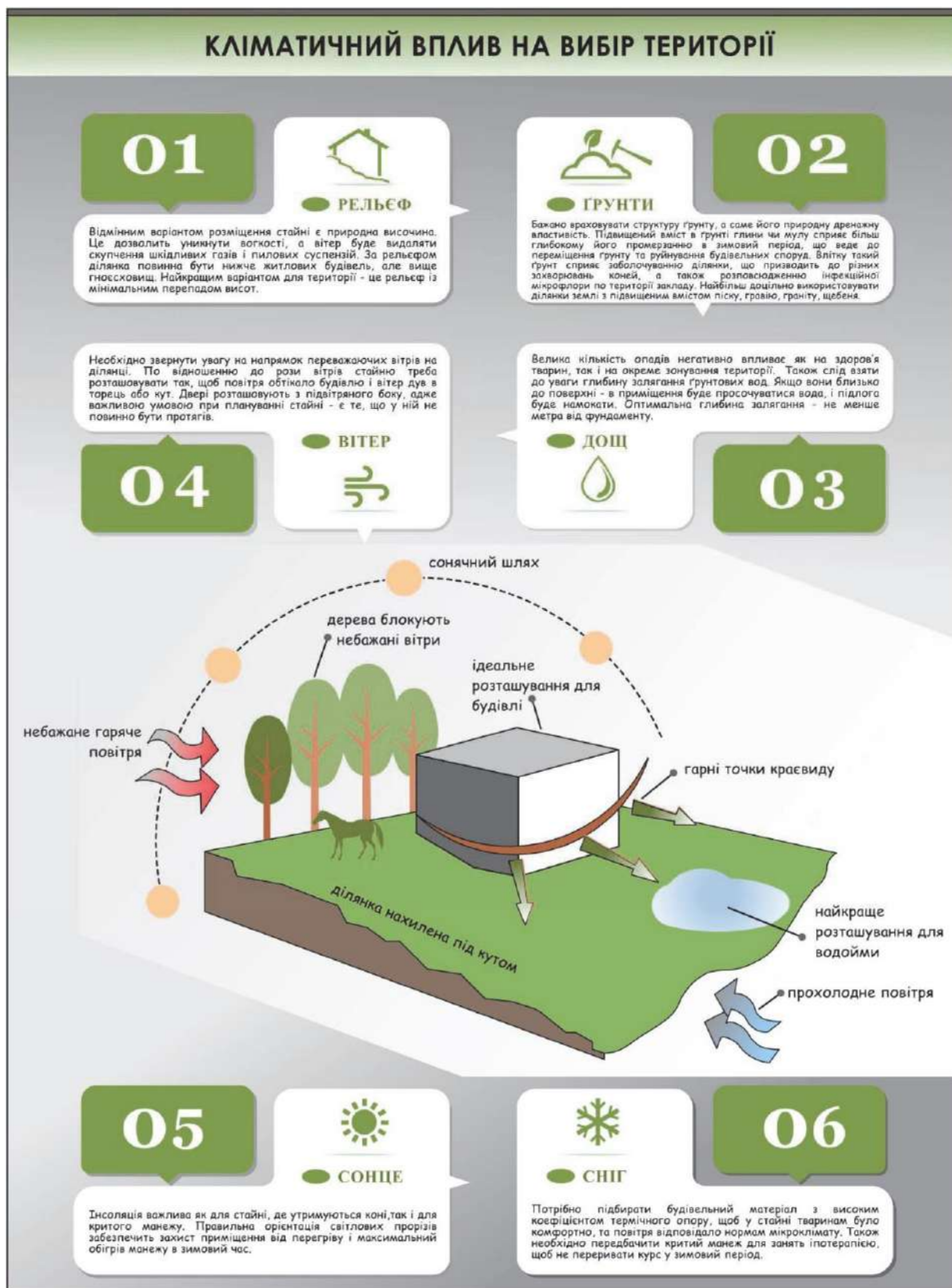

Рис. 1.3.2 Кліматичний вплив на вибір території для будівництва кінного центру [8, с. 435]

Ґрунти. Для будівництва кінного центру, зокрема стайні для коней, необхідна злегка піднесена і суха територія з низьким рівнем ґрунтових вод (не

менше метра до основи фундаменту). Якщо запланована територія не відповідає даній вимозі, то необхідно підсипати на місце будівництва додатковий ґрунт, або осушити його канавками. Такі дії дозволять добитись відсутності вогкості в стайні при експлуатації [8, с. 437].

Найкращим варіантом для такої території є рельєф із мінімальним перепадом висот. Але не завжди можливо знайти достатньо велику територію із потрібною вимогою, тому варто більш детально розглянути варіант із наявним крутим схилом, прикладів яких у світовій практиці є безліч (рис.1.3.2).

Бажано враховувати структуру ґрунту, а саме його природну дренажну властивість. Підвищений вміст в ґрунті глини чи мулу сприяє більш глибокому його промерзанню в зимовий період, що веде до переміщення ґрунту та руйнування будівельних споруд. Влітку такий ґрунт сприяє заболочуванню ділянки, що призводить до різних захворювань коней (кінцівок, копит та шкіри), а також розповсюдженню інфекційної мікрофлори по території закладу [8, с. 437].

Найбільш доцільно використовувати природну дренажну систему, тобто ділянки землі з підвищеним вмістом піску, гравію, граніту, щебеня. Ділянка повинна розміщуватись на відстані 10м (буферна зона) від лісу з підвітряної сторони [8, с. 437].

Вітер. Напрямок переважаючих вітрів має важливе значення для планування стайні. Необхідно звернути увагу на напрямок переважаючих вітрів на ділянці, яка планується під будівництво центру. Вони, напевно, змінюються з ранку до вечора. По відношенню до рози вітрів стайню треба розташовувати так, щоб повітря обтікало будівлю і вітер дув в торець або кут. Двері розташовують з підвітряного боку, адже важливою умовою при плануванні стайні – є те, що у ній не повинно бути протягів [8, с. 437-438].

Дощ. Велика кількість опадів негативно впливає як на здоров'я тварин, яких необхідно випасати та тренувати на відкритому повітрі, так і на окреме зонування території [8, с. 438].

Також слід взяти до уваги глибину залягання ґрунтових вод. Якщо вони близько до поверхні – в приміщення буде просочуватися вода, і підлога буде намокати. Оптимальна глибина залягання – не менше метра від фундаменту. Будівля стайні на ділянках, що не відповідають цій вимозі, можлива тільки з хорошою дренажною системою та за відсутності інших варіантів. Якщо не можливо заміряти глибину залягання ґрунтових вод, потрібно вибирати місце на узвишші, яке не заболочується навіть після сильних дощів або в період танення снігу. Від розташування в низині, при наявності інших варіантів, слід відмовитися, оскільки такі місця зазвичай більш вологі, ніж допустимо. Якщо підходящої височини немає, можна насипати її самостійно [8, с. 438].

Необхідно також згадати про наявність водойми на території центру. Як видно із різних джерел, в яких розглядається питання утримання коней, чиста вода на випасі повинна бути у коней постійно. Краще всього, звичайно, проточна вода з річки або струмка. Слід пам'ятати, що вода повинна бути чистою, а підхід до неї - пологим і безпечним. Щоб уникнути гельмінтозів не рекомендується поїти тварин з непротічних, забруднених ставків, боліт, дощових калюж. Найкращий варіант – це коли на території наявне озеро, яке можна використовувати для різних господарських та побутових потреб, але воно повинно знаходитись на достатній відстані від зон із утриманням коней, адже це місце виплоду комах, які є переносниками безлічі паразитів, небезпечних для коней. Крім того, вологий ґрунт і повітря провокує розвиток запальних та шкірних захворювань у тварин [8, с. 438].

Сонце. Інсоляція важлива як для стайні, де утримуються коні, так і для критого манежу. Правильна орієнтація світлових прорізів забезпечить захист приміщення від перегріву і максимальний обігрів манежу в зимовий час [8, с. 438].

Сніг. Враховуючи те, що в стайнях не застосовують опалювальних систем, необхідно розраховувати на тепло, що виділяється тваринами. На щастя, природа потурбувалась про цих величних творінь, і коні пристосовані до холодних зим,

оскільки до зими обростають густим волоссям, тому навіть мінусова температура для них не страшна [8, с. 438].

Потрібно підбирати будівельний матеріал з високим коефіцієнтом термічного опору, щоб у стайні тваринам було комфортно, та повітря відповідало нормам мікроклімату. Також бажано передбачити критий манеж для занять, щоб не переривати курс у зимовий період [8, с. 438].

Захист від холоду, вітру, тепла та дощу знизить потребу в енергії, витрати на корми та збільшить комфорт тварин [8, с. 438].

Економічні фактори. Організація кінноспортивного комплексу потребує значних витрат на будівництво і утримання. Тому, перед створенням кінного центру, необхідно провести ретельний аналіз економічної доцільності проекту та його можливостей на ринку.

До факторів, які впливають на економічну доцільність проекту, належать:

- Вартість земельної ділянки та витрати на її підготовку для будівництва.
- Витрати на будівництво кінно-спортивного комплексу, які включають в себе будівництво стійлових, спортивних та адміністративних приміщень, облаштування території, будівництво манежів та інших спортивних споруд.
- Витрати на модернізацію та ремонт комплексу, що є необхідною умовою довгочасного та ефективного функціонування, оскільки у кожній сфері завжди з'являються нові сучасні технології та методики.
- Вартість придбання коней та їх утримання, витрати на годівлю, лікування та догляд за ними.
- Витрати на оплату роботи інструкторів, тренерів, конюхів та іншого персоналу.
- Вартість обладнання та інвентарю для занять кінним спортом.
- Податки та інші платежі, пов'язані з утриманням бізнесу.

При формуванні кінного центру необхідно також враховувати конкуренцію на ринку та забезпечення високої якості послуг для залучення клієнтів. Для забезпечення доходів можна розглядати можливості співпраці зі

спонсорами, проведенням конкурсів та інших заходів для приваблення клієнтів. Крім того, можна розглядати можливості використання кінноспортивного комплексу не тільки для проведення занять кінним спортом, а й для організації різних заходів, наприклад, виставок, фестивалів, ярмарок, конференцій та інше.

Окрім того, кінноспортивний комплекс може бути використаний як конюшня для утримання та догляду за конями. Це може стати додатковим джерелом доходів, де власники коней можуть здійснювати оренду стійла для своїх тварин.

Демографічні фактори формування кінноспортивних комплексів можуть включати в себе наступні пункти:

- *Вікова структура населення.*

Різні вікові групи можуть мати різний інтерес до кінного спорту, тому кінноспортивний комплекс може бути спрямований на певну вікову категорію, або пропонувати різні програми для різних вікових груп. Наприклад, на території додатково може бути передбачений поніклуб для малих дітей.

- *Рівень доходу населення.*

Кінний спорт відноситься до високобюджетних видів спорту, тому кінноспортивний комплекс може мати обмеження в доступності для різних категорій населення.

- *Розподіл населення за місцем проживання.*

Кінноспортивний комплекс може бути більш привабливим для тих, хто проживає в сільській місцевості або в місцях, де є доступ до конюшень та інфраструктури для кінного спорту.

- *Культурні та етнічні відмінності.*

У різних культурах та етнічних групах можуть бути відмінності в ставленні до кінного спорту, тому кінноспортивний комплекс може бути спрямований на певну культурну або етнічну групу, або пропонувати різні програми для різних груп. Багатьом регіонам притаманні традиції верхової їзди різного характеру та історичних періодів, таких як козацтво, лицарство та багато інших.

- *Попит на кінний спорт.*

Попит на кінний спорт може відрізнятись в залежності від регіону, країни та від наявності конкурентів у відповідній галузі. Тому, попит на кінний спорт може бути фактором визначення масштабу та орієнтації кінноспортивного комплексу.

Екологічні фактори включають в себе як фактори стабільного розвитку архітектурного об'єкту так і його вплив на навколишнє середовище.

В останні роки спостерігається тенденція до підвищення екологічних вимог до архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів. Зокрема, можна назвати такі:

- забезпечення замкнутого безвідходного технологічного процесу функціонування КСК і формування Екологічного КСК як окремого типу комплексів;
- забезпечення зонування комплексу, що виключає шкідливий вплив виробничих зон кінного центру на громадські простори комплексу та сусідні території;
- наявність планувальних обмежень як на етапі містобудівного розміщення КСК, так і на рівні планувальних рішень

Функціональні фактори. На сьогоднішній день кінноспортивні комплекси представляють собою складні багатofункціональні структури. Виходячи з практики можна виділити такі основні функції КСК: тваринницька, ветеринарна, видовищна, освітня, медична, агропромислова, складська, житлова, харчувальна, роздрібної торгівлі, розважальна (рис. 1.3.3).

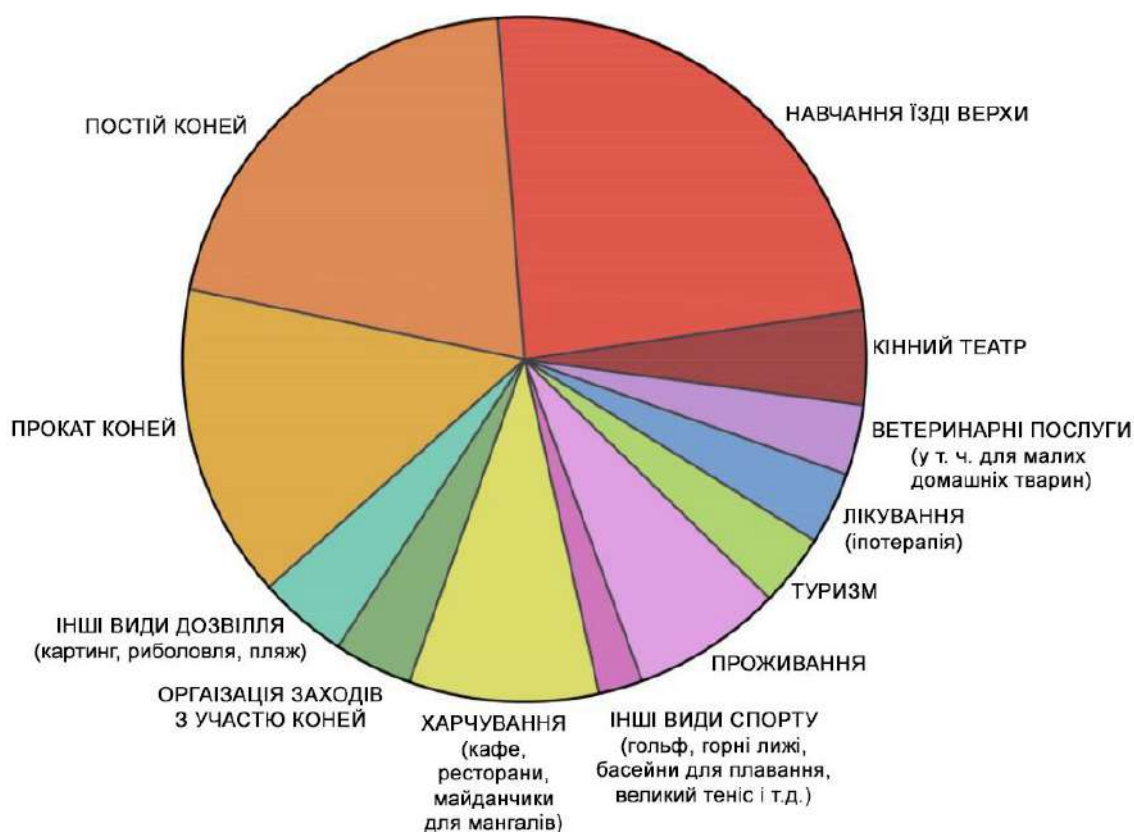

Рис. 1.3.3 Основні послуги, що надають КСК (за Зибіною Д.Д. та Гарнец А.М.)

Одним з головних факторів, що впливає на архітектурно-планувальну організацію, є спектр заходів та послуг, що надаються конкретним кінним центром. Існують наступні сучасні напрямки заходів із залученням коней :

- сім видів кінного спорту, визнані Міжнародною федерацією кінного спорту (FEI): виїздка, конкур, триборство, дистанційні кінні пробіги, вольтижировка, драйвінг і реїнінг. З 2006 року, восьмим визнаним видом кінного спорту, є параолімпійська виїздка;
- популярні шоу-змагання, які не включені до офіційної класифікації: джигітування, кінне поло, жіноча їзда, байга;
- весільні виїзди та екскурсії по місту;
- кінні театральні шоу;
- кінна поліція;
- лікувальна верхова їзда (JIBE);
- прогулянковий відпочинок та кінний фітнес;

- кінний туризм, куди входить 5 дисциплін: кінно-польові виїзди (виїзди в поля, прогулянки верхи), кінні маршрути (походи, подорожі), дистанції (TREC), дистанції упряжки (TREC в упряжках), змагання;
- виставкова діяльність.

Кожен з цих видів діяльності має свою специфіку, а отже і вимоги до архітектурно-планувального облаштування кінно-спортивного комплексу, його розміру, місткості тощо.

Функціональні фактори у свою чергу можуть бути додатково розподілені на медичні (в першу чергу застосовуються до центрів іпотерапії) та педагогічні (притаманні більшості інших кінних центрів).

Педагогічний фактор є одним з ключових факторів, які впливають на архітектурно-планувальну організацію кінноспортивних комплексів. Для забезпечення ефективного проведення тренувань, розвитку та соціалізації спортсменів, а також надання безпеки учасників та глядачів, необхідно враховувати педагогічні аспекти при проектуванні та будівництві кінноспортивних комплексів.

Одним з основних педагогічних аспектів, який впливає на архітектурно-планувальну організацію кінноспортивних комплексів, є методика тренувань. Успішність тренувань залежить від правильної організації простору для їх проведення. Необхідно враховувати відстань між конюшнею та майданчиком для тренувань, обладнанням майданчика, освітленням, голосовими та візуальними сигналами для спортсменів.

Крім того, необхідно враховувати особливості навчального процесу в кінноспортивному комплексі. Для цього можна створити спеціальні класи для теоретичних занять, а також забезпечити наявність необхідної апаратури та обладнання для візуальних демонстрацій та тренувань.

Якщо розглядати педагогічний вплив на центри іпотерапії, то він теж є доволі значним, оскільки в таких закладах проводяться навчання з підготовки коней до занять (тривалість 1-2 роки), а також курси з підвищення кваліфікації персоналу. Навчання пацієнтів різного виду терапії за участю фахівців різного

профілю: педагоги, психологи, медики, соціальні працівники, волонтери. Однією з форм іпотерапії є параолімпійський кінний спорт, який також вимагає тривалого навчання пацієнтів [31, с. 391].

Медичні фактори. Кінний спорт може бути використаний для реабілітації людей з різними фізичними обмеженнями, такими як порушення рухової системи, захворювання опорно-рухового апарату та інші захворювання. Взаємодія з конем допомагає покращити координацію рухів, збільшує м'язову силу, розвиває та підтримує рухову активність.

Вчені давно довели, що спілкування з тваринами збільшує тривалість життя і налаштовує людину на гармонійний лад. Особливо ця тенденція важлива для хворих діточок з ДЦП, які не є розумово відсталими, але мають певні фізичні обмеження. Спектр хвороб, з якими працює іпотерапевт: ДЦП, аутизм, втрата зору і слуху, гіпертонія, неврози, остеохондрози, затримка психофізичного розвитку, порушення осанки і багато інших. Застосування методу іпотерапії в поєднанні з іншими методами реабілітації може значно покращити стан здоров'я хворого [31, с. 390].

Медичні фактори впливають на формування архітектури внутрішнього простору будівель та зовнішнього середовища. Реабілітаційний центр іпотерапії має велике наповнення приміщень медичного напрямку (оглядове приміщення, приміщення медперсоналу, маніпуляційна кімната та ін.). Оскільки такий заклад, крім іпотерапії, може мати додаткові медичні послуги (інгаляції, масаж, ЛФК, арт-терапія та багато ін.), то зі збільшенням послуг збільшується проектне наповнення закладу (медичного блоку). Наповненість закладу залежить від кількості пацієнтів, їхнього віку та стану здоров'я.

Але медичні фактори впливають не тільки на центри іпотерапії. Досвід показує, що на території кінного комплексу також може знаходитись і ветеринарна клініка. Зазвичай в таких випадках вона орієнтована не тільки на коней, що перебувають на території закладу, але і на самостійне функціонування.

Ергономічні фактори архітектурно-планувальних рішень впливають на взаємодію між людиною та середовищем закладу, в якому вона перебуває. Що в

свою чергу впливає на якість життя та продуктивність процесів, що відбуваються в ньому. В контексті кінноспортивних комплексів, ергономічність архітектурно-планувальних рішень означає створення комфортних, безпечних та ефективних просторів для роботи з конями та здійснення різних видів взаємодії між клієнтами, обслуговуючим персоналом та тваринами.

Ергономіка архітектурно-планувальних рішень кінних комплексів повинна враховувати такі аспекти:

- *Функціональність простору.* Кінноспортивний комплекс повинен бути розроблений з урахуванням його функціональної мети, що дозволяє забезпечити ефективну роботу з конями та комфортне перебування гостей.
- *Розміри та пропорції простору.* Величина приміщень та їх пропорції повинні відповідати потребам коней, людей та обладнання.
- *Організація простору.* Правильна організація простору дозволяє забезпечити ефективну та безпечну роботу з конями та комфортне перебування гостей. Наприклад, приміщення для коней повинні бути розташовані таким чином, щоб забезпечити зручний доступ до них та ефективну організацію догляду.
- *Вимоги зоогієни.* Впливають на формування архітектурних та інженерних рішень споруд перебування коней, у тому числі окремих приміщень та їх груп.
- *Технологічні вимоги* до утримання, тренування, лікування та реабілітації тварин впливають на наявність обмежень до об'ємно-планувальних рішень КСК та формують їх характерний типологічний архітектурний вигляд (рис. 1.3.4).
- *Розділення потоків.* Цей фактор впливає на забезпечення зручного та безпечного руху людей, транспорту та коней.

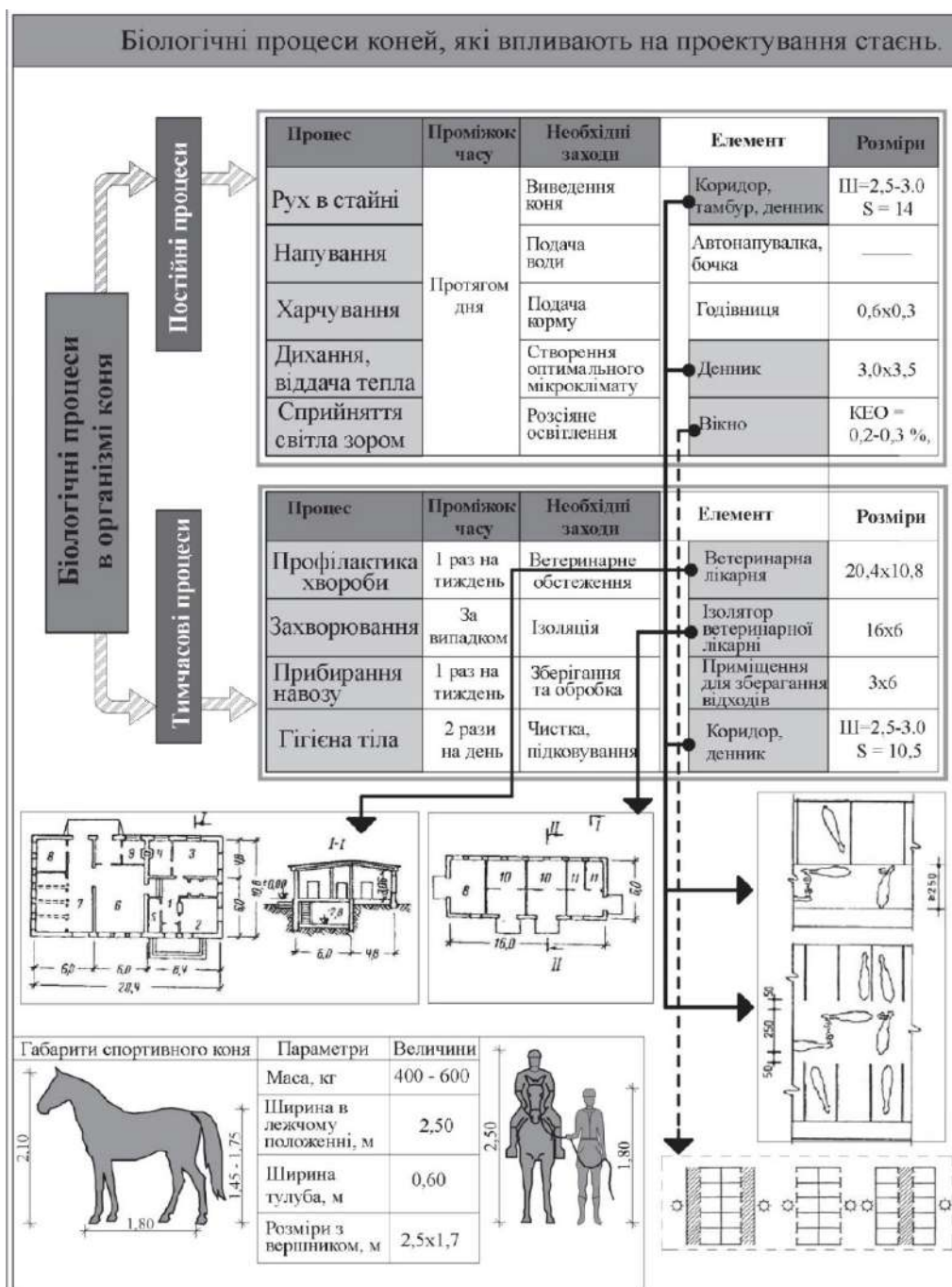

Рис. 1.3.4 Визначення розмірів планувального елемента господарських кінних споруд [4]

- **Безпека.** Кінноспортивний комплекс повинен бути безпечним для коней, людей та обладнання. Повинні бути забезпечені протипожежні розриви між спорудами та передбачені найкоротші та безперешкодні шляхи евакуації для всіх користувачів центру по всій території.
- **Доступність.** Кінний центр, особливо терапевтичної спеціалізації, повинен бути доступним для маломобільних груп населення.

Висновки до розділу 1

Проблема архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів, з огляду на історичний контекст, має достатньо давню історію. Дослідженням процесів формування споруд для утримання та тренування коней займалося багато науковців. Вони досліджували етапи історичного формування кінних центрів та спортивних споруд в цілому; еволюцію номенклатури приміщень, сучасні фактори впливу на їх формування; різноманіття функціонального використання таких центрів; їх взаємний вплив на навколишнє середовище та життєдіяльність людини.

Аналіз вітчизняного та закордонного досвіду проектування кінноспортивних комплексів показав різноманітні приклади створення нових та збереження історичних кінних центрів, їх містобудівний та соціокультурний вплив на середовище, а також вплив великих міст на їх розвиток.

Аналіз існуючих наукових публікацій та досліджень показав, що на сьогодні науковці достатньо повно дослідили фактори, що впливають на архітектурно-планувальне формування кінноспортивних комплексів. Загалом ці фактори можна поділити на зовнішні та внутрішні. Факторами зовнішнього впливу є: природно-кліматичні, які в свою чергу діляться на природні та ландшафтні; містобудівні; демографічні; екологічні: економічні, соціальні та природно-екологічні. Внутрішні фактори включають в себе функціональні – це педагогічні та медичні – та ергономічні – антропометричні та зоологічні.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ

2.1. Класифікація кінноспортивних комплексів

Коні були приручені тисячі років тому. Цим питанням займалися багато істориків і дослідників, але точна дата залишається невідомою. Одна з гіпотез полягає в тому, що коні вперше почали використовуватися в сільському господарстві, коли була введена порода. Інша теорія описує використання коней у битвах і придворних ритуалах у найдавніших цивілізаціях. Приручення коней відбулося приблизно в четвертому столітті. Найдавніші будівлі до нашої ери використовувалися для утримання коней, тобто стайні. Перші кінні змагання проводилися на арені в Олімпії (680 р. до н. е.). Іподром — видовжена арена, оточена з трьох боків трибунами, а з іншого (похилого) боку — стартовий блок зі стайнями. Інший тип грецьких іподромів відомий в історії - той, що має театр у Песіноунті [1].

Як зазначає дослідник Іванов М.С. у Римській імперії, запозичивши досвід Давньої Греції, збудували «Циркус Максимус», за планувальною схемою схожий на іподром. Відмінність полягала в тому, що його трибуни мали багато ярусів та зводились на конструкціях. Стайні та стартові стійла мали ускладнене планування та більшу кількість приміщень. Традиція будівництва подібних споруд була продовжена Візантійською імперією. Великий іподром був побудований у Константинополі [1].

Типологію кінних споруд продовжують кінні ристалища, які виникли в середньовіччі з приходом моди на лицарські змагання та тренування кавалерії. Історія їх виникнення бере свій початок у Франції, де створювали огорожені майдани округлої форми для ристаній. Дослідник Ж.Ж. Руа в своїй книзі «История рыцарства» приводить опис майдану для лицарського турніру. Це був невеликий округлий чи прямокутний майдан «ристалище» з піщаним покриттям, по середині була дерев'яна огорожа чи натягнутий канат (щоб коні не зіштовхнулись), вздовж якого вершники мали змагатись у своїй силі. По периметру майдан оточували дерев'яні трибуни з королівською ложею [1].

У XIV столітті в Неаполі виникає перша кінна школа верхової їзди. У 1572 році вперше згадується віденська школа верхової їзди, яка на той момент вважалася найкращою. Вона існує та успішно функціонує і по сьогоднішній день. У XVII ст. у Версалі будується «Школа пажів» (Ecole des Pages), яка пізніше стає центром виїздки Європи. Так кінні школи розповсюдились по всьому світу, і сьогодні багато кінноспортивних організацій збудовано за їх прототипом [1].

В сучасному розумінні кінноспортивна школа (КСШ) – це заклад, де відбувається тренування молодих спортсменів з різних дисциплін кінного спорту. З 80-х років XX ст. номенклатуру кінноспортивних споруд розширили кінноспортивні клуби, які будувались на базі КСШ, державних кінних баз чи створювались завдяки розвитку окремих приватних господарств [4, с. 433].

Кінноспортивний клуб (КСК) – це клуб любителів кінного спорту, який спеціалізується переважно на якомусь одному виді кінного спорту (виїздка, триборство чи конкур) [4, с. 433].

На сьогоднішній день, такі критерії як кінноспортивна спеціалізація, набір громадських функціональних зон та технологічне наповнення конярського блоку дозволили виділити такі типи КСК: кінні клуби, тематично-турнірні клуби, драйвінг-клуби, поло-клуби, кінні театри; центри лікувальної верхової їзди, кіннотуристичні бази. Розвиток рекреаційних центрів призвів до формування багатофункціональних центрів дозвілля з елементами кінного спорту. В свою чергу кінні клуби можуть бути поділені на наступні підкласи: спортивні, професійно-аматорські, аматорські; а центри лікувальної верхової їзди: інтегровані у спеціальні лікувальні заклади, при школах та інших типах КСК [45, с.14].

Вивчення історії розвитку кінних споруд та аналіз сучасних вітчизняних та закордонних закладів дозволило зробити класифікацію сучасних кінних комплексів за наступними типологічними ознаками:

- **Розташування**
- **Спеціалізація**

- Функціональне призначення
- Місткість

Розглянемо детальніше кожен з перелічених класифікацій.

Класифікація кінноспортивних комплексів за територією розташування

1) **Міські кінні комплекси** розташовані у структурі міста (рис. 2.1.1). Таке розташування може бути обумовлене як історичними обставинами так і бути сучасним рішенням.

Рис. 2.1.1 Класифікація кінноспортивних комплексів за територією розташування

До прикладу, Іспанська школа верхової їзди, заснована у 1572 році, знаходиться у самому серці Відня і є значною точкою тяжіння для сотень туристів щодня. З іншої сторони, маємо приклад іподрому Мейдан у місті Дубай, Об'єднані Арабські Емірати, країні з чи не найбільшим у світі попитом на кінний спорт. Іподром був відкритий у 2010 році і є частиною комплексу «Мейдан сіті» з готелями, рестораном sky-bubble, розважальними центрами, клубами, різноманітними залами, кінотеатром IMAX, вежами та елінгом для човнів.

Отже, перевагою міських комплексів є їх безпосередня близькість до громадських центрів, що забезпечує великий потік відвідувачів. Найскладнішою частиною влаштування таких центрів є забезпечити необхідні площі для здорового утримання тварин та дотримання зонування, що виключає шкідливий вплив виробничих зон КСК на житлові та громадські простори сусідніх територій.

Наразі, за умови дотримання вищезазначених вимог, в межах міста найдоречніше розташовувати іподроми, невеликі центри іпотерапії, а також зберігати наявні історичні комплекси заради збереження пам'яті та традицій міста.

2) Приміські кінні комплекси розташовані на межі сучасних міст (рис. 2.1.1). До прикладу останній іподром Румунії у м. Плоєшть розташований на виїзді з міста завдяки чому є своєрідною візитівкою міста. Або кінний клуб VG Horse Club у Харкові, Україна – один з найновіших і найсучасніших клубів країни.

Також, важливо зазначити, що деякі з сучасних міських комплексів були приміськими, але з швидким розвитком та розбудовою міст були поглинуті містом. При проектуванні приміських комплексів дуже важливо враховувати фактор стрімкої урбанізації і заздалегідь забезпечувати заклад усіма необхідними територіями.

Перевагою приміських кінних комплексів є їх наближеність до великих міжміських транзитних зон, що робить комплекс помітним для великих мас, і в той же час великі неосвоєні території дають простір для забезпечення всієї необхідної інфраструктури.

3) Заміські кінні комплекси –розташовані далеко за межами великих населених пунктів (рис. 2.1.1). Зазвичай такі центри мають у своєму розпорядженні великі території для прогулянок верхи, такі як ліси, узбережжя тощо. Прикладом такого комплексу може бути Klagshamn's Equestrian Center, розташований приблизно в 10 км від міста Мальме, Швеція, недалеко від узбережжя протоки Ересунн, яким часто прогулюються верхи відвідувачі клубу.

З відчизняних прикладів можна назвати парк Київська Русь, що в 40 хвилини їзди від Києва. Парк співпрацює з декількома конюшнями, що знаходяться неподалеку, надає послуги з прогулянок верхи або в екіпажах чи санях, проводить фотосесії, весілля і таке інше.

Перевагою такого комплексу є наявність великих територій, які можна використовувати для прогулянок верхи та кінного туризму. Створення подібних центрів з прив'язкою до визначених екологічних коридорів дозволить підтримувати їх структуру та цілісність, популяризувати екологічний відпочинок.

Класифікація кінноспортивних комплексів за спеціалізацією

1) Спортивно-тренувальні – це такі установи, як іподроми, кінносортівні клуби та школи та тому подібні. Призначені в першу чергу для тренування професійних спортсменів та аматорів; проведення змагань. Головними функціональними зонами є тренувальна, громадська та видовищна, додатково може бути присутня зона тимчасового проживання.

2) Історико-культурні – це можуть бути тематичні парки, історичні реконструкції або старовинні кінні центри, тематично-турнірні КСК, кінні театри, старовинні конюшні тощо. Їх головним призначенням є збереження та донесення до широких мас історії кінного спорту, традицій верхової їзди регіону, демонстрація бойових мистецтв і тому подібне. Головна функціональна зона – видовищна, громадська, додатково може бути присутня тренувальна, прогулянкова.

3) Фізкультурно-оздоровчі – дитячі кінні табори, заміські клуби відпочинку, санаторії, кіннотуристичні бази і тому подібне. Їх головне призначення – популяризація активного та екологічного відпочинку, оздоровлення населення.

4) Реабілітаційні – центри лікувальної верхової їзди. Це заклади, де за допомогою коней і спеціальних програм проводиться фізична, соціальна та психологічна реабілітація людей з різними патологіями.

У зв'язку з великим різноманіттям заходів та послуг, що надаються кінними центрами кожен з цих підкласів можна розбити на ще більш детальну класифікацію. Розглянемо детальніше класифікації деяких з основних типів кінних центрів (рис. 2.1.2)

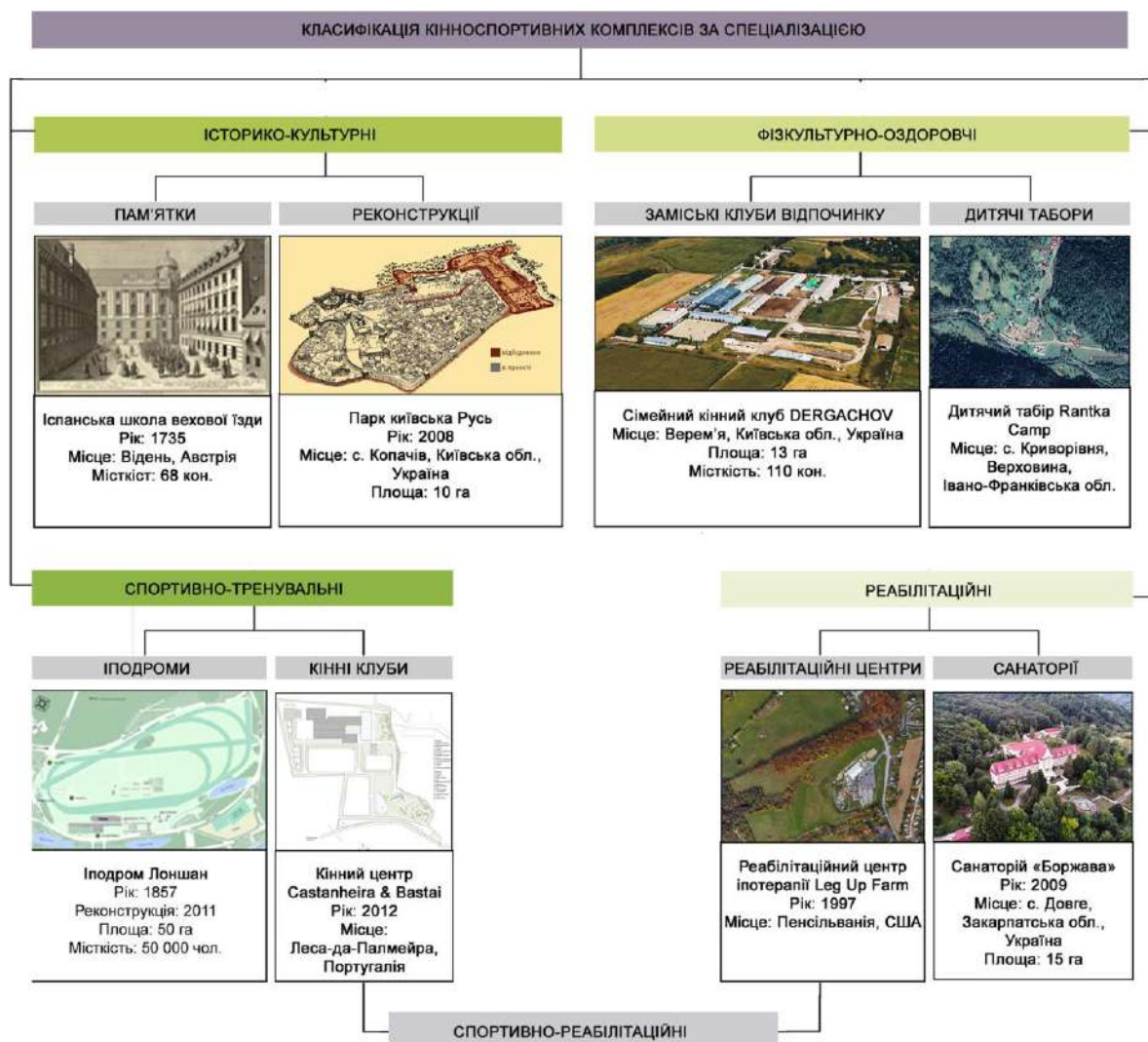

Рис. 2.1.2 Класифікація кінних центрів за спеціалізацією

Класифікація іподромів за спеціалізацією:

1) Скаковий іподром – тільки для проведення скачок. Скаковий круг для верхових коней повинен мати таку ж ширину і загальну довжину не менше 1600 м з фінішною прямою не коротше 400 м. Покриття скакової доріжки може бути піщаним або трав'яним. Скакова доріжка поділена на 500-метрові відрізки, час проходження яких під час стрибка фіксується суддівською комісією. Жокею та тренеру такий поділ допомагає грамотно розкласти сили коня по дистанції.

2) *Біговий іподром* – тільки для проведення рисистих бігів або бігів іноходців Для випробувань рисаків обладнується бігова доріжка шириною не менше 15 і довжиною не коротшою за 800 з фінішною прямою від 250 м і більше. Покриття бігових іподромів буває різноманітним: гранітна крихта, ґрунт, шлакова, азбестова крихта, буває погодне покриття, що не намокає навіть у дощ. Часто поруч із основною доріжкою обладнується одна або декілька тренувальних із різними покриттями.

3) *Комбінований* — для проведення тих і інших випробувань.

Класифікація центрів іпотерапії за спеціалізацією

1) *Приватний іпоцентр, де надається послуга іпотерапії.*

В іпоцентрі заняття іпотерапією є основною і, переважно, єдиною послугою. Також, у іпоцентрі можливі послуги із масажу, лікувальної фізкультури. Знаходяться вони у сільській місцевості або за межами населеного пункту. Найчастіше вони мають неповний склад приміщень для тривалого перебування. Щодо архітектурної виразності – на території зосереджене компактне розміщення будівель та часто невпорядковане стильове рішення. Перевагою даного типу закладу є відчуття домашнього затишку та комфорту. А недоліком – відсутність чи нестача приміщень для проживання та харчування; важкодоступність [9, с. 16].

2) *Кінноспортивний клуб/ комплекс/ школа з включенням методу іпотерапії.*

В кінноспортивному клубі/комплексі/школі головною послугою є заняття з кінного спорту, іпотерапія ж є додатковою послугою, та займає 30%. Розташовується переважно на околицях міста або в районних центрах. Наявна велика кількість грамотно розташованих будівель. Присутня стильова єдність та передбачене комфортне перебування відвідувачів . Зазвичай у таких закладах великий склад приміщень. Традиційний функціональний розподіл блоків: харчовий, господарський, спортивний, відпочинковий. Дуже рідко (переважно в кінноспортивному комплексі) наявні приміщення для тимчасового проживання. Переваги такого закладу: комфортний відпочинок; велика кількість послуг для

відпочинку; введення інваліда в соціум; легкодоступність. Недоліки: менша кількість приділеного часу хворим в порівнянні із лікувальними закладами; відсутність умов для тривалого перебування лікування: житло, ігрові кімнати для дітей [9, с. 16].

3) *Дитячий табір, де іпотерапія застосовується, як додаткова послуга.*
за розміром (пропускною спроможністю / місткістю)

В дитячому таборі іпотерапія є додатковою послугою, займає 10-30%. Дитячі табори розміщуються у сільській місцевості або за межами населеного пункту. Склад приміщень відповідає вимогам довготривалого перебування. Традиційний функціональний розподіл блоків: житловий, навчальний, харчовий, господарський, спортивний, відпочинковий. Наявна велика кількість функціональних блоків та великий простір для відпочинку. Переваги такого закладу: розмежування вікових груп; присутня харчова, житлова, навчальна, відпочинкова зона. Недоліками можна вважати важкодоступність та велику кількість людей [9, с. 18].

4) *Санаторій, в якому іпотерапію застосовують як один з видів лікування.*

В санаторіях іпотерапію застосовують як один з видів лікування, із всіх видів послуг вона займає 5-20%. Розташовується санаторій на околицях міста, за межами населеного пункту. Наявний повний склад приміщень для проживання, лікування та відпочинку. Присутня стильова єдність, передбачене комфортне довготривале перебування, великий простір для відпочинку. Переваги санаторію: комфортабельне перебування; присутня велика кількість лікарів; харчова, житлова, відпочинкова зона; легкодоступність. Недолік – велика кількість людей [9, с. 18].

5) *Реабілітаційний центр повного циклу з одним із методів лікування яких є саме іпотерапія.*

У реабілітаційному центрі іпотерапія є додатковою послугою та займає 2-5% серед усіх видів лікування. Розташовується переважно на околицях міста або за межами населеного пункту. Реабілітаційним центрам характерно мати повний склад приміщень для лікування, впорядкований розподіл функціональних зон,

правильне перетікання внутрішніх та зовнішніх потоків. Переваги: даний тип закладів повністю пристосований для хворих людей, в тому числі, для інвалідів. Присутня велика кількість лікарів, харчова, житлова зона, відпочинкова зона, легкодоступність. Недолік – велика кількість людей [9, с. 18].

б) Реабілітаційний центр іпотерапії, в якому іпотерапія є основним видом лікування.

У реабілітаційному центрі іпотерапії іпотерапія є основною послугою, займає 80-100%. Знаходяться такі заклади переважно за межами міста. Реабілітаційний центр іпотерапії має повний склад приміщень для лікування та недовготривалого перебування. Іноді можливе тимчасове проживання. Характерне компактне розміщення будівель, невелика територія для відпочинку. Переваги реабілітаційного центру іпотерапії: даний тип закладів повністю пристосований для хворих людей, в тому числі, для інвалідів; наявні всі необхідні приміщення для утримання та навчання коней; можливий обмін досвідом у лікуванні іпотерапією. Недолік – зазвичай важкодоступні [9, с. 18].

Класифікація кінноспортивних комплексів за функціональним призначенням

За функціональним призначенням кінні комплекси можна поділити на монофункціональні та багатофункціональні.

1) Монофункціональний кінний комплекс призначений для одного виду кінного спорту або для одного виду діяльності, пов'язаної з конями, такої як розведення, тренування, виставки або продаж.

Одним з головних переваг монофункціональних кінних комплексів є те, що вони розробляються з урахуванням конкретної мети, тому можуть бути дуже ефективними для здійснення конкретної діяльності. Вони дозволяють спрямувати всі ресурси на одну ціль, що часто призводить до високої якості послуг та залучення клієнтів.

Однак, монофункціональні кінні комплекси можуть бути менш ефективними з точки зору економії, оскільки їх використання обмежується однією діяльністю. Якщо комплекс не забезпечує достатньої кількості послуг або

привабливих пропозицій, це може призвести до недостатньої використаності приміщень, що зробить його нерентабельним.

Крім того, монофункціональні кінні комплекси можуть бути менш привабливими для великого кола клієнтів, оскільки не надають широкого спектру послуг. Наприклад, якщо комплекс працює тільки з конкретною породою коней, це може бути менш привабливим для тих, хто шукає місце для тренування різних порід коней.

У випадку з монофункціональним кінним комплексом необхідно дуже чітко визначити його цільову аудиторію та розробити ефективну стратегію маркетингу та просування, щоб залучити та утримати клієнтів.

2) Багатофункціональний кінний комплекс – це спортивно-тренувальний комплекс, який також може бути використаний для проведення різноманітних заходів, таких як виставки, конференції, концерти тощо. Ці комплекси зазвичай мають більш розгалужену інфраструктуру та можуть задовольнити потреби різних груп користувачів.

Організація багатофункціональних кінних комплексів повинна враховувати вимоги різних видів кінного спорту. Крім того, важливо мати гнучку організацію простору, яка дозволяє швидко переставляти перегородки та обладнання в залежності від потреб користувачів.

Такі комплекси можуть містити кілька кінних майданчиків різного розміру та призначення, спеціальні приміщення для зберігання обладнання та засобів догляду за конями, тренувальні кімнати та фітнес-зали для спортсменів, а також конференц-зали та ресторани для проведення заходів.

Окрім спортивних та розважальних заходів, багатофункціональні кінні комплекси можуть використовуватися для проведення конференцій, семінарів, тренінгів та інших подій. Вони можуть мати спеціально обладнані приміщення для зустрічей та обговорень, а також повністю обладнані кухні та кав'ярні.

Класифікація кінноспортивних комплексів за місткістю

Оскільки від поголів'я коней залежить основний набір об'ємних та площинних споруд кінноспортивного комплексу, їх також класифікують за

місткістю на *найменші (5-10 коней), малі (16-25 коней), середні (26-50 коней), великі (51-100 коней) та найбільші (101-250 коней)*.

1) Найменші та малі кінні клуби (професійно-любительські та любительські) і центри лікувальної верхової їзди можуть розташовуватися при парках районного значення [45, с. 15].

2) Середні кінні клуби (спортивні, професійно-любительські та любительські) та кінний театр – у загальноміських парках. Середні КСК, що вимагають великих територій (50 голів коней – 3-5 га), доцільно розміщувати на периферійних територіях [45, с. 15].

3) Великі та найбільші КСК, драйвінг клуби та клуби кінного поло вимагають великих просторів. У містах можуть входити в склад іподрому, за його наявності, або розташовуватися у складі Олімпійських кінноспортивних об'єктів, для яких регіон надає територію [45, с. 15].

Узагальнена класифікація кінноспортивних комплексів за місткістю та відповідність місткості типу центру наведена в табл. 2.1.1

Таблиця 2.1.1

Класифікація кінноспортивних комплексів за місткістю та типологією за Зибіною Д.Д.

Місткість	ТИПИ КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ										
	Спортивний клуб	Професійно-любительський клуб	Любительський клуб	Багатофункціональний центр дозвілля	Тематично-турнірний КСК	Драйвінг клуб	Клуб кінного поло	Кінний театр	Центр лікувальної верхової їзди	Кіннотуристична база	Екологічний
Найменший 5-10 коней	-	-	+	+	-	-	-	-	+	-	-
Малий 16-25 коней	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	-
Середній 26-50 коней	+	+	-	-	+	+	+	-	-	+	-
Великий 51-100 коней	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+
Найбільший 101-250 коней	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+

2.2. Модель архітектурно-планувальної організації кінноспортивного комплексу

Зі зростанням міст, погіршенням екології, переважно сидячим способом життя більшої частини населення стали формуватись нові види дозвілля та спортивно-оздоровчих занять з виходом на природу.

У зв'язку з цим певний інтерес нині представляє кінноспортивний комплекс, що перетворився з сільськогосподарського об'єкта в громадський комплекс із найскладнішою функціонально-просторовою організацією.

Архітектурно-планувальна структура генеральних планів КСК як елементів загальної архітектурно-просторової структури забудови формується виходячи зі складу будівель та споруд підприємств, на основі загальноприйнятих принципів побудови генеральних планів: зонування території, блокування об'єктів забудови, виключення перетинів потоків гостей клубу, персоналу, коней та вершників та забезпечення архітектурно-композиційної цілісності комплексу [2, с. 2].

Аналіз складу будівель та споруд на територіях сучасних КСК різних типів та потужностей дозволив згрупувати всі складові їх генеральних планів у залежності від функціонального призначення в 19 зонах, які можна згрупувати в 5 блоків: **рекреаційний, спортивний, блок утримання коней, іпотараневтичний** (лікування людей із залученням коней) та блок допоміжних будівель та споруд. Функціональні зони, що входять до кожного з блоків, можуть розташовуватися на значній відстані один від одного (до 500 м), але при цьому поєднувати в собі один технологічний процес, для чого їм необхідно забезпечити зручні дорожні зв'язки на ділянці [2, с. 2].

До **рекреаційного блоку**, який обслуговує відвідувачів, входять зони не пов'язані з присутністю коней (для клубів та багатофункціональних центрів дозвілля). Тут також можуть бути наявні об'ємні та площинні споруди інших видів спорту. Це такі зони, як:

- житлова (готель, гостьове котеджне селище);
- рекреаційна (зони відпочинку та влаштування мангалів та барбекю, зона рибного лову, пляж, пішохідний маршрут);
- дитяча (дитячий садок, дитяча кімната);
- зона утримання інших видів тварин (мінізоопарк, страусова ферма, псарня) [2, с. 2].

Для інших типів КСК рекреаційний блок відсутній, а частина його зон увійде до спортивного [2, с. 3].

До **спортивного блоку** входять:

- спортивно-видовищна зона (комплекс тренувальних, демонстраційних та ігрових полів (манежів) із трибунами; ресторан чи кафе);
- адміністративно-суспільна (будівля адміністрації, ресторан);
- магазин кінної амуніції та екіпірування вершника;
- побутова (зона душових та роздягальних, кімнати відпочинку, готель тимчасового перебування);
- гостьові автопарковки;
- зона зберігання техніки для обслуговування полів [2, с. 3].

До блоку **утримання коней** входять:

- зона утримання (стайні);
- зона вигулу (левади, паддоки);
- зона зберігання та приготування кормів (кормовий цех, сінний сарай, будівлі та споруди для зберігання кормів: силосні башти, водонапірна башта, ємності з водою, сховища коренеплодів);
- зона споруд для зберігання та переробки гною;
- зона паркінгу коневозів та службових машин;
- зона тренінгу коней (бочки та приміщення із вбудованими тренажерами руху);
- зона реабілітації коней (ветеринарна клініка, кінний басейн, акватренажери, кінний СПА) [2, с. 3].

До **іпотерапевтичного блоку** входять:

- зона занять на коні;
- допоміжна зона (кабінет лікаря, масажні, санітарно-гігієнічні приміщення, кімната відпочинку) [2, с. 3].

Блок допоміжних будівель і споруд включає котельню, склади палива, ремонтно-механічну майстерню, ветпункт, артезіанську свердловину, об'єкти альтернативної енергетики (рис. 2.2.1).

До сучасних рішень генеральних планів КСК застосовують такі прийоми формування будівель та споруд: **павільйонний**, **блоковий** та **моноблочний** (рис.2.2.2).

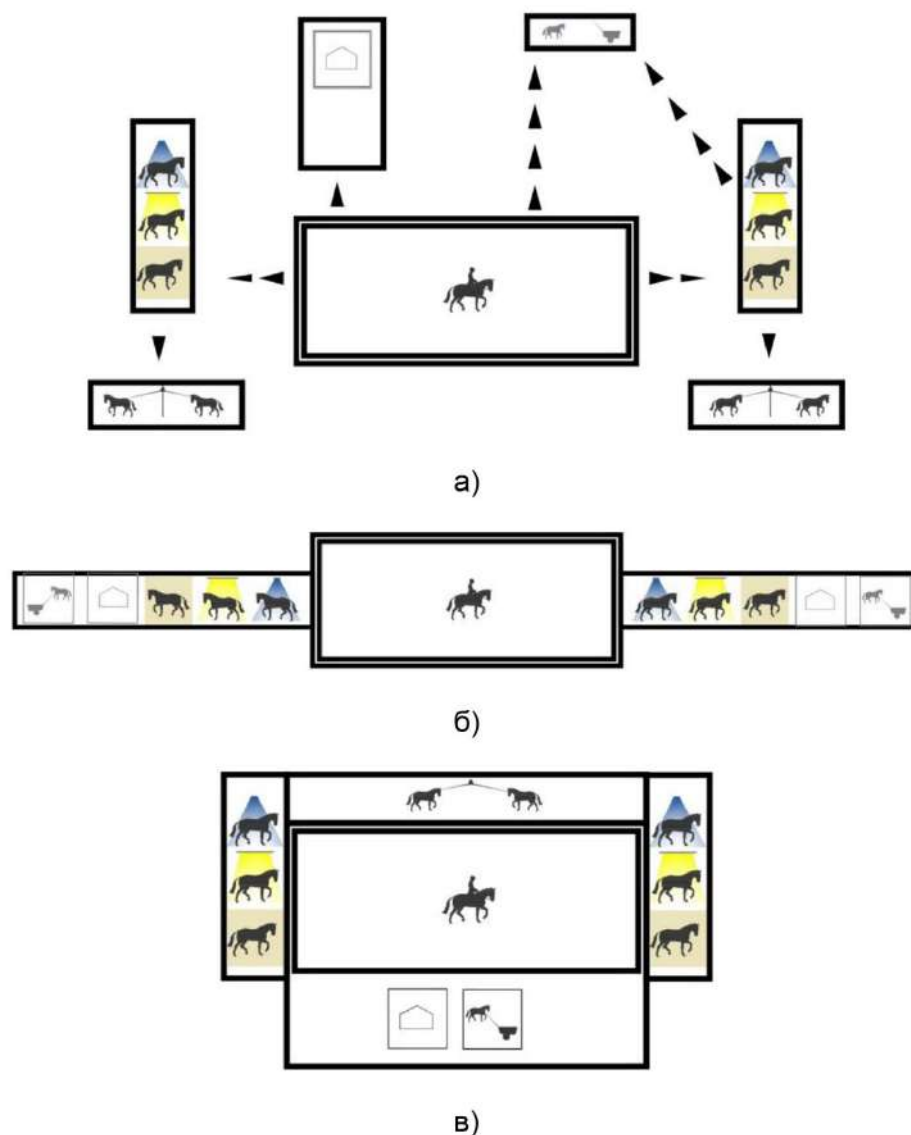

Рис. 2.2.2 Прийоми формування забудови КСК: а – павільйонний; б – блочний; в – моноблочний [2]

а) Павільйонний тип є найпоширенішим. Його переваги полягають у тому, що забезпечується необхідна ізоляція зон перебування коней та людей, покращується зооветеринарний та санітарно-гігієнічний режими. Однак, до його суттєвих недоліків можна віднести те, що застосування такої схеми веде до значного збільшення території КСК, зменшується щільність забудови та виникає необхідність у зимовий період вести коня з одного блоку до іншого через вулицю, що може призвести до захворювань коня [2, с. 3].

Архітектурно-просторове рішення комплексів із застосуванням павільйонної композиції маловиразне. Кожен об'єкт комплексу – самостійно вирішена окрема споруда. Однак така забудова найбільш характерна для сьогоденної ситуації в проектуванні з урахуванням черговості будівництва КСК, але не є доцільним для великих КСК, крім двооб'єктних (стайня та манеж). Тому застосування павільйонного типу забудови може бути обґрунтованим лише для кінних клубів малої потужності [2, с. 4].

б) Блокований тип характеризується об'єднанням окремих будівель, що мають однакові чи близькі за значенням функціонально-технологічні, архітектурно-будівельні та спеціальні характеристики. Блокування будівель та споруд є одночасно важливою передумовою до підвищення якості архітектурно-планувального та об'ємно-просторового рішення комплексу в цілому. Така забудова може бути рекомендована для блокування зон спортивної та утримання коней, що послужить скороченню простудних захворювань серед коней у зимовий період. Є актуальним всім видів КСК з теплим манежем [2, с. 4].

в) Моноблочний тип формування генерального плану КСК утворюється внаслідок об'єднання окремих функціональних блоків в одну будівлю. Скорочення кількості будівель підвищує щільність забудови на 15-30% і дозволяє звільнену частину території використовувати під левади та тренувальні поля. Найбільш ефективний моноблочний прийом для КСК розташованого в межах міста [2, с. 5].

Ефективність прийомів формування забудови КСК викладено у таблиці 2.2.1.

Що до видів об'ємно-просторової композиції кінноспортивних комплексів, в наш час виділяють три основні: **фронтальну, глибинно-просторову та об'ємну** (рис. 2.2.3).

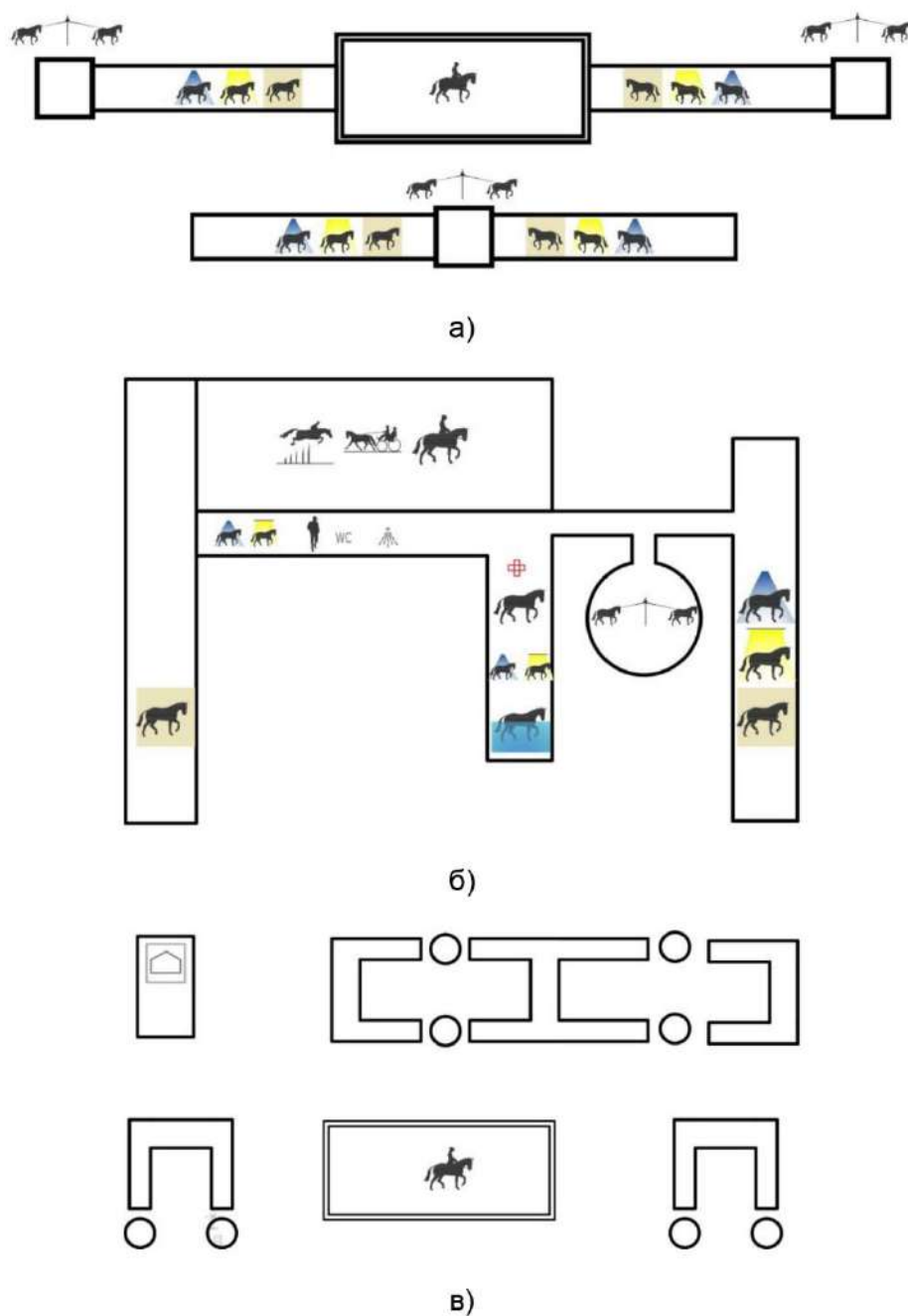

Рис. 2.2.3 Рішення об'ємно-просторової композиції КСК: а – фронтальна;
 б – глибинно-просторова; в – об'ємна [2, с. 4]

а) Фронтальна композиція КСК, в якій об'єкти розташовуються паралельно фронтальній площині, що створюється за допомогою двох координат ширини і висоти. Ця композиція розрахована на сприйняття фронтальних проєкцій головних фасадів, панорам комплексу із зовнішніх та внутрішніх точок. Прямолінійні блоки конюшень утворюють довгу монотонну смугу шляхом тиражування однотипного елемента – денника з домінантою у

вигляді спортивного блоку (теплого манежу), та акцентами у вигляді господарських, підсобних та побутових блоків (рис. 2.2.4).

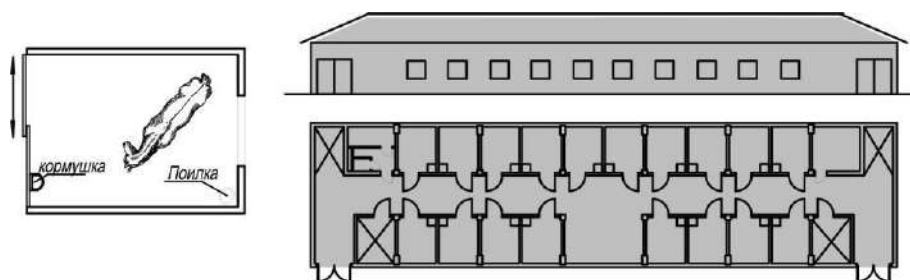

Рис. 2.2.4 Формування протяжних корпусів КСК шляхом тиражування однотипного елемента [2, с. 5]

Протяжний головний фасад комплексу доцільно розташовувати під кутом напрямку основного в'їзду, звідки відвідувач вперше знайомиться з архітектурою комплексу. Таке положення є найбільш вигідним для сприйняття споруд, що мають велику протяжність по фронту (фасади КСК мають протяжність в середньому 150 м). Довгі корпуси конюшень сильно скорочуються в перспективі, залишаючи для сприйняття більш багаті об'єми блоків службових приміщень і піднесений масив центральної частини, що забезпечуватиме найкращий вид з під'їзду до споруди (див. рис. 2.2.3).

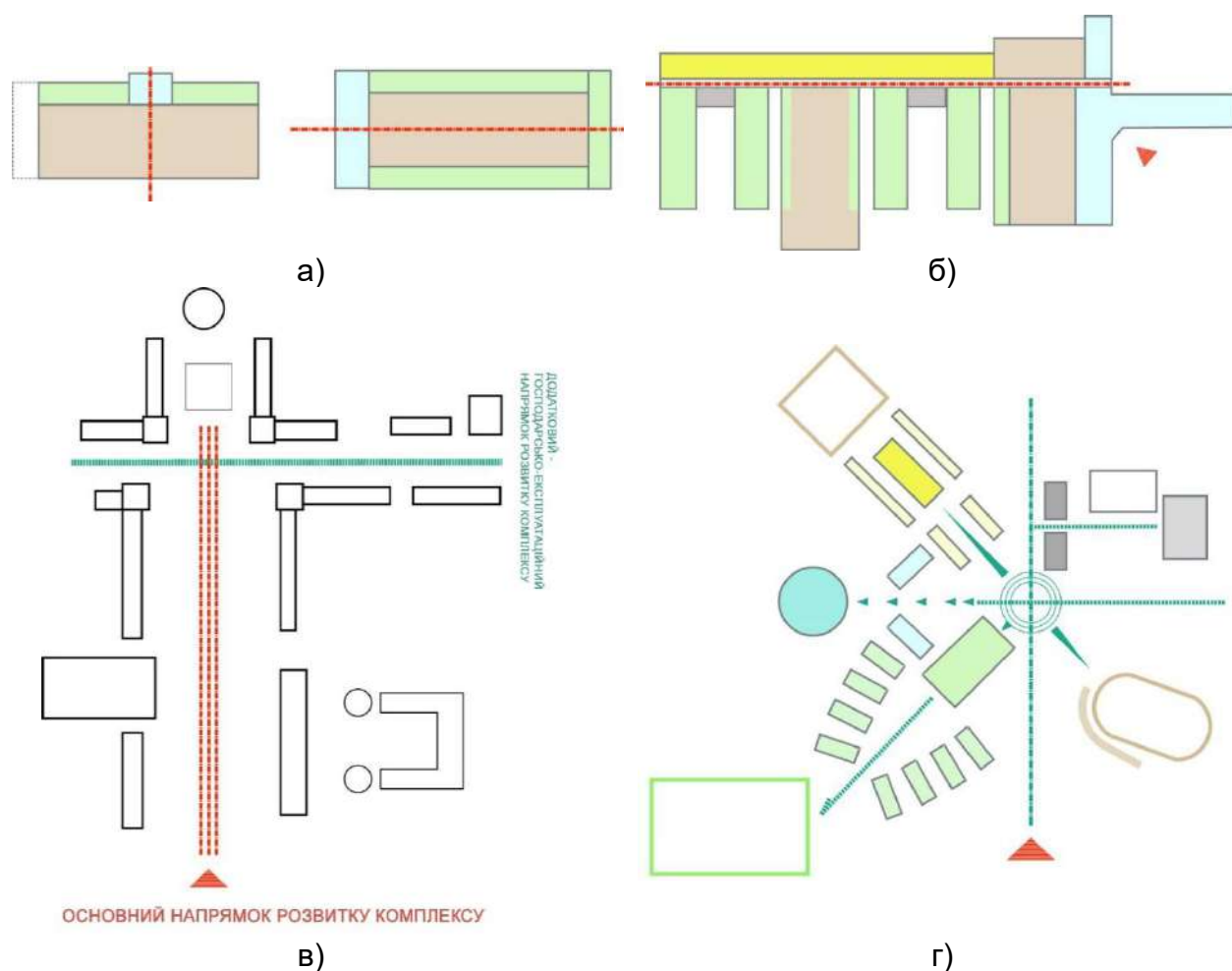
б) Глибинно-просторова композиція сприяє виявленню простору. Визначальними елементами композиції є глибинні координати, що задаються протяжними корпусами конюшень, що фланкують основний обсяг КСК – манеж (див. рис. 2.2.3).

в) Об'ємна композиція характерна для окремо стоячих об'єктів, які є композиційними центрами у плануванні великих багатофункціональних КСК. Ця композиція складається з елементів, розвинених по всіх координатах (висота, ширина, глибина), сприйняття яких можливе з усіх боків і включає поєднання довгих прямолінійних корпусів конюшень, округлих бочок, великих обсягів манежів та ангарів, дрібно членованих готельних блоків (див. рис. 2.2.3).

Розмаїття складових КСК потребує впорядкованості, єдиного рішення всього комплексу. Досягти цілісності архітектурного рішення дозволяє застосування в проектуванні системного методу. КСК, як і будь-який

архітектурний об'єкт, є системою, яка включає в себе окремі архітектурні простори, будівлі та споруди, малі архітектурні форми, «вплетені» у зовнішній простір, містить інженерні та транспортні системи, площинні споруди, природні та антропогенні рекреаційні утворення [2, с. 5].

Можливі наступні базові композиційно-планувальні схеми генеральних планів КСК: **замкнуто-острівна; транзитна; багатооб'єктна; ансамблева; складна просторова** (рис.2.2.5). Зважаючи на поетапне формування КСК, а також наявність жорстко регламентованих елементів (обов'язкових) та опційних (необов'язкових) пропонується кожен зі схем розглядати за етапами розвитку від мінімально необхідного до максимального наповнення різними функціями [2, с. 6].

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

Рис. 2.2.5 Базові композиційно-планувальні схеми КСК: а – замкнуто-острівна; б – транзитна; в – багатооб'єктна ансамблева; г – складна просторова [2]

а) Замкнуто-острівні, однооб'єктні компактні КСК (див. рис. 2.2.5)

Для невеликих міських та заміських ділянок, де спостерігається дефіцит території, моноблочний прийом забудови може розвиватися в просторі за лінійною відкритою та замкнутою схемою. Лінійний варіант передбачає блокування конюшень та зони тренінгу з однієї з довгих сторін манежу (кінні клуби дрібні, середні); кінний театр, центр лікувальної верхової їзди. Місткість від 40 голів (кінні клуби середньої потужності), дозволяє облаштувати корпусами конюшень манеж, що створить природне утеплення манежу за рахунок температури тіла коня та забезпечить розрахункову температуру повітря в 10С⁰ без застосування опалювальних приладів, з використанням в холодні п'ятиденки установок фінських дров'яних котлів для манежів [2, с. 8].

б) Однооб'єктні – транзитні КСК (див. рис 2.2.5)

Для забезпечення теплого переходу з блоків утримання коней до блоку тренінгу середніх і великих КСК (від 50 голів) доцільно застосувати лінійну схему, центральною планувальною віссю якої буде коридор для проведення коней, завдяки якому забезпечується зручний доступ до всіх функціональних зон комплексу. Над переходом можливе влаштування готельного блоку на верхніх

поверхах (або блоку конференц-залів), що дозволить створити ще одну доміанту в комплексі окрім об'єму манежу. Округлі контури планів блоків тренінгу створюють об'ємну пластику фасадів. Корпуси конюшень в такій схемі розташовуються перпендикулярно до основної осі споруди, що формує внутрішні двори, та захищає від вітру блоки утримання тварин [2, с. 9].

Наявність головного композиційного стрижня – критого проходу, на який як би насаджено всі об'ємні елементи комплексу, збільшує довжину фасаду до 300 м, що ускладнює завдання архітектора щодо вирішення фасадів [2, с. 9].

в) Багатооб'єктні ансамблеві КСК (див. рис 2.2.5)

Ансамблевий принцип планування з виявленням домінуючої архітектурної споруди, основної будівлі. За класикою, такою доміантою є манеж. Така схема може бути застосована до КСК всіх типів – малих та середніх до 50 голів [2, с. 9].

Для міських КСК всіх типів та потужностей, а також для замських великих та середніх від 50 голів центральну частину генерального плану (спортивний блок та блок утримання) доцільно вирішувати за розглянутим вище однооб'єктними схемами. Для рекреаційного блоку та допоміжного доцільно використовувати павільйонний та блоковий прийоми забудови чи їх поєднання [2, с. 9].

г) Складно-просторові КСК (див. рис 2.2.5)

Така схема має кілька основних композиційних стрижнів – напрямів формування продиктованих зонуванням. Ця схема найбільш доречна для проектування багатофункціональних центрів дозвілля з елементами кінного спорту у зв'язку з різноманітністю поєднаних у них зон [2, с. 9].

Для всіх згаданих прийомів планування КСК зона зберігання та приготування кормів та зона споруд для зберігання та переробки гною повинні бути відокремлені від інших будівель та споруд. Причому, першу, рекомендується блокувати із зоною конюшень при потужності до 20 голів. Друга - повинна розташовуватися на відстані 50-500 м в залежності від складу та потужності КСК. При цьому мають бути забезпечені зручні технологічні зв'язки

З іншого боку найстародавнішою спорудою для кінного спорту є іподром, який виник ще за часів Стародавньої Греції. Поступово з простої арени з трибунами він сформувався у багатофункціональний видовищно-спортивний комплекс для проведення іподромних випробувань, тренувань, виставок та аукціонів коней, а також для організації змагань з класичних дисциплін кінного спорту.

Кінні змагання, особливо скачки, традиційно збирають велику публіку з різних верств населення. Для забезпечення кращого спостереження за перегонами необхідно грамотно запроектувати трибуни та створити комфортне середовище для глядачів. Для виконання поставленого завдання потрібно розробити об'ємно-планувальне рішення трибун іподрому.

Трибуни є найбільш архітектурно-виразними з усіх основних та допоміжних споруд іподрому. Головна будівля іподрому з трибунами може розміщуватися в одній чи кількох спорудах. Наприклад: навпроти фінішного стовпа розташовується суддівська ложа, ложа високих гостей (криті трибуни), ложа преси. Відкриті трибуни можуть блокуватися з критими або розташовуватися окремо. Розважальний комплекс та будівля адміністрації можуть блокуватися в єдиний блок або розміщуватися окремо від трибун. Отже, *існує два методи побудови об'ємно-планувального рішення трибун іподрому* [3, с. 4].

Перший метод полягає в тому, що слід об'єднати два об'ємні блоки (розважальний та глядацький) в єдину споруду, дотримуючись орієнтації розважального комплексу до головної дороги, щоб він мав привабливу вхідну зону. Якщо загальна довжина будівлі перевищуватиме 100 м, потрібно запроектувати два входи з вестибюлями. Глядацький об'ємний блок завжди орієнтується на іподромне поле та розташовується в зоні фінішної прямої [3, с. 4].

Другий метод полягає в тому, що обидва об'ємні блоки можуть розташовуватися розосереджено по всій зоні і складатися з комплексу окремих споруд за умови розміщення трибун у зоні фінішної прямої. За будь-якого методу

слід виділити основні, другорядні об'єми та центр композиції головної будівлі іподрому з трибунами (ГЗІТ) [3, с. 4].

Основним етапом при виборі об'ємно-планувального рішення ГЗІТ є визначення їх розміщення щодо іподромного поля. Світовий досвід показує, що за розташуванням трибуни можуть бути групові (розосереджені вздовж фінішної прямої), одиночні (розміщені навпроти фінішної прямої під незначним нахилом) та кутові (розташовані перед фінішною прямою) (рис. 2.2.7).

Рис. 2.2.7 Варіанти композиційного розташування головної будівлі іподрому з трибунами на іподромному полі [3, с. 5]

Групові трибуни мають побудову плану відносно єдиної горизонтальної осі або повторюють абриси крайньої іподромної доріжки. **Одиночні трибуни** можуть мати прямолінійну та криволінійну побудову плану (за умови великої довжини трибун). **Кутові трибуни** мають вільну форму плану, де місця для глядачів орієнтуються таким чином, щоб забезпечити найкращу видимість (використовуються, коли іподромне поле має різкі повороти, неправильну форму та при реконструкції в умовах обмеженої території для будівництва). У всіх трьох випадках трибуни розміщені у зоні фінішної прямої, щоб глядачі могли краще бачити фінал змагань. Усі види трибун слід орієнтувати відносно сторін

світу з урахуванням умов розташування іподромного поля, його фінішної прямої та загальної композиції генерального плану комплексу [3, с. 4].

Групові трибуни представлені корпусами для різних класів глядачів, розташованих на одній поздовжній осі навпроти фінішної прямої. Таких корпусів може бути від двох до п'яти [3, с. 4]. Наприклад, іподром "Epsom downs" (Англія) має трибуни, що складаються з двох окремих будівель (основної трибуни і королівської), а іподром у м. Баден-Баден (Німеччина) – п'ять корпусів трибун (рис. 2.2.8).

Рис. 2.2.8 Приклади композиційного розташування головної будівлі іподрому з трибунами на іподромному полі [3, с. 6]

Одиночні трибуни є витягнутою в плані спорудою, що складається зі зблокованих між собою частин глядацьких місць різної місткості. Такі трибуни розміщуються паралельно фінішній прямій або в повороті іподромного поля [3, с. 4]. Так, трибуни іподрому "Ascot" (Англія) представлені витягнутою

спорудою, розміщеною під незначним кутом до іподромного поля (див. рис. 2.2.8).

Кутові трибуни, як правило, складаються із зблокованих корпусів глядацьких місць та мають невелику протяжність та відповідно малу місткість. Їх проектують у тих випадках, коли комплекс трибун іподрому потребує реконструкції, а площа забудови навпроти фінішної прямої мала. Дуже важливо такі трибуни грамотно зорієнтувати з дотриманням хорошої видимості [3, с. 4]. Прикладом кутового розміщення є трибуни іподрому “Aintree” (див. рис. 2.2.8).

2.3. Вимоги архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів

Необхідність та актуальність дослідження архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів продиктована тим, що наразі в Україні майже не існує законодавчих вимог до кінноспортивних комплексів як окремої категорії споруд.

У нормативних документах щодо проектування тваринницьких споруд, у тому числі і кінноспортивних наводяться планувальні елементи, що стосуються виключно тварин та обладнання для їх утримання, але не торкаються питання загального архітектурного образу та взаємозв'язку об'ємно-планувальних елементів функціональних зон перебування тварин та персоналу. Параметри вирішення приміщень перебування та територій дозвілля для відвідувачів КСК також не розкриті.

Сучасне насичення КСК новими функціями призвело до принципових змін традиційної об'ємно-планувальної структури кінної споруди, що складалася століттями, та архітектурного вигляду в цілому. На сьогоднішній день КСК типологічно невірно відносити до сільськогосподарських споруд, вони відносяться до громадських будівель, оскільки отримали яскраво виражену суспільну спрямованість послуг.

Містобудівні вимоги

Розташування кінного центру має дуже важливе значення для його розвитку та функціонування. Кінноспортивний комплекс повинен бути

розташований у зручному місці, щоб користувачі могли легко дістатися до нього. Обов'язковою умовою розташування комплексу є доступність особистого та громадського транспорту. Тож, найкращим варіантом буде зона з розвиненою транспортною інфраструктурою та наближеністю до місцевих точок атракції, наприклад, інших спортивних закладів, таких як гольф клуб або інші кінні центри; бази сімейного відпочинку; історико-культурні пам'ятки; екологічні коридори тощо.

У зв'язку з необхідністю раціонального використання територіальних ресурсів міст і приміських зони зі збільшенням щільності забудови великий вплив на склад КСК має площа виділеної ділянки. Оскільки для розміщення об'ємних та площинних елементів комплексів необхідні великі території та санітарно-захисні зони, потужність КСК визначає його площу. Так, навіть для малих любительських КСК на 5 коней необхідна площа не менше 2000 м², у тому числі:

1. об'ємні споруди – 150 м² (стайня з підсобними та службовими приміщеннями);
2. площинні споруди - 1300 м² (плац 20х40м, левада 20х20, господарський майданчик з парковкою на 3 легкових машиномісця та 1 коневоз);
3. дороги та проїзди – 450 м² [45, с.16]
4. пасовища 0,3-0,5 га на 1 коня

Розмір санітарно-захисної зони для утримання 5 голів коней складає 50 м від житлової забудови, що збільшує необхідну вільну від забудови площу для влаштування КСК до розмірів - 150х130м [45, с.16].

Природно-кліматичні вимоги

Проектування закладів, в яких передбачене проживання коней вимагає дотримання різних норм, які пов'язані із кліматичними показниками місцевості.

Приміщення потрібно зводити у добреосвітлюваній, провітрюваній місцевості, що має природний нахил для стікання поверхневих вод, а також для обладнання каналізаційних систем.

Ділянка повинна бути нижче житлових будівель, але вище гноєсховищ. Відмінним варіантом розміщення стайні є природна височина. Це дозволить уникнути вогкості, а вітер буде видаляти скупчення шкідливих газів і пилових суспензій [8, с. 437].

Рівень ґрунтових вод повинен бути низьким – не менше метра до основи фундаменту. Якщо запланована територія не відповідає даній вимозі, то необхідно підсипати на місце будівництва додатковий ґрунт, або осушити його канавками. Такі дії дозволять добитись відсутності вогкості в стайні при експлуатації [8, с. 437].

По відношенню до рози вітрів стайню треба розташовувати так, щоб повітря обтікало будівлю і вітер дув в торець або кут. Двері розташовують з підвітряного боку, адже важливою умовою при плануванні стайні – є те, що у ній не повинно бути протягів [8, с. 438].

Необхідно також згадати про наявність водойми на території центру. Як видно із різних джерел, в яких розглядається питання утримання коней, чиста вода на випасі повинна бути у коней постійно. Краще всього, звичайно, проточна вода з річки або струмка. Слід пам'ятати, що вода повинна бути чистою, а підхід до неї - пологим і безпечним. Щоб уникнути гельмінтозів не рекомендується поїти тварин з непротічних, забруднених ставків, боліт, дощових калюж. Найкращий варіант – наявність на території озера, яке можна використовувати для різних господарських та побутових потреб, але воно повинно знаходитись на достатній відстані від зон із утриманням коней, адже це місце виплоду комах, які є переносниками безлічі паразитів, небезпечних для коней. Крім того, вологий ґрунт і повітря провокує розвиток запальних та шкірних захворювань у тварин [8, с. 438].

Економічні вимоги

При формуванні кінного центру необхідно враховувати конкуренцію на ринку та забезпечення високої якості послуг для залучення клієнтів. Для забезпечення доходів можна розглядати можливості співпраці зі спонсорами, проведенням конкурсів та інших заходів для приваблення клієнтів. Для

підтримання довготривалого ефективного функціонування КСК необхідно періодичне оновлення та впровадження нових технологій.

Економічна ефективність досягається за рахунок універсальності КСК, яка дає можливість проведення комерційних заходів різного профілю (конференції, концерти, театральні постановки, весільні урочистості).

На приклад, універсальна ветеринарна клініка у складі КСК може обслуговувати не тільки коней самого комплексу, але і працювати на обслуговування коней та інших дрібних домашніх тварин власників з прилеглих територій.

Заміські комплекси для власників середнього бізнесу окупаються за 2-5 років при потужності 50-100 коней і повинні включати стайні, не менше двох манежів, плаці, 2-4 бочки, ветеринарний пункт з ізолятором, гуртожиток для персоналу, кафе, ресторан, готель, тир, картинг та живий куточок [45, с. 20].

Також дуже вигідним рішенням буде забезпечити візуальний зв'язок ресторану (кафе) або готелю та бойового поля. Це зацікавить клієнтів, підвищить їх комфорт та, як наслідок, підвищить попит на послуги кінного центра.

Функціональні вимоги

Об'єднання різних функцій вимагає спеціальних досліджень у галузі проектування КСК та створення нормативної та методичної бази проектування таких об'єктів.

Для всіх типів КСК визначальну роль відіграє функціональне зонування та поділ потоків тварин, спортсменів та тренерів, обслуговуючого персоналу, глядачів, гостей клубу. Умовно, комунікаційні шляхи для перерахованих вище груп можна розділити на «брудний» та «чистий потоки». Ядром, що об'єднує та розділяє умовно "брудну" і умовно "чисту" зони для кінноспортивних комплексів, є манеж [45, с. 15], а для центрів лікувальної верхової їзди – реабілітаційне ядро, представлене критим або відкритим манежем.

Розглянемо детально кожен зону.

Вхідна зона. Ця зона повинна бути найбільш презентабельною та інформативною стосовно даного закладу. Дуже важливо забезпечити гарний

огляд території, особливо основної будівлі, та, при можливості, інших складових комплексу, в яких передбачений вигул чи випасання коней. Втім, для центрів лікувальної верхової їзди краще, щоб відкритий манеж для заняття іпотерапією не був відкритий для широкого загалу. Це забезпечить комфорт пацієнту, коню, а також дозволить більш ефективно проводити заняття [8, с. 439].

Для облаштування території для людей з обмеженими можливостями необхідно влаштувати під'їзди до зупинок громадського транспорту через пандуси, зупинки облаштувати платформами, з яких людина на колясці самостійно могла б потрапити в транспорт [8, с. 439].

В'їзна зона. В цій зоні потрібно передбачити паркінг для автомобілів персоналу та відвідувачів, а також окрему зону для автобусів. Для центрів іпотерапії дуже важливо забезпечити швидкий доступ до основної споруди, оскільки більша частина потенційних відвідувачів є особи з інвалідністю. Це стосується і вхідної зони.

Необхідно передбачати місця для власних автомобілів сімей з дітьми-інвалідами та зони для спеціалізованого автотранспорту, що їх обслуговує, на відстані не більше 60 м від входу у будівлю чи споруду. Місця для стоянки власних автотранспортних засобів необхідно виділити розміткою та позначити спеціальними символами. Ширина стоянки для автомобіля має бути не меншою 3,5 м. Вхід до будинку має бути доступний для інваліда. У разі потреби його обладнують пандусом або підйомником.

Транзитна зона. В цій зоні зосереджений рух відвідувачів біля основної споруди до відкритого чи критого манежу, поля для тренувань з кінного спорту, а також транзитна зона від стайні до водилок, левад та, за наявності, до ветеринарного центру [8, с. 437].

Зона обслуговування. До цієї зони можуть входити окремі споруди та малі архітектурні форми, будівлі громадського обслуговування [8, с. 439]. Тут можуть бути магазини амуніції, різних сувенірів, проводитись ярмарки і т.п. А також розміщуватись заклади громадського харчування.

Рекреаційна зона. Може бути доволі обширною та вирішувати соціологічну та медичну проблеми. Головне завдання – створення безбар'єрного середовища. При можливості прилеглу лісову територію можна використовувати для відпочинку, що дозволить більше бути на свіжому повітрі [8, с. 441].

За наявності на території водойми – річки або озера – можливе облаштування пляжної зони або риболовлі, якщо ця водойма не використовується для господарських потреб. У рекреаційній зоні доцільно розташовувати малі архітектурні форми для відпочинку на природі, такі як альтанки, мангали, території для розведення багаття тощо.

Реабілітаційна зона є однією з найголовніших та найбільш затребуваних у закладах іпотерапії. Бажано, щоб ця зона була зосереджена в центрі генплану, що дозволить створити легкий доступ до всіх інших зон. Створюється таке собі «реабілітаційне ядро» з різними реабілітаційними послугами. Більшість реабілітаційних послуг зосереджені в основній споруді центру, але є й такі послуги реабілітації, що потребують виділення чималої території. До прикладу, відкритий манеж для різних форм іпотерапії, сенсорний сад, пішохідні теренкури та інші реабілітаційні послуги [8, с. 441].

Також, крім реабілітації пацієнтів, можливе, та навіть бажане, влаштування зони для реабілітації коней, оскільки після проведених занять іпотерапії кінь також потребує догляду та відновлення сил [8, с. 441].

Господарська зона має бути зручною, близько розташованою до стайні та ізольованою від всіх інших зон. Вона включає в себе гаражі, різні майстерні, будівлі для зберігання різних кормів, підстилки, сіна, комори для зберігання різного інвентаря, очисні споруди, сміттєпровід, місця привозу харчових продуктів та забору відходів та ін. [8, с. 441].

Зберіганням грубих кормів (сіна, соломи) та підстилки допускається в горищних приміщеннях, за умов:

- наявності негорючих покрівлі і утеплювача або захисту горючого перекриття та утеплювача (з боку горища) глиняною обмазкою шаром не менше 30 мм завтовшки;
- огороження негорючими матеріалами димоходів за периметром на відстані не менше 1 м;
- захисту електропроводки на даху від механічних пошкоджень [49].

У цій зоні також необхідно передбачити парковку для персоналу: 4 машино-місця для легкових автомобілів на 15 голів; стоянку для 1 вантажівки та 1 конезова на 15 голів [2, с. 11].

Зона утримання коней вимагає великої за обсягом території та особливих вимог щодо планування. Розташування та ширина доріг повинна відповідати вимогам пожежної безпеки та зручності їх використання для перевезення коней. Відстань між будівлями повинна становити не менше 23м. Найкраще розташування доріг – колом, якщо це неможливо, то використовуються рівні площадки, які за розміром дозволяють розвертатися круглогабаритним фурам та техніці. Рівень схилу доріг повинен бути не більше 15° [8, с. 441].

При проектуванні окремих будівель для коней слід передбачати доцільне блокування будівель і споруд основного, підсобного, складського і допоміжного призначення, якщо це не протирічить умовам технологічного процесу, техніки безпеки, санітарним і протипожежним вимогам і доцільне з техніко-економічних міркувань [8, с. 441].

Відстані між усіма будівлями і спорудами слід приймати, як протипожежні розриви, якщо не виникає необхідності збільшення цих розривів у зв'язку з технологічними і планувальними вимогами (влаштування прогонів, паддоків у розривах та ін.) і нема посадки дерев хвойних порід, а також тимчасового збереження спалимих матеріалів, згідно з «Вимогами з влаштування розривів на території виробничих об'єктів та проектування будівель і споруд ветеринарного призначення» [8, с. 441].

Орієнтація будівель для утримання коней у пунктах, розташованих на південь від широти 50°, рекомендується широтна (повздовжньою віссю зі сходу

на захід) з можливим відхиленням у залежності від місцевих умов у межах 45° [8, с. 441].

У пунктах, які розташовані на північ від широти 50° , рекомендується меридіальна орієнтація (повздовжньою віссю з півночі на південь) з можливим відхиленням у межах 45° [47, с.19].

Спортивно-тренувальна зона складається із споруд: площинних – іподромне поле/тренувальні та турнірні майданчики для виїздки та конкуру та ін.; об'ємних – криті манежі. Тренувальне поле в залежності від функціонального типу може бути різної конфігурації: еліпсоподібної, трикутної, грушоподібної, вільної форм.

Конкурне поле – це огорожений майданчик розміром не менше 40×75 м, а в середньому 100×150 м, на якій встановлюються розбірні перешкоди заввишки від 90 до 210 см і шириною 3,5 м. Поле для виїздки, на якому нанесено буквене позначення, буває двох видів: мале 20×40 м та велике 20×60 м. Огородженням поля для виїздки служать пересувні низькі дерев'яні борти, на яких встановлені дерев'яні тумби з літерною розміткою для орієнтації вершника під час виконання програми виступу. Грунт поля може бути піщаним чи комбінованим. Всі ці споруди повинні займати територію розміру, що відповідає вимогам проведення змагань міжнародної федерації кінного спорту [3, с. 3].

Критий манеж має такі структурні частини: поле манежу, предманежник, стайню, трибуни, вестибюльну групу приміщень, адміністративну групу приміщень та приміщення для спортсменів та тренерів. Поле манежу має розміри 20×40 і 40×60 м, висоту не менше 4,5 м та прямокутну форму плану із співвідношенням сторін 2:1. Планувальна організація манежу буває трьох видів: манеж із внутрішнім двориком, манеж зблокований зі стайнею, манеж в єдиному об'ємі зі стайнею [3, с. 3].

Видовищна зона. Видовищна зона повинна мати достатньо простору для розташування глядачів та забезпечення їх комфорту. Вона повинна бути організована таким чином, щоб глядачі мали хорошу видимість на події та змогу безпечно переміщатись. Для забезпечення комфорту глядачів можуть бути

встановлені трибуни або ряди сидінь. Важливо врахувати вимоги щодо безпеки та доступності для осіб з обмеженими можливостями.

Навчальна зона. До цієї зони відносяться території для навчання вершників та коней. Крім прямокутних спортивних манежів, для тренування молодих коней проектують круглі манежі "бочки", які роблять відкритими та критими діаметром 17 - 20 м.

У закладах іпотерапії кінь повинен пройти спеціальне навчання перш ніж його можна вводити до роботи з пацієнтами. Також у таких центрах мають бути передбачені території для навчання та підвищення кваліфікації реабілітологам-іпотерапевтам, волонтерам, а також можлива відведена територія для людей з інвалідністю для навчання їх самообслуговуванню та догляду за тваринами [8, с. 442].

Ландшафтно-паркова зона. Створення ландшафтних композицій в архітектурі кінних будівель з кожним днем поширюється. Перебування в належно облаштованій території принесе душевний спокій, рівновагу та хороший настрій. Тому тема розвитку ландшафтних складових у плануванні кінних центрів стає все більш актуальною [8, с. 442].

Санітарно-гігієнічні вимоги мають на меті запровадити безпечні та здорові умови для коней, їх утримання та роботи. Коні мають утримуватись в чистих, сухих та безпечних приміщеннях (стайнях або загонах). Приміщення повинні забезпечувати достатню вентиляцію, освітлення та температурний режим, щоб забезпечити комфорт тварин.

КСК повинні мати належні системи постачання чистої питної води для коней, а також належний запас якісного корму. Коні мають отримувати належне та збалансоване харчування відповідно до їх потреб. Стайні та інші приміщення повинні регулярно очищатись та дезінфікуватись для запобігання поширенню хвороб та інфекцій серед коней.

Відходи, такі як навоз, повинні бути належно утилізовані та видалені з КСК для забезпечення чистоти та гігієни приміщень. Санітарно-захисні зони від

гноєсховищ до житлової забудови має становити 50 м, від місць утримання коней – 100 м [49].

КСК повинні мати доступ до кваліфікованого ветеринарного догляду для забезпечення здоров'я та благополуччя коней. Регулярні огляди, вакцинація та відповідне лікування мають бути проведені відповідно до вимог.

КСК повинні мати належні засоби безпеки, включаючи відповідні загородки, огорожі та системи попередження пожеж для запобігання аваріям.

Противопожежні вимоги.

При проектуванні КСК необхідно виконувати усі противопожежні вимоги, що включають в себе дотримання нормативних противопожежних розривів та використання безпечних вогнестійких матеріалів.

Висновки до розділу 2

Необхідність та актуальність дослідження архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів продиктована тим, що наразі в Україні майже не існує законодавчих вимог до кінноспортивних комплексів як окремої категорії споруд.

У нормативних документах щодо проектування тваринницьких споруд, у тому числі і кінноспортивних наводяться планувальні елементи, що стосуються виключно тварин та обладнання для їх утримання, але не торкаються питання загального архітектурного образу та взаємозв'язку об'ємно-планувальних елементів функціональних зон перебування тварин та персоналу. Параметри вирішення приміщень перебування та територій дозвілля для відвідувачів КСК також не розкриті.

Типологія кінних комплексів налічує вже декілька тисячоліть. Весь цей час вона постійно розширювалась і ускладнювалась. На сьогоднішній день типологія кінноспортивних комплексів та номенклатура об'єктів, що входять в їх склад дуже обширна і різноманітна. Якщо раніше вони несли за собою тренувальну та транспортну функції, то тепер це в основному спортивна, розважальна, історична, культурна, а з середини минулого століття ще й терапевтична.

Вивчення історії розвитку кінних споруд та аналіз сучасних вітчизняних та закордонних закладів дозволило розробити класифікацію сучасних кінних комплексів за наступними типологічними ознаками: *розташування, спеціалізація, функціональне призначення, місткість*. За територією розташування кінні комплекси діляться на *міські, приміські і заміські*. За спеціалізацією: *спортивно-тренувальні, історико-культурні, фізкультурно-оздоровчі та реабілітаційні*. За функціональним призначенням: *монофункціональні та багатфункціональні*. За місткістю: *найменші, малі, середні, великі та найбільші*.

Вивчені в ході дослідження моделі архітектурно-планувальної організації кінноспортивного комплексу доводять, що правильно запроєктований комплекс має бути гнучким і адаптивним, поєднувати в собі багато функцій і варіантів використання. Це робить його дуже цінним громадським містобудівним об'єктом.

Вимоги до кінноспортивних комплексів включають в себе: *містобудівні, природно-кліматичні, економічні, функціональні, санітарно-гігієнічні, протипожежні*.

Визначено, що блокований тип забудови є найбільш енергоефективним для обраної території, а глибинно-просторова композиція – найбільш функціонально доцільною. Ключовим чинником, що визначає архітектурно-планувальну організацію кінноспортивного центру є його функціональне наповнення.

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГІПО-ЦЕНТРУ В БУЧАНЬСЬКОМУ РАЙОНІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1. Аналіз вихідної ситуації

Для проведення аналізу мережі кінних центрів на території Бучанського району Київської області було зібрано інформацію про наявні кінні клуби, ферми та бази відпочинку.

Просторово-планувальна організація території

Київська область є столичним регіоном, у центрі території якого знаходиться м. Київ – столиця України. Приміська зона Києва включає в себе декілька адміністративних районів: частково Бучанський, Обухівський, Переяслівський, а також Фастівський та Бориспільський. Зовнішні межі приміської зони Києва були обґрунтовані ДП «Діпромісто» ще у 2002 р. Київ - європейське місто, яке має надзвичайно вигідне геостратегічне положення, проходження трас міжнародних транспортних коридорів, і потенціал до розширення глобальних інформаційних зв'язків.

Розвиток столиці тісно інтегрований з розвитком приміської зони і його міст-супутників. У зв'язку з цим, межування з Києвом є дуже вигідним фактором для Бучанського району.

Бучанський район було утворено у 2020 році відповідно до постанови Верховної Ради України № 807-ІХ від 17 липня 2020 року із територій Києво-Святошинського, Бородянського, Макарівського районів, а також Бучанської та Ірпінської міських рад. Адміністративний центр району — місто Буча. Площа району становить 2 555,5 км². Станом на лютий 2021 року чисельність населення становила 343,903 тис. осіб, з них міського – 138891, сільського – 90627. До складу району увійшли 12 територіальних громад: 3 міських, 6 селищних та 3 сільських.

Для виконання аналізу просторово-планувального організації кінних центрів даної території була досліджена система кінноспортивних комплексів Київської області, приміської зони Києва та Бучанського району.

Київська область вважається одним із центрів розвитку галузі кінного спорту. Кінні комплекси області зазвичай пропонують широкий спектр послуг, таких як верхова їзда, тренування, організація змагань, вистав, фестивалів та інші події. Послуги іпотерапії досліджені центри не надають, лише декілька, розташованих безпосередньо в Києві.

Найбільші кінні центри області знаходяться ближче до Києва та вздовж гирла річки Дніпро (рис. 3.1.1).

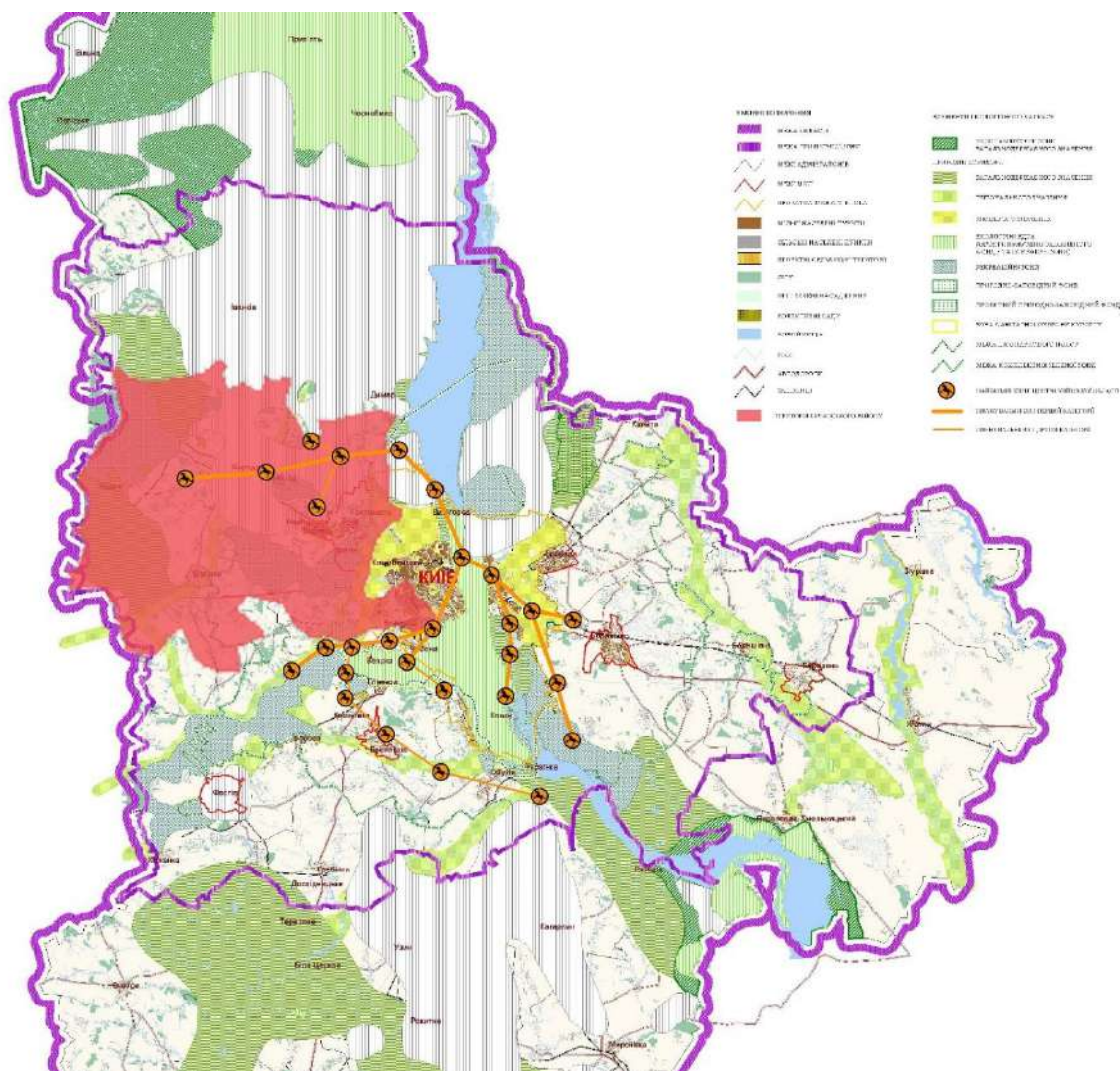

Рис. 3.1.1. Схема мережі кінноспортивних комплексів у приміській зоні м. Києва

Загалом по Київській області спостерігається збільшення концентрації кінних центрів з просуванням з півдня на північ. Це характерно і для Бучанського району. Також було виявлено, що кількість кінних центрів збільшується із просуванням із заходу на схід району – з наближенням до м. Києва.

Бучанський район можна умовно поділити на три зони в залежності віддаленості КСК від Києва (рис. 3.1.2):

I зона – межа Києва - 10 км від межі Києва. Зона найбільшої щільності КСК. У цю зону потрапляє 11 КСК Бучанського району.

II зона – 10-35 км від межі Києва. Концентрація КСК значно зменшується. У цю зону потрапляє 3 КСК Бучанського району.

III зона – 35-65 км від межі Києва. Тут концентрація КСК найменша. У цю зону потрапляє 1 КСК та 1 кінний завод.

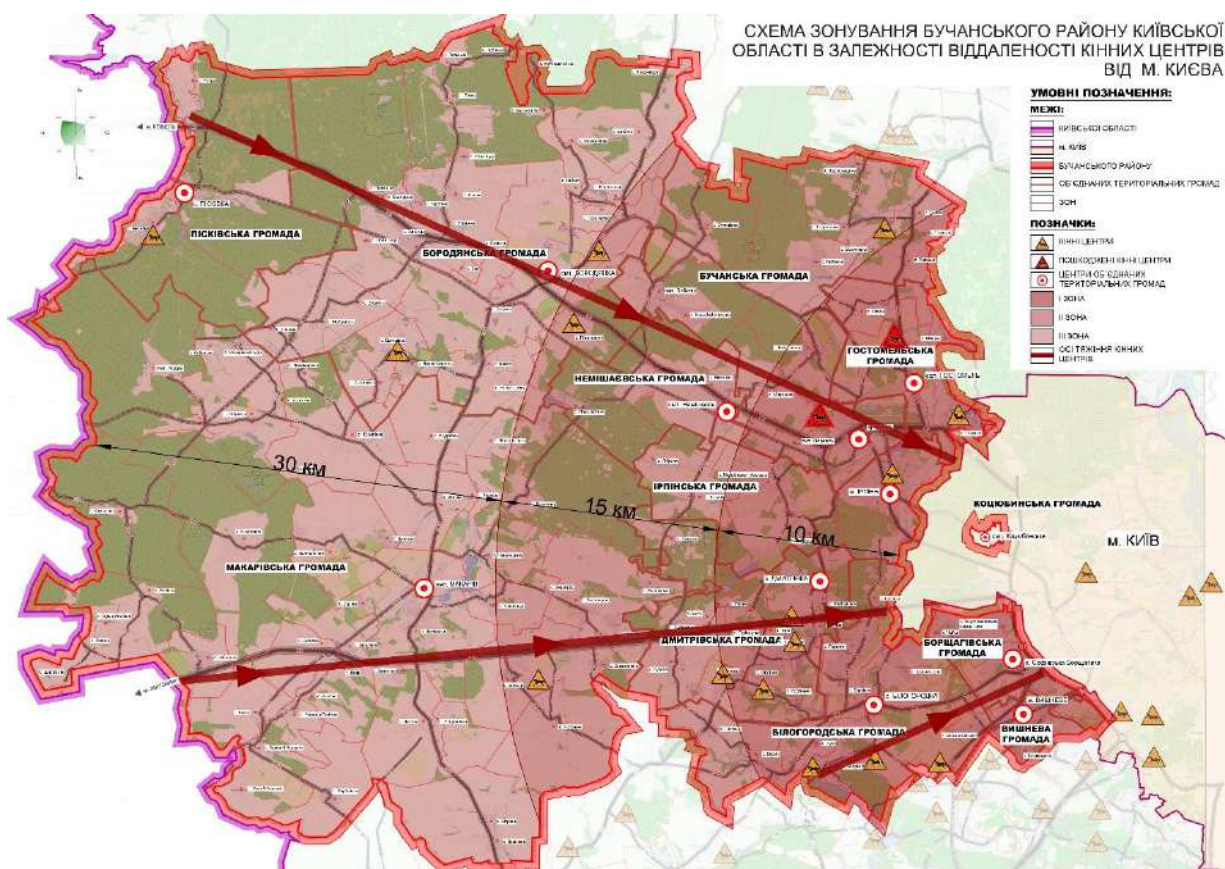

Рис. 3.1.2. Схема зонування Бучанського району Київської області в залежності віддаленості кінних центрів від м. Києва

Окрім впливу наближеності розташування кінних центрів до столиці було також виявлено, що більшість кінних центрів тяжіє до великих автодоріг, які у даному випадку представляють собою планувальні вісі району. Чим ближче кінний центр розташований до осей або столиці тим доцільніше та впорядкованіше влаштована просторово-планувальна організація його території. Це може бути пов'язане з більшою дороговизною та щільнішою забудовою

земельних ділянок, що змушує власників розумніше планувати простір КСК та заздалегідь забезпечувати комплекс необхідними площами територій.

На даний момент на території Бучанського району було виявлено 17 кінних центрів різного рівня та спрямувань (табл. 3.1.1).

Таблиця 3.1.1

Супутникові знімки кінних центрів Бучанського району та прилеглих територій

КСК "Буча" / КСК "Chevalier" вул. Максима Залізняка, 9, Буча, Київська обл.

Кінний клуб "Родео" вул. Радгоспна, 16, Горенка, Київська обл.

Кінна усадьба "Прометей" вул. Паламарчука, 45, Ірпінь, Київська обл.

Кінний клуб "Horse Time" Київ-Чоп 27км+400м (с. Мрія), Київська обл.

Кінний клуб "Саланта" вул. Гагаріна, Петрушки, Київська обл.

Кінний клуб «RHL» вул. Мальовнича, Бобриця, Київська обл.

*Кінний клуб "Arion Endurance"
вул. Соснова, 150, Бобринця, Київська
обл.*

*Трек клуб "Аріон" вул. Паламарчука,
45, Ірпінь, Київська обл.*

*School Horse Club SP вул. Заповідна
1, Горбовичі, Київська обл.*

*Кінно-спортивний клуб Фаворит вул.
Центральна, 43, Личанка, Київська
обл.*

*Племрепродуктор РОДА с. Копилів,
Київська обл.*

*Кінний клуб "Sunny Valley" дитячий
кінний табір вул. Центральная,
с. Дмитровка, Київська обл.*

*Harry Horse Club вул. Залізнична, 21,
с. Пилиповичі, Київська обл.*

*Teteriv Country вул. Шевченка,
Мигалки, Київська обл.*

*Заміський кінний клуб "Верхи" с.
Бородянка, Київська обл.*

*База відпочинку біля с. Вороньківка,
Київська обл.*

КСК "Александрія" вул. Свято-Покровська, Гостомель, Київська обл.

Найбільша концентрація кінних центрів була виявлена на території Дмитрівської та Білогородської територіальних громад. Також в районі є один племенепродуктор, розташований на території Макаріївської територіальної громади. Більш детальна інформація щодо співвідношення кількості кінних центрів та загальних даних громад наведена в таблиці 3.1.2.

Таблиця 3.1.2

Кількість кінних центрів в Бучанському районі Київської області

	Територіальна громада	Площа громади, км ²	Населення громади, ос	Густота населення громади, ос/ км ²	Кількість кінних центрів
Міська	Бучанська	261,18	55 099	211	2
	Вишнева	17,7	47305	2673	-
	Ірпінська	117,3	67188	573	1

Селищна	Бородянська	513,47	25 407	49	3
	Гостомельська	66,56	25 841	388	2
	Коцюбинська	89	16 337	184	-
	Макарівська	1013,4	27 779	27	1
	Немішаївська	80,1	15 177	189	-
	Пісківська	157,63	8050	51	1
Сільська	Білогородська	151,3	23 697	157	3
	Борщагівська	38,79	18 785	484	-
	Дмитрівська	115,15	13 238	115	4

У ході дослідження був проаналізований існуючий стан просторово-планувальної організації кінноспортивних центрів Бучанського району Київської області та виявлені наступні проблеми:

- непорядкованість забудови кінних центрів;
- недостатня територія для утримання тварин;
- неефективність використання території;
- відсутність диференціації та планування зон функціонального призначення;
- відсутність архітектурного оформлення та дизайну кінних спортивних центрів;
- відсутність зручної та ефективної транспортної інфраструктури;
- недостатня кількість відповідних спортивних споруд та обладнання;
- проблеми з дотриманням стандартів безпеки;
- недостатня розвиненість інфраструктури та сервісних послуг;
- руйнування забудови в наслідок бойових дій.

Також проведене дослідження показало, що у Бучанському районі відсутні центри іпотерапії,

У ході дослідження була обрана ділянка проектування гіпо-центру на основі пошкодженого в наслідок військових дій в березні 2022 року кінноспортивного клубу «Александрія». Практично всі з вищеперерахованих проблем характерні для КСК «Александрія», розташованого по вулиці Свято-Покровська, сел. Гостомель, Київської області.

Гостомель – селище міського типу, знаходиться у північно-західній частині приміської зони м. Києва; адміністративний центр Гостомельської територіальної громади Бучанського району Київської області. Розташоване на правому березі річки Ірпінь.

Досліджувана територія пролягає вздовж меж у північній частині сел. Гостомель. Загальна площа території становить 17,55 га.

Аналіз історико-культурного потенціалу і тенденцій територіального розвитку досліджуваної місцевості

Історико-культурна цінність об'єктів досліджуваного середовища

Історія кінного спорту в Київській області налічує понад столітню історію. В свою чергу, традиції верхової їзди досліджуваного регіону відрізняються своєю багатовіковою історією та переносять нас у часи козацтва та Київської Русі.

У минулому кінний спорт був доступний тільки заможним людям, які мали власних коней та можливість утримувати їх. Однак з розвитком сучасних технологій та інфраструктури, кінний спорт стає доступним для широкої аудиторії. Одним з факторів, який сприяє розвитку кінного спорту в Київській області, є те, що за останні декілька років спостерігається підвищення інтересу до цього виду спорту серед молоді та дорослих, а також збільшення кількості кінноспортивних комплексів. Багато клубів та шкіл кінного спорту пропонують заняття для дітей та підлітків, що сприяє їхньому здоровому розвитку та формуванню соціальної взаємодії.

Проте, разом з цим є певні виклики, які можуть перешкоджати розвитку кінного спорту на території Київської області. Одним з них є зменшення кількості вільних земельних ділянок, що можуть бути використані для розміщення кінноспортивних комплексів. Тому важливо запровадити систему комплексного розвитку кінних центрів на території Київської області та приділяти більшу увагу землеустрою таких закладів. Це може стати потужним каталізатором для розвитку туризму та відпочинку в області. Кінні прогулянки та екскурсії, проведення турнірів та інших заходів можуть залучити туристів та

відвідувачів з інших регіонів та країн, що сприятиме розвитку місцевої економіки та збільшенню зайнятості в галузі туризму.

Селище Гостомель знаходиться в Київській області України і має довгу історію, яка охоплює часи Київської Русі (IX – XIII ст.), Речі Посполитої (XIV – XVII ст.), Російської імперії (XVII – XX ст.) Радянського союзу (1919 – 1991 рр.) та незалежної України (1991 р. – сьогодні), а численні археологічні знахідки свідчать, що на території міста Гостомель люди жили ще до нашої ери.

Протягом багатьох століть Гостомель активно розвивався як незалежна адміністративна одиниця і в той же час його історія була нерозривно пов'язана зі столицею. Гостомель відігравав важливу роль у захисті міста Києва, а особливо річка Ірпінь, що проходить вздовж межі селища.

Протягом останнього року світового розголосу набули такі події як знищення літака «Мрія» на аеродромі Гостомеля та спалення кінного спортивного комплексу «Александрія», і, звичайно, героїчна оборона міста підчас військових дій. Відбудова та відновлення діяльності зруйнованих об'єктів та міста в цілому може стати символом та натхненням відбудови всієї країни. Від 6 березня 2022 року Гостомель носить горде звання «Міста-героя». У майбутньому селище може стати точкою тяжіння для туристів та інвесторів з усього світу.

На території селища також розташовуються наступні об'єкти культурної спадщини:

Пам'ятки історії:

- Довготривала оборонна точка (ДОТ) – розташовується по вул. Чумацький шлях (колишня назва Щорса) (ох. №480);
- Довготривала оборонна точка (ДОТ) – розташовується по вул. Річна, 21 (рис. 3.1.4).

Пам'ятки монументального мистецтва:

- Свято-Покровська церква, що розташовується по вул. Свято-Покровська, 235 (рис. 3.1.5);
- Пам'ятник загиблим воїнам Великої Вітчизняної Війни, що розташовується по вул. Кулішова;
- Пам'ятник загиблим воїнам Великої Вітчизняної Війни, що розташовується по вул. Ярова;
- Стела оборони м. Києва (в районі вул. Чкалова);
- Пам'ятник загиблим воїнам Великої Вітчизняної Війни, що розташовується по вул. Остромирська;
- Пам'ятник зв'язківцям (в районі вул. Проскурівська).

Рис. 3.1.4 ДОТ по вул. Річна, 21 [32]

Рис. 3.1.5 Свято-Покровська церква [15]

У ході історико-культурного аналізу була виконана схема розміщення елементів урбанізованого середовища, які мають історико-культурну цінність (рис. 3.1.6), з якої можна зробити висновок, що більшість з вище перерахованих об'єктів культурної спадщини тяжіють до однієї вісі – вул. Свято-Покровській, що веде до КСК «Александрія».

Рис. 3.1.6 Схема розміщення елементів урбанізованого середовища, які мають історико-культурну цінність

Існуючі проектні пропозиції з реорганізації досліджуваного містобудівного об'єкта

Згідно з генеральним планом сел. Гостомель 2006 р. (рис. 3.1.7), розробленим в складі містобудівної документації «Генеральний план Ірпінського регіону», інститутом ДП «УЖНДПМ Діпромiсто імені Ю.М.

Білоконя», на досліджуваній території передбачалось прокладання автомагістралі безперервного руху з розв'язкою в двох рівнях. Також за рахунок даної території передбачалось розширення території аеропорту ім. Антонова. На території КСП «Бучанське» (Димерське шосе), площею 6,4 га планувалось розміщення будинку-інтернату для дорослих інвалідів з фізичними порушеннями на 515 місць. Всі вищезазначені проєктні рішення залишились нереалізованими (рис. 3.1.9 - 3.1.10).

У 2017 були прийняті зміни до генерального плану сел. Гостомель, розроблені державним підприємством «НДПІ Містобудування». Було передбачено включення даної території в межі Гостомеля та відведення її у резерв, зокрема під громадську забудову для спортивних споруд та садибне житло.

Рис. 3.1.7 Досліджувана ділянка на генеральному плані сел. Гостомель 2006 року

Рис. 3.1.8 Досліджувана ділянка на генеральному плані сел. Гостомель 2017 року

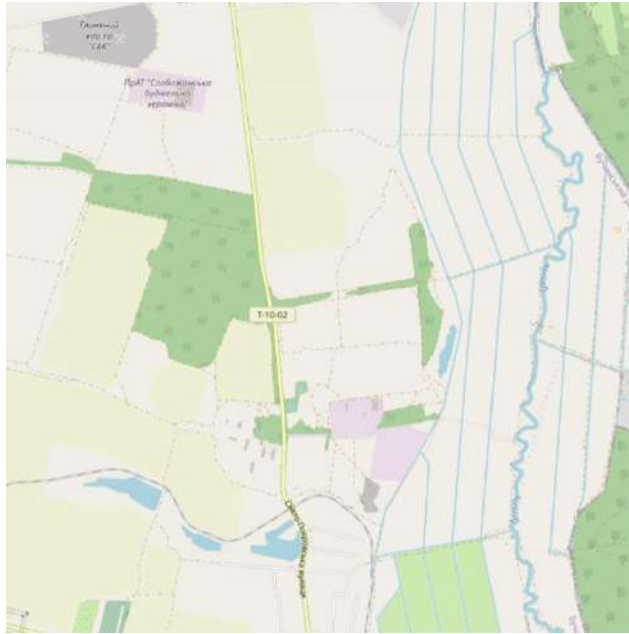

Рис. 3.1.9 Досліджувана ділянка на карті 2022 року

Рис. 3.1.10 Досліджувана ділянка на супутниковому знімку 2022 року

Згідно з викопіюванням з проекту генерального плану сел. Гостомель (рис. 3.1.11), наданим відокремленим підрозділом стратегічного розвитку та просторового планування територій державного підприємства «Проектний інститут Служби безпеки України», що займається розробкою проекту генерального плану, досліджувана територія межує:

- На півночі з територіями лісів та проектними територіями рекреації
- На сході з проектними територіями рекреації, зелених насаджень загального користування та резервними територіями громадських центрів
- На півдні з резервними територіями, відведеними під комунальну забудову
- На заході з резервними територіями громадських центрів та комунальної забудови

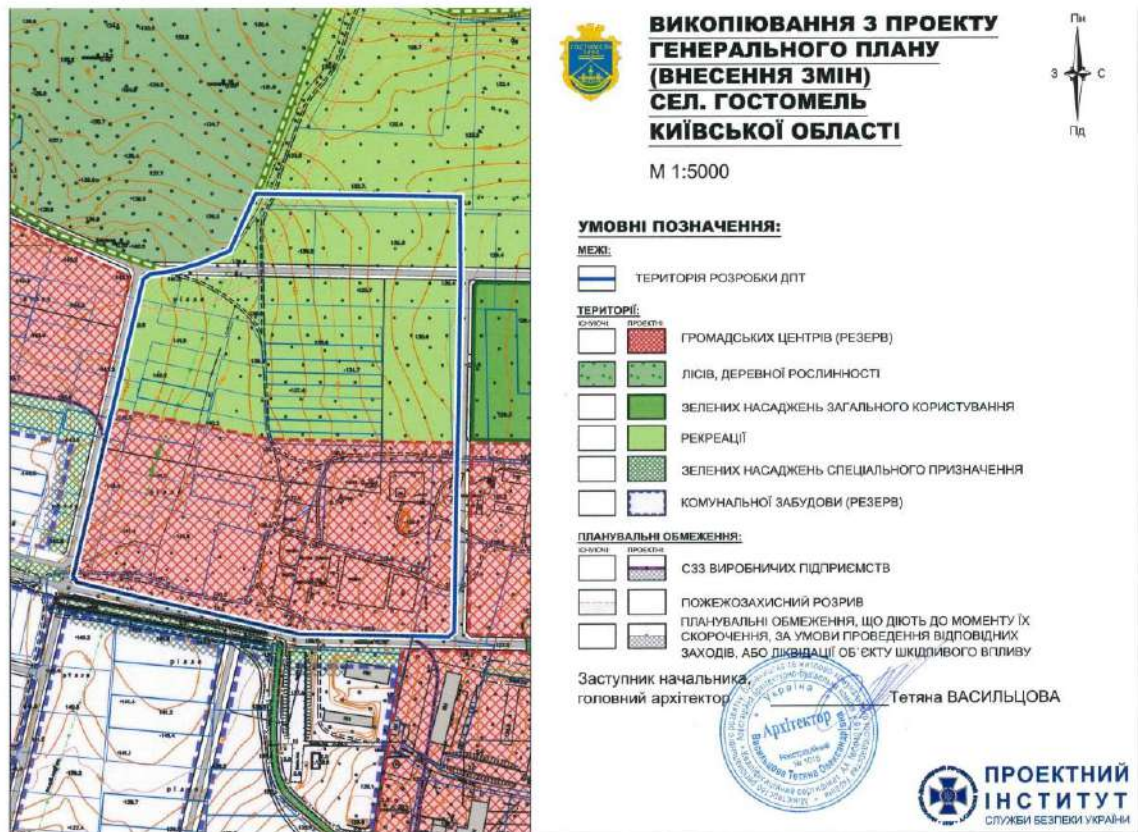

Рис. 3.1.11 Досліджувана ділянка на проекті генерального плану сел.

Гостомель

Аналіз природно-кліматичних умов

Місце розташування і рельєф

Сел. Гостомель Київської області – селище міського типу, розташоване у північно-західній частині приміської зони м Києва за 30 км до центру столиці та за 7 км до залізничної станції «Ірпінь».

Територія проектування розташована в південній частині селища Гостомель в межах населеного пункту вздовж р.Бучанка.

В геоморфологічному відношенні територія знаходиться біля схилу морено-зандрової вододільної рівнини.

Рельєф ділянки для проектування спокійний, полого-хвилястий з характерним пониженнями землі у західно-східному напрямку до р. Ірпінь. Перепад абсолютних відміток поверхні землі за Балтійською системою висот становить від 130,4 на сх. до 142,6 м на зх.

Перепад у висотах складає 12,2 м. Відповідно, ухил рельєфу ділянки становить 31%, що, відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019, робить його сприятливим для будівництва.

Відповідно до фізико-географічного районування, ділянка розробки ДПТ розташована в зоні мішаних лісів, Поліський край (І).

Клімат

Клімат є помірним континентальним з прохолодними зимами та теплим літом. Температури в зимовий період коливаються від -10°C до $+5^{\circ}\text{C}$, а влітку від $+20^{\circ}\text{C}$ до $+35^{\circ}\text{C}$. Опадів достатньо, щорічний середній показник становить близько 600-700 мм.

Весна та осінь досить короткі, а зима триває більшу частину року. При цьому, Бучанський район знаходиться в північній частині Київської області, що може призвести до посилення вітрового впливу та зниження температури взимку. Вітри рівномірні, переважає північно-західний. Також можуть спостерігатися періодичні сильні опади влітку.

З урахуванням цих факторів, безпосередня близькість лісового масиву з підвітряної сторони зменшує вплив вітрів на ділянку проектування.

Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території

На території проектування переважає трав'яна рослинність, частково наявна деревна рослинність, представлена кленом, березою, тополею та дубом. Орієнтовний відсоток озеленення території складає 22, 4%.

На територіях, прилеглих до ділянки, розташовані території Київської лісової науково-дослідної станції «Першотравневе лісництво» площею 41,2 га, де переважаючий склад дерев – сосна та береза (рис.3.1).

Рис. 3.1 Схема існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель, поєднана зі схемою оцінки руйнувань

Також вздовж річки Ірпінь та межі сел. Гостомель проходить природний коридор регіонального значення.

Аналіз містобудівної ситуації

Землеустрій та землекористування

Площа території в межах проектування становить 17,5555 га та складається з земельних ділянок, з цільовим призначенням: для ведення особистого сільського господарства, для ведення підсобного сільського господарства та земель запасу.

На даній території знаходиться існуючий кінний спортивний клуб та забудова комунально-виробничого призначення.

Територія КСК «Александрія» займає землі запасу та земельної ділянки, площа якої становить 1,4608 га. Цільове призначення – для ведення особистого селянського господарства, що не відповідає її фактичному використанню. Існуюча площа території клубу не задовільняє потреби кінного центру даної

потужності, тому випас і тренування коней відбувається на прилеглих ділянках приватної власності.

З огляду на це, проектом пропонується викуп земельних ділянок прилеглих територій та розширення території комплексу.

Обмеження у використанні земельних ділянок

На досліджувану територію розповсюджуються планувальні обмеження, що визначені генеральним планом населеного пункту, а саме пожежозахисний розрив від лісових ділянок – 50 м (див. рис. 3.1).

Забудова територій та господарська діяльність

На території розташована існуюча одно- та двоповерхова забудова, що представлена адміністративними та господарськими будівлями.

Загальна площа об'ємної забудови території становить 1 994 м².

До складу комплексу входять: 2 конюшні (на 19 та на 13 коней), критий манеж для тренувань, відкритий манеж для тренувань, загони для утримання коней та господарські будівлі.

Орієнтовна площа більшої конюшні складає 490 м². Будівля цієї конюшні зблокована з будівлею критого манежу.

Площа меншої конюшні становить 447 м². Ця будівля згоріла під час військових дій.

Відсоток руйнувань по відношенню до існуючої забудови складає 20% (див. рис.3.1).

Загальна площа огорожених загонів для коней становить 5 700 м².

Обслуговування населення

Основними функціями кінних центрів Бучанського району Київської області є навчання верхової їзди, проведення кінних прогулянок, підготовка спортсменів до змагань, надання послуг іпотерапії, оренда коней та денників,.

На досліджуваній території розташований кінний спортивний комплекс «Александрія», розрахований на 32 коней.

Комплекс надає послуги з проведення уроків верхової їзди, професійного тренінгу коней, заїздки молодих коней, оренди денників, утримання та догляду

за конями, проведення прогулянок верхи прилеглими територіями. Також на території комплексу наявна зона відпочинку з мангалами.

Заради забезпечення повного відновлення та стабільного розвитку пропонується розширення спектру заходів та послуг, що надаються даним кінним центром.

Транспортна мобільність та інфраструктура

Дана територія розташована в 200 метрах від автошляху Т 1002 (Демидів-Гостомель) — територіальної автомобільної дороги державного значення. Цією дорогою курсують автобуси № 348 (с. Гаврилівка – ст. м. ст. м. Академмістечко), 357 (ст. м. Академмістечко – с. Димер), 358 (ст. м. Святошин – с. Димер) та 394 (с. Раківка – ст. м. Оболонь).

Досліджуваною територією проходять ґрунтові проїзди, загальною площею 5 260 м².

На даній території малорозвинена велоінфраструктура та пішохідні простори. Вони або повністю відсутні, або недостатньо безпечні та комфортні для користувачів.

Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації

Згідно з топографічною основою, територією проходить недіючий трубопровід системи водопостачання виробничого призначення.

Генеральним планом передбачено розвиток інженерної мережі селища, що в перспективі забезпечить підключення усіх необхідних інженерних комунікацій у разі проектування нових споруд. Для дослідження були використані схеми інженерного обладнання генерального плану сел. Гостомель: водопостачання та каналізації; газопостачання, електропостачання та теплопостачання.

3.2 Функціонально-планувальне рішення кінноспортивного комплексу

Наукове магістерське дослідження та його апробація в проекті архітектурно-планувальної організації гіпо-центру у сел. Гостомель Бучанського району Київської області будувалось на основі робочої гіпотези: на даний момент кінний спорт є досить популярним серед мешканців Київської області,

розташування кінноспортивних комплексів у приміській зоні м. Києва може забезпечити доступність для мешканців столиці та прилеглих населених пунктів, що має великий потенціал для збільшення клієнтської бази та забезпечення рівномірного задоволення попиту на цей вид спорту; крім забезпечення можливості занять спортом, розвиток маршрутів для верхової їзди може привабити населення та відвідувачів комплексу до проведення часу у природному середовищі, що сприятиме розвитку туризму та активного відпочинку на даній території; збільшення кількості кінних центрів, що надають послуги іпотерапії наразі дуже актуальне і матиме позитивний вплив на відновлення і реабілітацію людей, як тих, що постраждали в наслідок військових дій, так і тих, що страждають від багатьох хвороб; об'єднання кінного комплексу клубного типу, що займається підготовкою любительських та професійних спортсменів, з центром іпотерапії налагодить соціальні зв'язки, підвищить рівень обізнаності та усвідомленості відвідувачів комплексу; створення кінноспортивних комплексів може сприяти розвитку малого та середнього бізнесу на даній території, а також забезпечити робочі місця для населення; розробка проекту відновлення кінноспортивного комплексу, що постраждав в наслідок військових дій, дозволить його використання як типової моделі для реконструкції та розвитку інших кінних центрів по всій Україні.

Обґрунтування загальної концепції розвитку території

Кінноспортивний клуб «Александрія», що знаходиться на півночі селища Гостомель, став відомий не тільки в Україні, але і на весь світ через трагедію, яка сталася в березні 2022 року, коли комплекс був окупований, а одна з його конюшень спалена.

Головною ідеєю розвитку даної території є відновлення початкової потужності КСК; забезпечення його площами територій, необхідних для його екологічного функціонування; забезпечення сталого розвитку, шляхом розширення спектру функцій та послуг гіпо-центру, актуальних для даного часу та регіону.

Проектом передбачено відновлення зруйнованої конюшні клубу та спрямування її потужності на потреби реабілітації фізичного та психологічного здоров'я населення регіону із використанням заходів іпотерапії; формування громадських та рекреаційних центрів у складі комплексу; формування маршрутів кінного туризму.

Проектом розроблено пропозицію функціонально-планувального рішення кінноспортивного комплексу у приміській зоні м. Києва. Територія комплексу розміщена в Бучанському районі Київської області, у сел. Гостомель.

Основні принципи планувально-просторової організації території

В основу планування та забудови території покладені наступні містобудівні принципи:

- формування функціональної структури території та гармонійне поєднання об'єктів реабілітаційно-оздоровчого громадського та фізкультурно-оздоровчого призначення, а також відповідного транспортного та інженерного забезпечення;
- додержання санітарних та протипожежних норм при розміщенні проектних об'єктів;
- організація системи внутрішніх кінних маршрутів, що доповнюють загальну схему туристичних маршрутів прилеглих адміністративних одиниць;
- забезпечення доступності (безбар'єрності) ділянки для всіх верств населення;
- забезпечення екологічності, енергоефективності та замкнутості технологічних процесів комплексу, використання методів «зеленого» будівництва;
- забезпечення проектної ділянки нормативним рівнем благоустрою.

Архітектурно-планувальна організація території, виконана на основі наступного містобудівного принципу – місцезположення території в планувальній структурі сел. Гостомель, з урахуванням транспортних зав'язків, функціональних зон прилеглих населених пунктів, у т.ч. м. Ірпінь.

Основні фактори, які впливають на ідею, архітектурно-планувальної та об'ємно-просторової організації території:

- характер і потенціал природно-кліматичних рекреаційних ресурсів (розташування безпосередньо поруч з лісом та р. Ірпінь);
- планувальні обмеження;
- забезпечення санітарно-гігієнічних, протипожежних та інших містобудівних умов.

Функціонально-планувальне рішення ділянки проектування

Детальним планом території пропонується наступне функціональне зонування території:

- Зона реабілітаційного центру 1,8242 га, у тому числі:
 - Вхідна підзона
 - Реабілітаційна підзона
 - Житлово-готельна підзона
 - Підзона громадського обслуговування
 - Ландшафтно-паркова підзона
 - Спортивна підзона
 - Підзона утримання коней
- Рекреаційна зона 2,38 га, у тому числі:
 - Підзона будинків відпочинку
 - Підзона майданчиків для відпочинку
 - Акваторіальна підзона
 - Ландшафтно-рекреаційна підзона
- Спортивна зона 3 га, у тому числі:
 - Спортивно-тренувальна підзона
 - Видовищна підзона
 - Ландшафтно-паркова підзона
 - Підзона утримання коней
 - Господарська підзона
- Зона вільного випасу 8,9357 га, у тому числі:

- Підзона зелених насаджень
- Акваторіальна підзона
- Комунальна зона 1,4156 га, у тому числі:
 - В'їзна підзона
 - Паркувальна підзона
 - Підзона проїздів
 - Підзона озеленення спеціального призначення

Ядром гіпо-центру виступає спортивна зона, представлена територією тренувальних манежів, навколо яких відбувається формування всіх інших зон комплексу. Тренувальні площадки представлені:

- на пн. відкритим манежем для конкуру розміром 45×87 м;
- на пд.-зх. критим манежем для іпотерапії розміром 30×50 м;
- на пд. відкритим манежем для іпотерапії розміром 24×24 м;
- далі на пд. критою «бочкою» діаметром 20 м;
- на пд.-сх. великим відкритим манежем для виїздки розміром 20×60 м з трибунами;
- на пн.-сх. малим відкритим манежем для виїздки розміром 20×45 м;
- на сх. відкритим універсальним манежем розміром 40×57 м;
- далі на сх. критим манежем розміром 20×40 м.

Будівля існуючого критого манежу (на сх.) зблокована з будівлею конюшні на 19 голів розміром 10×50 м. Будівля відновлюваної конюшні на 13 голів, розміром 11×40 м перенесена далі на захід ділянки, зблокована з критою «бочкою» та об'єднана з критим манежем для іпотерапії теплим переходом, протяжністю 35 м.

Будівлі конюшень розташовані згідно усіх природно-кліматичних вимог: нижче за рельєфом будівель тимчасового проживання відвідувачів та вище гноєсховищ; по відношенню до рози вітрів – так, що повітря обтікає будівлю і переважаючий пн.-зх. вітер дує в кут.

В ДПТ запроектовано реабілітаційний комплекс, розташований у південно-західній частині ділянки. Площа забудови складає 4 800 м², загальна

площа будівлі – 10 600 м². Реабілітаційний комплекс ділиться на східне (2-поверхове) та західне (3-поверхове) крило, об'єднані між собою вхідною зоною з вестибюльною та адміністративною групою приміщень. У східному крилі, загальною площею 5300 м², розташовуються медичні приміщення, приміщення для різних реабілітаційних послуг, критий манеж іпотерапії, предманежник, приміщення для відвідувачів та інструкторів.

Західне крило, загальною площею 5300 м² ділиться на дві частини: житлову та громадського обслуговування. У житловому блоці розташовані житлові кімнати, кімнати відпочинку та допоміжні приміщення. У блоці громадського обслуговування розміщені магазин амуніції, їдальня, ресторан, тренажерний зал, адміністративні приміщення та конференц-зали.

В межах ДПТ передбачена рекреаційна зона у північно-захід частині ділянки. Сюди входить підзона будинків відпочинку. У ній розміщуються 10 будинків відпочинку (1 поверх) по 64 м² кожний. Один проектний будинок розраховано на 5 чол. Загальна площа забудови – 640 м². Тут також розміщується господарча будівля (70 м²), що розрахована на обслуговування будинків відпочинку, складається з адміністративних та технічних приміщень.

До цієї зони також входять підзона майданчиків для відпочинку дітей та дорослих, де передбачені дитячі майданчики та сезонні альтанки (9 од.) загальною площею 300 м². Одна проектна альтанка розрахована на 5 чол., площа – 25 м².

Акваторіальна підзона представлена басейном, дзеркало води якого складає 750 м². За розрахунком, наведеним у ДБН Б.2.2-12:2019, місткість акваторіальної підзони становить – 150 чол.

В межах ДПТ передбачається розташування зон комунальної забудови: автомобільних стоянок біля реабілітаційного комплексу; господарчих споруд та майданчиків для збору твердих побутових відходів.

Розрахунок ємності об'єктів реабілітаційного, спортивного, рекреаційного та громадського призначення комплексу проведено відповідно до ДБН Б.2.2-

12:2019. В таблицях 3.2.1-3.2.2 наведено характеристику проектних об'єктів в межах ДПТ.

Таблиця 3.2.1

*Характеристика об'єктів
Культурно-побутового обслуговування гіпо-центру*

<i>№</i>	<i>Найменування</i>	<i>Площа, м2</i>	<i>Потужність (відвід., чол.)</i>	<i>Кількість роб.місць</i>
1	Реабілітаційний комплекс (1,2,3,4 поверхи)	10 600	225	60
	Медичні приміщення (I-II поверх)	2 400	70	10
	Манеж іпотерапії (I поверх)	1 500	20*	4
	Адміністративні приміщення (I-II поверх)	900	-	10
	Готельно-житловий блок (34 номери) (I-III поверх)	2 300	50*	3
	Тренажерний зал (I поверх)	600	25*	5
	Магазин амуніції (I поверх)	300	30*	3
	Їдальня (II поверх)	800	50*	4
	Конференц-зали (адміністративні приміщення) (III поверх)	800	150*	5
	Ресторан (IV поверх)	800	150*	7
	Технічні приміщення	200	-	5
2	Альтанки (сезонні, 9 од.)	250	45*	5
3	Будинки відпочинку (10 буд.)	640	50*	7
4	Басейн	750 (дзеркало води)	150	7
5	Спортивні споруди	10 300	25*	8
	Криті	1 200	5*	2
	Відкриті	9 100	20*	6
6	Глядацькі трибуни	350	200*	3
	ВСЬОГО	22 790	360	81

*Примітка: максимальна кількість одночасних відвідувачів.

*Характеристика об'єктів
господарського призначення гіпо-центру*

<i>№</i>	<i>Найменування</i>	<i>Площа, га</i>	<i>Потужність (кон., гол.)</i>	<i>Кількість роб.місць</i>
1	Конюшні	0,080	32	5
	Спортивної зони	0,040	19	3
	Реабілітаційної зони	0,040	13	2
2	Допоміжні споруди	0,025	-	2
	Спортивної зони	0,010	-	1
	Реабілітаційної зони	0,015	-	1
3	Господарські майданчики	0,070	-	2
	Спортивної зони	0,040	-	1
	Реабілітаційної зони	0,030	-	1
4	Левади	9,600	32	-
	Зелені насадження	9,000	32	-
	Акваторії	0,600	32	-
	ВСЬОГО	9,750	32	9

Проектна потужність гіпо-центру становить 360 відвідувачів, з них цілодобового перебування – 100 чол. Загальна кількість працівників гіпо-центру – 90 чол. Загальна кількість коней – 32 гол.

3.3. Благоустрій і озеленення кінноспортивного комплексу та прилеглих територій

Окрім композиційних прийомів для організації зонування гіпо-центру, а також з метою забезпечення оптимальних умов перебування відвідувачів на території проектування було використано озеленення території.

Розрахунок площі озелених територій ландшафтної зони було виконано у відповідності з ДБН Б.2.2-12:2019 (таблиця 8.1) з розрахунку 11,0 м² на чол. [28, с.44]. Площа територій зелених насаджень обмеженого користування на ділянці проектування (450 чол.) складає 3,7451 га, що становить 21% від загальної площі території проектування, та повністю покриває потребу відвідувачів.

Для виявлення архітектури споруд та створення силуету в системі забудови, особливо необхідного в умовах малоповерхового будівництва, було створено ансамблі з різновисоких зелених насаджень.

Зелені насадження – це сукупність деревних, чагарникових і трав'янистих рослин на визначеній території. Вони забезпечують захист від промислових і автотранспортних викидів, шуму, пилу, снігових заметів, ерозії. Вони пом'якшують незручності міського життя, служать формуванню урбаністичних систем, допомагають організувати простір, додають об'єктам містобудування індивідуальний і неповторний характер.

Оскільки гіпо-центр розташований в рекреаційній заміській зоні, у розробці проектних рішень було також необхідно враховувати особливості природних ландшафтів місцевості і гармонійно вписувати об'єкти. Таким чином, наявна на ділянці проектування деревна рослинність, що займає близько 24% ділянки, була збережена та використана як основа для зон озеленення. Природні ландшафти даної території представлені такими породами, як: дуб звичайний, клен гостролистий, береза повисла, сосна звичайна.

Траси для прогулянок верхи проходять як по території комплексу (його ландшафтно-парковими ділянками), так і за його межами – по території лісів та прилеглих рекреаційних зон. Середовище, в якому розташований об'єкт проектування є дуже сприятливим для прокладання кінних маршрутів. Помірний ухил рельєфу забезпечує безпечність та легкість верхових прогулянок і робить їх доступним видом дозвілля навіть для новачків. Різноманітний природний ландшафт, представлений лісами, ланами та водоймами надає велику кількість привабливих видових точок (табл. 3.3.1). Для комфорту та безпеки коней доріжки для кінних трас вкриті м'яким покриттям: піском та гравієм. Кінні маршрути, що проходять територією комплексу забезпечені належним освітленням для використання у темний час. Також при благоустрої кінних маршрутів проектом пропонується використання засобів візуальної комунікації, представлене інформаційними табличками розташованими вздовж трас, для

надання інформації про правила поведінки під час верхової їзди, безпеку та іншої корисної інформації.

Табл. 3.3.1

Фотофіксація природних ландшафтів прилеглих територій

Ліси

Прибережні зони

Заплави

Водойми

Лани

Степи

Влаштування полів і левад вимагає забезпечення великих вільних просторів. На території запроектованого комплексу наявні як трав'яні так і піщані левади. У зв'язку з наявністю пилу від піщаної основи площинних споруд, проектом передбачене влаштування зелених насаджень за їх периметром.

Трав'яні левади – призначені для вільного випасу. На їх території проектом передбачені штучні ставки для самостійного доступу тварин до водопою, та ділянки з деревною рослинністю для затінення у спекотну пору року. Рослинність трав'яних левад представлена озелененням, придатним для споживання коней в природніх умовах: злакові трави (тимофіївка, житник,

Силуетність споруди реабілітаційного центру, тобто посилення розмаїття в її сприйнятті, досягається не тільки шляхом вертикальних композицій, а і шляхом створення контрастного зеленого фону для окремих будівель, що вимагають виділення їх із загального планування, як от, наприклад, вхідної групи та адміністративного блоку.

Групи дерев, алеї вздовж фасадів, дерева, що окремо стоять, створюють контрастний фон темних лаштунків, що розкриваються перед основними архітектурними об'ємами протяжного фасаду, підкреслюючи вхідні групи та акцентні архітектурні рішення. А строгі висотні композиції, організовані позаду трибун великого манежу для виїздки, підтримують композиційну динаміку трибун та створюють захист від сонця та вітру, що може дути із західного напрямку зі сторони конюшень (рис. 3.1.1).

Рис. 3.1.1 Благоустрій території гіпо-центру

Крім того, важливу роль в екології міських і сільських територій грають не тільки зелені насадження, а й різні водні об'єкти – ставки, канали, фонтани. Введення водного благоустрою у житлове та виробниче середовище очищує повітря і не тільки дозволяє збагатити ландшафт гіпо-центру, але й у літній час дозволить проведення такого популярного на сьогоднішній день заходу – купання з кіньми.

Отже, для благоустрою території рекреаційної, реабілітаційної та ландшафтно-паркової зон проектом передбачається використовувати наступні елементи:

- тверде покриття пішохідних зон, тротуарів і доріжок (ФЕМ);
- декоративні породи дерев та кущів у поєднанні з газонним покриттям;
- споруди системи зберігання та вивезення ТПВ;
- засоби та обладнання зовнішнього освітлення;
- обладнання дитячих та спортивних майданчиків;
- малі архітектурні форми: фонтани, альтанки, павільйони, навіси, декоративна та ігрова скульптура, вуличні меблі (лавки, лави, столи), огорожі, інформаційні стенди, дошки, вивіски.

Висновки до розділу 3

Київська область є столичним регіоном, у центрі території якого знаходиться м. Київ – столиця України, потужний політичний, діловий, індустріальний, науково-технічний, транспортний та культурний центр країни, пов'язаний з областю тісними комерційними і соціальними зв'язками.

Розвиток кінного спорту на території Київської області має потенціал для подальшого зростання та розширення. Важливо, щоб при цьому були враховані всі необхідні вимоги та стандарти щодо архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів, щоб забезпечити комфортні та безпечні умови для відвідувачів та тварин.

Приміська зона Києва та безпосередньо північні території сел. Гостомель мають великий потенціал для розвитку рекреаційних територій. Також у ході дослідження було виявлено, що на досліджуваних територіях існує необхідність створення реабілітаційних закладів. Повноцінні центри іпотерапії тут відсутні, а таких, що надають послуги лікувальної верхової їзди дуже мало і вони не мають необхідних умов для тривалого перебування людей. Більшість із досліджених об'єктів не дотримуються принципів безбар'єрності та не мають у своєму

розпорядженні достатніх площ об'ємних та площинних просторів, необхідних, як для перебування тварин.

Тому, розробка детального плану території багатофункціонального гіпо-центру на базі частково зруйнованого КСК, що передбачає розширення його функціонального наповнення є доцільним і обґрунтованим. Принципи, використані для його розробки можуть бути застосовані для відновлення зруйнованих кінних центрів та проектування нових гіпо-центрів реабілітаційного напрямлення по всій Україні.

(рис. 4.1.2). Взаєморозташування даної осі та території проектування підтвердила логіку розвитку останньої у запланованому напрямлені.

У ході аналізу умов візуального сприйняття оточення були визначені осі візуального сприйняття території проектування, які в подальшому стали каркасом об'ємно-просторової композиції комплексу (рис. 4.1.3).

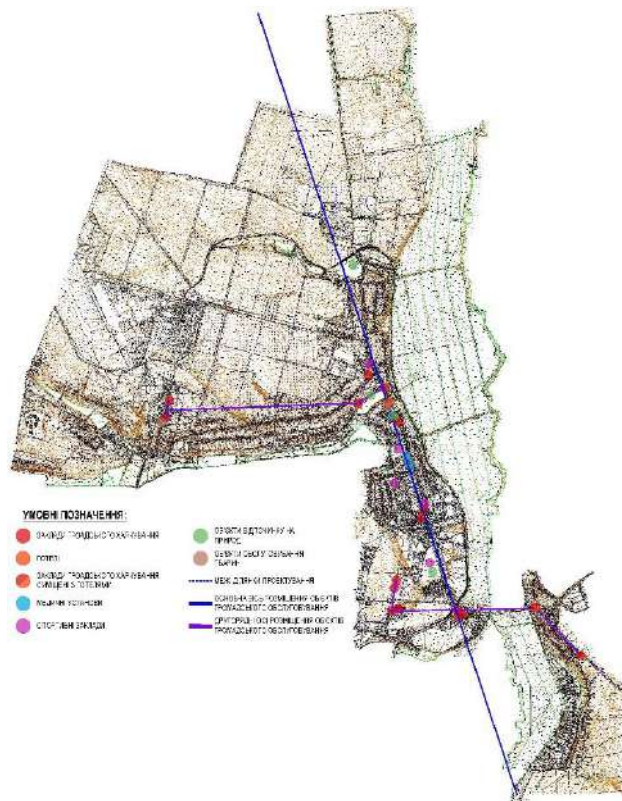

Рис. 4.1.2 Схема розміщення об'єктів різного призначення

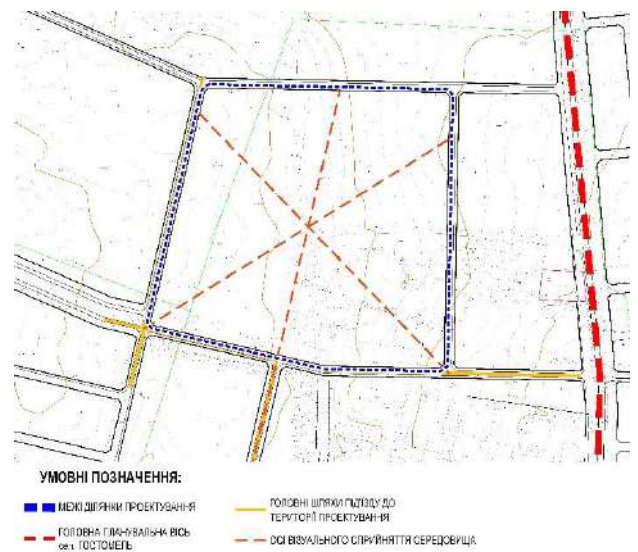

Рис. 4.1.3 Схема аналізу умов візуального сприйняття оточення

Вербальний опис художньої концепції кінноспортивного комплексу

Однією з провідних соціально значущих ідей запроєктованого гіпо-центру є налагодження міжособистісних стосунків в суспільстві. Центр покликаний створити атмосферу спокою та захищеності.

Драматичні тенденції в показниках фізичного та психологічного здоров'я громадян, збільшення чисельності інвалідів та їх кількості у складі населення свідчать про те, що питання реабілітації та покращення фізичної та психо-емоційної взаємодії з навколишнім світом зараз як ніколи є дуже важливим України.

Термін реабілітація походить від латинського слова "rehabilitare", що означає "відновлювати". В контексті медицини та психології, реабілітація описує процес відновлення функцій та здоров'я організму після травми, хвороби або інвалідності. Це може включати фізіотерапію, психотерапію, соціальну підтримку та інші інтервенції, спрямовані на поліпшення фізичного та психологічного стану людини.

Рекреація, з іншого боку, відноситься до активностей, які мають на меті відновлення та підтримку загального благополуччя людини. Це можуть бути хобі, спорт, подорожі та інші форми дозвілля, які сприяють фізичному відпочинку, відновленню енергії та психологічному розслабленню.

Як реабілітація, так і рекреація мають спільну мету підтримки та поліпшення фізичного та психологічного стану людини. Вони сприяють збалансованому розвитку та підтримці особистості у всіх сферах життя. Суміщення реабілітаційних та рекреаційних функцій у спільному просторі може сприяти створенню більш інклюзивного та рівноправного середовища.

Отже, наразі є дуже актуальним розвиток усіх можливих заходів емоційного, психологічного, та фізичного відновлення суспільства. Серед таких заходів – заняття спортом, кінним спортом, іпотерапією, відпочинок на природі.

Вчені давно довели, що взаємодія з тваринами позитивно впливає на здоров'я людини і, навіть, продовжує життя. Іпотерапія - це форма терапії, в якій коні використовуються як засіб для покращення фізичного, психологічного та соціального благополуччя людей з різними обмеженнями та потребами. Діапазон захворювань, за яких забезпечується швидше й повніше, ніж при традиційному лікуванні, видужання або стійке поліпшення стану хворого, надзвичайно широкий. Під час ходьби кінь має своєрідну амплітуду рухів. Біомеханіка руху тварини має вплив на центральну нервову систему, психоемоційний стан, м'язи, хребет людини. Природньо кінь має вищу температуру тіла. При контакті з ним під впливом тепла м'язи стають м'якшими, тіло розслабляється. Взаємодія з конем: ігри та пестоці, а також здатність цих тварин відчувати та розуміти

людину без слів дають дуже позитивний вплив на психо-емоційний стан відвідувачів гіпо-центру.

Заняття з конем сприяють розвитку таких особистісних якостей, як уважність, швидкість реакції, подолання страхів, порятунків від агресії, збудливості нервової системи, замкнутості, депресії.

В свою чергу, кінний спорт здатен об'єднувати людей з різних соціальних та культурних середовищ. Гіпо-центр слугує майданчиком для створення спільноти, де люди будуть обмінюватися досвідом, взаємодіяти та спілкуватися, а також здобувати нові корисні навички. Це сприятиме соціальній інтеграції та побудові міцних міжособистісних зв'язків; розвитку соціуму та кожної окремої особистості в ньому.

Ідеологія проектної розробки визначає здорове спілкування людини з конем, як унікальне явище, адже це засіб налагодження взаєморозуміння і з природою, і з соціумом, і з самим з собою. Художня концепція гіпоцентру покликана створити гармонійне і екологічне середовище, де люди і тварини можуть взаємодіяти, спілкуватися та виражати свою енергію. Ці процеси призводять до того, що відвідувачі центру віднаходять внутрішню силу, до них повертається почуття безпеки та впевненості.

Тому, у якості композиційного модуля для формування просторового рішення комплексу була використана форма, яка нагадує підкову, що є вельми характерним асоціативним елементом для кінного центру.

У багатьох культурах підкова вважається символом щастя і удачі. Вона асоціюється зі здатністю принести добро і захистити від негативних сил. Підкова може вважатися талісманом, який захищає від негативних сил і приносить спокій та безпеку.

Композиційне рішення комплексу було визначене осями візуального сприйняття, заданими існуючими та проектними вулицями та дорогами селища, з яких прогнозується найбільший потік відвідувачів гіпо-центру. Так, із південно-західного під'їзду до території відкривається вид на вхідну зону комплексу, яка своєю формою ніби запрошує відвідати гіпо-центр. Якщо людина

під'їзджає до території проектування з півдня, вона бачить характерну циліндричну будівлю критої «бочки», де відбувається тренування коней, що одразу може сформувати у неї уявлення про основне призначення та направлення комплексу. Зі східної сторони відвідувачів зустрічає мальовнича ландшафтно-паркова зона, по якій проходять короткі кінні маршрути, що теж впливає на сприйняття і розуміння даного містобудівного об'єкта. З південної сторони через комплекс проходять другорядні осі візуального сприйняття, через які жителі та гості селища сприйматимуть територію проектування, в якості мальовничих пейзажів природнього середовища існування коней. Комплекс запроєктований таким чином, щоб житловий блок та будинки відпочинку були більш закритими від сторонніх поглядів, і розкривався для візуального сприйняття об'єктами кінно-спортивного направлення.

У точці уявного перетину вище перелічених осей, практично у самому центрі території гіпо-центру розташована зона, що по суті являє собою змістове ядро проекту – територія левади для вільного утримання коней, відкрита відвідувачам для взаємодії з ними. Ця зона є центральною і в змістовому і в просторовому плануванні території.

Мета реорганізації урбанізованого середовища – відновлення довоєнних потужностей КСК «Александрія» та доповнення комплексу затребуваними на сьогоднішній день функціями; упорядкування рекреаційної зони селища Гостомель та прилеглих територій, для забезпечення їх ефективного розвитку та позитивного впливу на фізичний та психо-емоційний стан суспільства.

Зображення художньої концепції

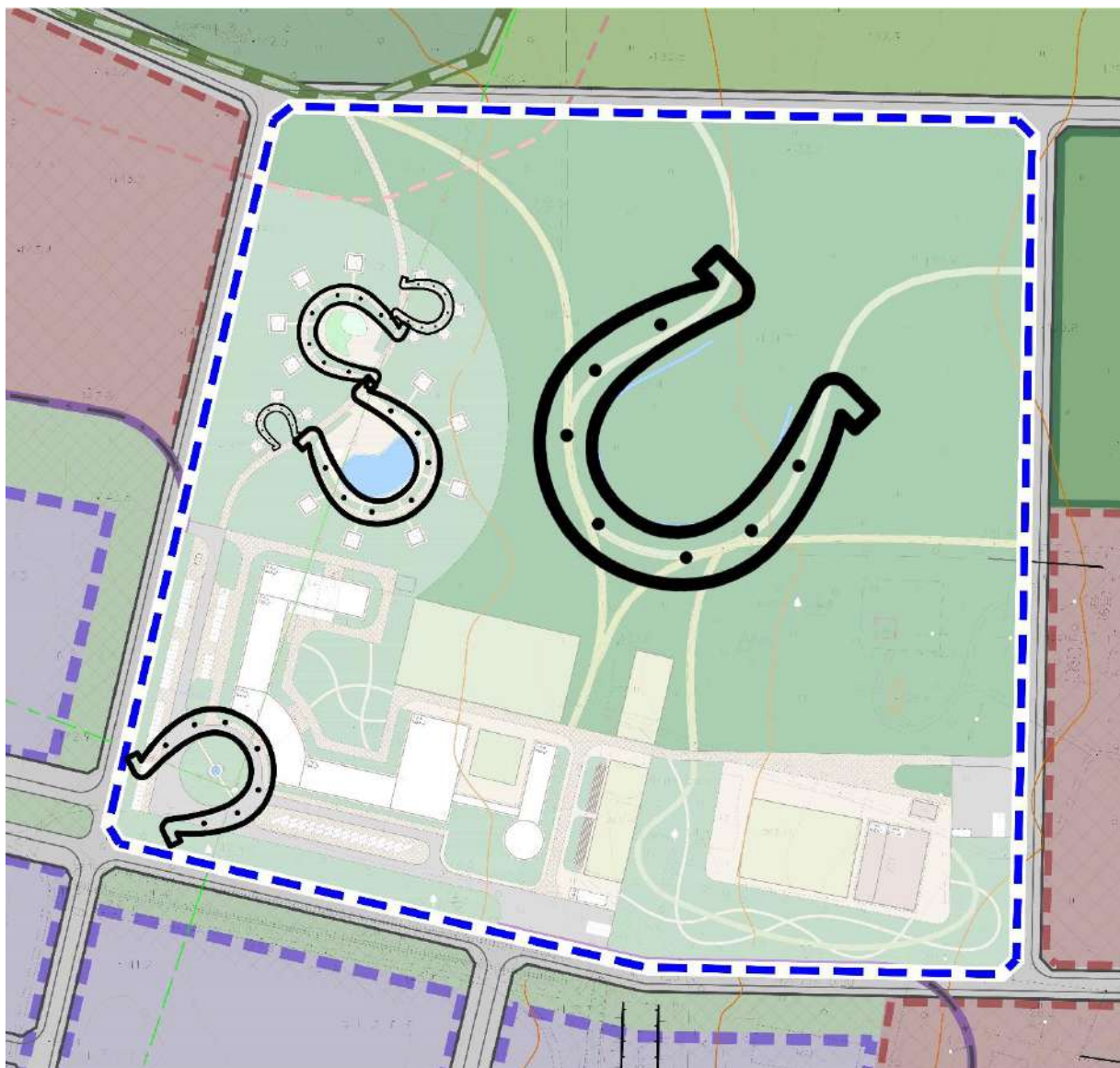

Рис.4.1.4. Схема сталих закономірностей планувальної організації містобудівного об'єкта

4.2. Енерго-інформаційне моделювання кінноспортивного комплексу

Тематичне зонування ділянки

Як вже зазначалося раніше, запроєктований гіпо-центр – це складна функціонально-тематична структура. Його основними тематичними зонами є зона реабілітації, зона рекреації, спортивна зона та зона утримання коней. Кожна з цих функцій має своє власне енергетичне вираження (рис. 4.2.1).

Рис. 4.2.1 Схема тематичного зонування території

Так, основною тематикою реабілітації є перш за все фізичне та психологічне відновлення. Повернення від травмованого стану до стану норми. Відвідувачі цієї тематичної зони прагнуть віднайти як гармонію всередині себе, так і гармонію із зовнішнім світом. Тут вони можуть це зробити через контакт з тваринами, медичним персоналом та іншими відвідувачами іпоцентру. Травма може мати значний вплив на емоційний стан людини. Кінна терапія може допомогти в розслабленні, зниженні стресу та поліпшенні настрою. Взаємодія з конем може сприяти відновленню самооцінки, відчуттю контролю та відновленню довіри до власних здібностей. У кінному центрі люди, які пережили травму, також мають можливість зустрітися та спілкуватися з іншими, які знаходяться в схожих ситуаціях. Під час групових занять верхової їзди відвідувачі можуть співпрацювати та підтримувати один одного. Групова діяльність сприяє соціальній інтеракції, розвитку комунікаційних навичок та підвищенню самооцінки.

Ця зона сформована таким чином, щоб зробити її якомога більш закритою. У ній сформовані два внутрішні двори, один із садом, інший – з відкритим манежем для іпотерапії. Такі рішення надають відвідувачам більше почуття приватності та комфорту. Внутрішні двори надають можливість як усамітнення, так і створюють умови для зустрічі з іншими людьми, надаючи при цьому почуття безпеки та захищеності від надмірного впливу зовнішнього світу.

Тематична зона реабілітації межує із зоною рекреації, яка несе в собі подібне тематичне навантаження. Сюди люди приходять для того щоб насолодитися природою та відпочити від пилу та галасу міста. Результат їх візиту може бути такий самий, як і клієнтів реабілітації – відновлення внутрішнього спокою та балансу із зовнішнім світом.

Сполучання цих зон може сприяти побудові соціальних зв'язків. Філософія цих двох зон покликана створювати спільноту людей, які об'єднані схожими інтересами, цілями або хобі. Вона надає можливість для взаємодії, спілкування та взаємопідтримки серед відвідувачів. Дане середовище створює відчуття приналежності та солідарності. У точці перетину цих зон відвідувачам можуть бути запропоновані навчальні програми, майстер-класи, тренінги та інші можливості для розвитку навичок, знань та талантів. Важлива роль надається обміну досвідом та взаємній освіті. Для цих цілей у складі проекту і запропоноване оснащення конференц-залів у блоці громадського обслуговування, що знаходиться на перетині описаних тематичних зон.

В свою чергу, провідною тематикою спортивної зони є змагання, відчуття конкуренції, жага до перемоги. Філософія великого спорту прагне досягати максимального потенціалу і вдосконалення. Спортсмени прагнуть до високих результатів, переборюють свої межі та займаються постійною роботою над собою. У той же час спорт базується на високих етичних стандартах і принципах. Це включає чесну гру, повагу до суперників, дотримання правил та чесних спортивних змагань. Спортсмени повинні дотримуватися принципів справедливості, чесності та поваги до інших, навіть в умовах завзятої конкуренції. Великий спорт також наголошує на значенні колективної роботи та

співпраці. Він підтримує дух команди, взаємодопомогу, лідерство та розвиток соціальних навичок. Командні досягнення в спорті засвідчують силу спільної праці над спільною метою.

Зв'язуючою зоною для цих трьох є зона утримання коней в левадах, що надає можливість всім відвідувачам центру спостерігати та взаємодіяти з цими величними тваринами в умовах максимально наближених до їх природнього середовища. Первозданна природа, її екосистема та структура зв'язків вважаються ідеальним прикладом балансу та гармонії, які так чи інакше шукають всі відвідувачі центру.

Сценарне моделювання кінноспортивного комплексу

Територія проектування враховує інтереси представників усіх цільових верств населення (рис. 4.2.2).

В першу чергу, це люди, що приїхали на реабілітацію. Вони можуть мати різні фізичні та психологічні обмеження. Це можуть бути ветерани війни та АТО, їх родини, люди з ПТСР; люди, що перенесли різного роду хірургічні операції, хвороби і травми опорно-рухового апарату, серцево-судинні та шлунково-кишкові захворювання; також можуть бути родини з дітьми, хворими на ДЦП; інваліди та багато інших. Дуже важливо забезпечити комплекс необхідною кількістю паркувальних місць для маломобільних груп населення та створити для них безпечне безбар'єрне середовище.

відвідувачів. Це медичний та технічний персонал, тренери, грумери та конюхи, адміністратори та рецепціоністи.

Медичний персонал здійснює оцінку фізичного та психологічного стану клієнтів перед початком іпотерапевтичних сеансів; спільно з іпотерапевтами та іншими спеціалістами розробляє індивідуальні плани лікування для кожного клієнта, які окрім іпотерапії можуть включати фізіо-, арт-терапію, масажі і тому подібне. Медичний персонал – це також ветеринар, який забезпечує здоров'я та медичний догляд за конями, та травматологи, що присутні як для штатного огляду клієнтів так і для надання першої медичної допомоги на випадок виникнення травматичних ситуацій під час тренувань.

Тренери проводять індивідуальні та групові тренування, надають поради щодо техніки їзди, виконання вправ та покращення спортивних результатів. Грумери та конюхи відповідають за догляд за конями, включаючи годування, поїздки, чищення, стрижку і здоров'я тварин. Вони забезпечують добробут та комфорт коней, регулярно виконують необхідні процедури і стежать за їх загальним станом.

Адміністратори та рецепціоністи відповідають за прийом клієнтів, керування резерваціями, надання інформації та планування графів занять та заходів. Вони також вирішують питання клієнтів, координують роботу тренерів та іншого персоналу. Технічний персонал займається обслуговуванням території.

Програмування емоційних реакцій людини на оточення

Відвідувачів необхідно вразити та зацікавити з першого ж моменту їх потрапляння на територію гіпо-центру. Перше враження складається ще на під'їзді до ділянки проектування. Вхідна зона адміністративного блоку комплексу оформлена у вигляді площі з клумбою та фонтаном.

Із подальшим просуванням відвідувачів по території їх емоційні реакції змінюються. У рекреаційній зоні створена атмосфера більш легка. Сюди люди приходять щоб відпочити тому для них тут облаштовані альтанки, спортивні та дитячі майданчики, басейн. Рекреаційна зона навіює почуття легкості та розваг.

До того ж звідси відкривається чудовий вид на пасовища. Побачивши безтурботних тварин у їх природньому середовищі у людей підіймається настрій, вони відчують наближення до природи.

Внутрішні двори реабілітаційної зони створений таким чином, щоб дати відвідувачам почуття комфорту та релаксації замкненістю своїх просторів. Ансамблі зелених насаджень дають прихисток від сторонніх очей і відчуття усамітнення. Ця територія має більш спокійне емоційне забарвлення.

Спокій та гармонія зони іпоцентру переростає в почуття зосередженості та цілеспрямованості спортивної зони. Мінімалістичне планування цієї території дає спортсменам та глядачам можливість сконцентруватися на тонкощах кінного спорту.

Наведена нижче схема ілюструє, що найбільший сплеск емоцій відбувається при вході до комплексу, а далі емоції вщухають даючи можливість зосередитися на меті їх відвідування (рис. 4.2.3).

Рис. 4.2.3 Схема програмування емоційних реакцій людини на оточення

4.3. Просторово-часове моделювання гіпо-центру

Часове моделювання функціональних процесів

Часове моделювання функціональних процесів гіпо-центру відіграє дуже важливу роль у ефективності його роботи.

Згідно з функціональним зонуванням та траєкторіями руху користувачів центру можна виділити дві часові зони: *ранково-вечірню та денну* (рис. 4.3.1). У першій – ранково-вечірній зоні більшу активність проявляють працівники комплексу. Тоді відбуваються процеси годування тварин, та догляду за ними, їх виведення на пасовище, підготовки до занять або змагань; підготовки приміщень об'єктів обслуговування до прийому клієнтів тощо. У цей період більшу

активність проявляє обслуговуючий персонал комплексу. У другій зоні – денній – більшу активність проявляють відвідувачі. Втім, варто зазначити, що межі цих зон можуть бути розмиті, оскільки багато хто з відвідувачів може проявляти бажання прийняти участь у підготовці свого коня до заняття, виводу на пасовище та проведення спільного часу.

Рис. 4.3.1 Схема часового моделювання КСК

Також на часове моделювання впливає період тижня. У вихідні та святкові дні інтенсивність відвідування комплексу може бути значно вищою, ніж у робочі. Це може вимагати від комплексу збільшення кількості працівників та їх активності у періоди найбільшого навантаження.

Об'ємно-просторова композиція гіпо-центру

Запроекований комплекс є достатньо виразним містобудівним об'єктом. У його композиції великі об'єми критих манежів та протяжні будівлі корпусів реабілітаційного центру контрастують з площинними спорудами (левади, манежі) та ландшафтно-рекреаційними зонами (рис. 4.3.3).

Рис. 4.3.3 Схема об'ємно-просторової композиції містобудівного об'єкта

Даний комплекс є ансамблевим багатооб'єктним. Формування комплексу відбувається за напрямками композиційних осей.

На основні композиційні осі припадає головне функціональне навантаження комплексу. По цим осям розташовані основні об'єкти громадського обслуговування комплексу. Напрямок основних осей був визначений існуючою забудовою, проектними червоними лініями та перетином виявлених раніше осей візуального сприйняття містобудівного об'єкта. Вздовж цих осей відбуваються усі найважливіші соціо-культурні процеси. Також основні осі беруть на себе композиційну виразність комплексу.

Підбір засобів виразності урбанізованого середовища
 Головними засобами виразності кінного комплексу є (рис. 4.3.4):

- *Використання глибинно-просторової композиції* при проектуванні комплексу є найбільш вигідним та функціонально доцільним для даного гіпо-центру. Головні фасади створюють відгороджений від вулиці простір, у якому методом блокування будівель формуються затишні внутрішні двори. Таким чином відвідувачі мають змогу відгородитися від буремності зовнішнього світу та побути віч-на-віч з природою.

- *Гармонізація просторів.* Комплекс має складну внутрішню структуру, в якій легко загубити загальний образ. Тому важливо щоб усі його елементи – об’ємні та площинні – були узгоджені між собою та поєднані одним архітектурним стилем.

- *Яскравий образ.* Оскільки кінноспортивний комплекс це територія громадського призначення він повинен привертати увагу відвідувачів і запам’ятовуватися, для того щоб люди, які навіть не були зацікавлені кінним спортом, захотіли його відвідати. Це дасть змогу залучити більшу кількість населення до цього виду активності, що позитивно вплине на фізичний і психологічний стан населення.

- *Використання природних ландшафтів у дизайні.* Комплекс розташований у приміській зоні Києва, а це означає, що його оточує досить виразне і неоднорідне природне середовище: степи, ліси, водойми. Комплекс розташований таким чином щоб підкреслити красу природи, важливою складовою є забезпечення яскравих видових точок, які дозволять відвідувачам насолоджуватись природними каєвидами.

Висновки до розділу 4

У ході дослідження урбанізованого середовища була проаналізована існуюча система кінних центрів Бучанського району і, на підставі ідеалогічного наповнення та функціонального потенціалу, обраний об’єкт розробки детального плану території.

Однією з провідних соціально значущих ідей запроєктованого гіпо-центру є налагодження міжособистісних стосунків, повернення людям фізичних та психологічних сил, відновлення почуття безпеки та захищеності. Тому у

художню концепцію запроєктованого гіпо-центру у якості композиційного модуля покладено образ підкови, яка у багатьох культурах є талісманом, що захищає від злих сил і приносить спокій та безпеку.

Ідеологія проектної розробки визначає здорове спілкування людини з конем, як унікальне явище, адже це засіб налагодження взаєморозуміння і з природою, і з соціумом, і з самим з собою. Художня концепція гіпоцентру покликана створити гармонійне і екологічне середовище, де люди і тварини можуть взаємодіяти, спілкуватися та виражати свою енергію.

Для цього були використані методи енерго-інформаційного та просторово-часового моделювання середовища і знайдені такі засоби виразності запроєктованого гіпо-центру: використання природних ландшафтів у дизайні, створення яскравого образу, використання глибинно-просторової композиції та гармонізація внутрішніх просторів.

РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

5.1. Коротка характеристика об'єкту проектування

Характеристика району, в якому проектується об'єкт

Ділянка проектування знаходиться на півночі сел. Гостомель Бучанського району Київської області по вул. Свято-Покровська (рис. 5.1.1.).

Ділянка проектування переважно оточена землями сільськогосподарського призначення і межує з:

- На півночі - Київською лісовою науково-дослідною станцією «Першотравневе лісництво»;
- На сході та півдні – забудовою комунально-виробничого призначення;
- На заході – землями сільськогосподарського використання.

На досліджувану територію розповсюджуються планувальні обмеження, що визначені генеральним планом населеного пункту, а саме пожежозахисний розрив від лісових ділянок – 50 м.

Рельєф ділянки для проектування спокійний, полого-хвилястий з характерним пониженнями землі у західно-східному напрямку до р. Ірпінь. Перепад абсолютних відміток поверхні землі за Балтійською системою висот становить від 130,4 на сх. до 142,6 м на зх. Перепад у висотах складає 12,2 м.

Територія знаходиться в тектонічно складній зоні переходу від Українського Кристалічного щита (УКЩ) на заході, до Дніпро – Донецької западини (ДДЗ) на сході.

Породи кристалічного фундаменту цієї частини схилу представлені серією вулканогенних порід, які розбиті на окремі блоки щільною мережею розломів північно-західного та широтного простягання.

Відклади палеозою представлені товщею пермських пісків, а товща мезозою – відкладами юрського та крейдового етапів – піщано-глинистими утвореннями значної потужності.

Територія проектування знаходиться в межах стабільної Східно-Європейської платформи, яка визначає загальний сейсмічний спокій району.

Клімат району помірно-континентальний з відносно м'якою зимою та спекотним літом.

Згідно з ДСТУ-Н Б В.1.1 – 27:2010 «Будівельна кліматологія» територія відноситься до I Північно-західного кліматичного району. Кліматологічна характеристика району представлена у таблиці 5.1.1.

Таблиця 5.1.1.

Кліматологічні показники архітектурно-будівельного району.

Кліматичний район, підрайон	Температура повітря, °С				Кількість опадів за рік, мм	Відносна вологість у липні, %	Середня швидкість вітру у січні, м/с
	Середня за		Абсолютний мінімум	Абсолютний максимум			
	січень	липень					
I – Північно-західний	Від -5 до -8	Від 18 до 20	Від -37 до -40	Від 37 до 40	Від 550 до 700	Від 65 до 75	Від 3 до 4

За даними багаторічних спостережень метеостанції Немішаєве середня місячна температура січня - найхолоднішого місяця – становить $-4,7^{\circ}\text{C}$, і липня – найспекотнішого місяця $+19,8^{\circ}\text{C}$. Середньорічна температура повітря $+8^{\circ}\text{C}$ (табл. 5.1.2.). Середньорічна кількість атмосферних опадів – 642 мм (табл. 5.1.3.).

Таблиця 5.1.2.

Температура повітря, °С:

Метеостанція	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Рік
Середня місячна температура повітря													
Немішаєво	-6,1	-5,8	-0,8	6,6	14,3	17,1	19,0	18,1	13,4	7,4	0,9	-4,0	6,7
Абсолютний мінімум													
Немішаєво	-31	-32	-23	-10	-2	3	6	5	-3	-18	-20	-31	-33
Максимум температури повітря													
Немішаєво	8	9	18	27	31	33	39	37	32	27	22	11	38

Таблиця 5.1.3.

Середньомісячна і річна кількість опадів, мм:

Метеостанція	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Рік
Немішаєво	41	42	40	48	53	76	77	68	55	42	51	46	642
	Холодний етап 171				Теплий етап 471								

Напрямок вітрів протягом року змінюється: взимку переважають вітри західного напрямку, а влітку – північного. Середньорічна швидкість вітру в місті становить 2,7 м/сек. Середньорічна швидкість вітру Придніпровської височини – 4-5 м/сек., Поліської низовини – 3-4,5 м/сек.

Сніговий покрив утворюється кожного року та зберігається протягом 102 днів. Висота снігового покриву коливається від 10 см (грудень) до 74 см (лютий). Середня глибина промерзання ґрунту - 70 см.

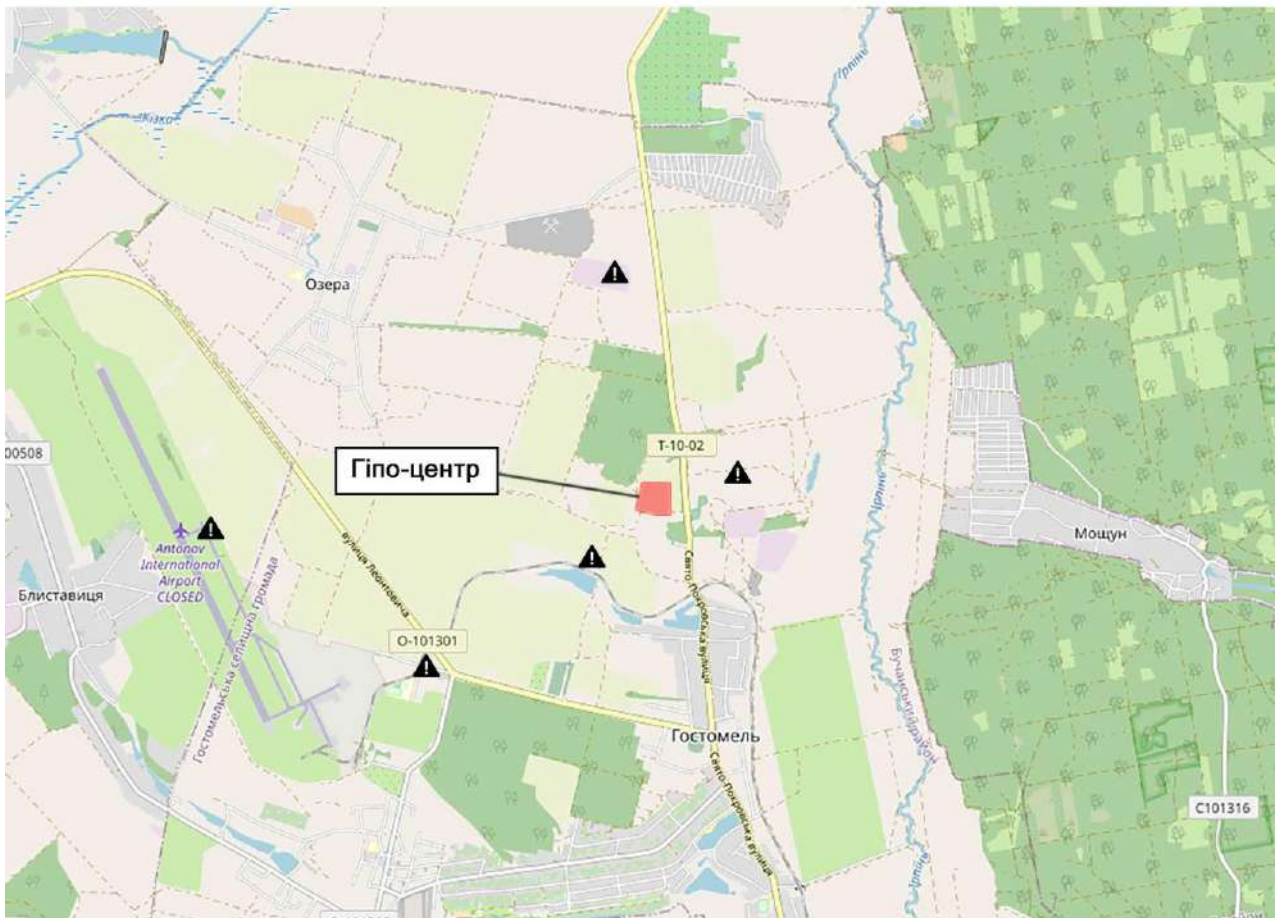

Рис. 5.1.1 Ситуаційний план

Характеристика об'єкту проектування

Розташування: вул. Свято-Покровська, сел. Гостомель, Київська область.

Площа ділянки проектування складає 17,5555 га і включає в себе територію існуючого кінноспортивного комплексу «Александрія».

КСК «Александрія» - кінноспортивний комплекс, розташований на півночі сел. Гостомель, що постраждав в наслідок військових дій.

Об'єкт знаходиться на відстані 200 метрів від автошляху Т 1002 (Демидів-Гостомель). На ділянці запроєктовано рекреаційно-реабілітаційний центр зі збереженням існуючої забудови спортивного призначення, та відновленням довоєнних потужностей комплексу. Проект детального плану території включає:

- Реабілітаційний центр на 50 цілодобових місць/70 відвідувань за зміну
- Будинки відпочинку на 50 цілодобових місць
- Рекреаційна зона
- Видовищна зона
- Спортивні зони
- Ландшафтно-паркові зони

Рис. 5.1.2 Генплан розташування об'єкта

Кількість коней – 32 гол.

Кількість постійного складу працівників – 90 чол.

Кількість відвідувачів у піковий час – 360 чол.

Максимальна кількість людей на об'єкті проектування у піковий час – 450 чол.

Час роботи об'єкта проектування: з 9:00 до 20:00.

5.2 Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проектування

До основних чинників, що впливають на досліджувану територію сел. Гостомель, відносяться зони можливого негативного впливу від хімічно небезпечних об'єктів та зони хімічної безпеки від залізниці: перша зона можливого хімічного забруднення, що знаходиться на відстані до 2,5 км від джерела безпеки та друга зона можливого хімічного забруднення, що знаходиться на відстані від 2,5 км до 5,0 км від джерела безпеки. Територія проектування розташована в 0,6 км від залізниці.

На території проектування можливі наступні види аварій, катастроф і стихійних лих:

- аварії на хімічно-небезпечних об'єктах;
- підтоплення території;
- аварії на потенційно-небезпечних об'єктах та об'єктах підвищеної безпеки.

На території сел. Гостомель є ряд потенційно небезпечних об'єктів. До них віднесені АЗС ТОВ «Ірпіннафтопродукт», що знаходиться на відстані 2,2 км на пд.-зх. від даної ділянки проектування, та АГЗП ДП «Пропан», розташована в 0,6 км на пд. від даної ділянки проектування.

Також в 3 км на захід від ділянки проектування знаходиться аеропортом «Антонов», в 0,8 км на схід - ТОВ «Фаркос» (фармацевтичне, харчове, косметичне виробництво) та в 2 км на північ – цегляний завод "СБК Озера" ПрАТ "СБК".

В 87,6 км на захід розташована Чорнобильська АЕС, що була визначена як найбільш потенційно небезпечний об'єкт, оскільки у випадку аварії нанесе найбільшу загрозу життю та здоров'ю всього живого.

Оцінка обстановки при аварії на потенційно-небезпечному об'єкті проектування

А) визначення параметрів радіаційного ураження при заданих вихідних даних потужності вибуху.

Оцінка радіаційної обстановки включає:

- скласти схему зон радіоактивного забруднення;
- визначити у якій зоні радіоактивного забруднення знаходиться об'єкт;
- встановити час випадіння радіоактивних речовин, початок зараження;
- встановити рівень радіації на 1 годину після вибуху;

Порядок виконання

Вихідні дані

- об'єкт, що проектується потрапляє в зону НС;
- віддалення об'єкту від центру вибуху – 87,6 км;
- тип ядерного реактора – БРМК-1000;
- потужність ядерного вибуху – $q = 100$ кт;
- тип вибуху – наземний;
- швидкість середнього вітру – 18 км/год.

Знайти:

- а) У якій зоні радіоактивного забруднення знаходиться об'єкт;
- б) Час випадання радіоактивних речовин, початок опромінення (зараження);
- в) Рівень радіації після вибуху на об'єкті, що проектується.

Рішення:

а) Користуючись даними Таблиці № 1 знаходимо межі зон забруднення в районі вибуху, враховуючи його потужність (Вихідні дані – 100 кт).

При нанесенні на карту (схему) зон радіоактивного забруднення спочатку наносимо епіцентр ядерного вибуху. Зверху, зліва від нього, записуємо: у чисельнику – потужність і вид вибуху, у знаменник – час і дату вибуху.

Від центру вибуху проводимо пряму лінію – вісь сліду зараженої радіоактивної хмари, що відповідає напрямку руху середнього вітру. Наносимо лінії зон радіоактивного забруднення, кожна певного кольору: зона А – синього,

зона Б – зеленого, зона В – коричневого, зона Г – чорного. Зони позначені з урахуванням масштабу карти, азимуту вітру.

Методом інтерполяції розраховуємо зони ураження.

Потужність вибуху, кт	Швидкість середнього вітру, км/год	Розміри зон і еталонний рівень радіації, км			
		А – 8 Р/год	Б – 80 Р/год	В – 240 Р/год	Г – 800 Р/год
100	18	101-11	42,9-5,63	27,7-3,81	16,6-2,2

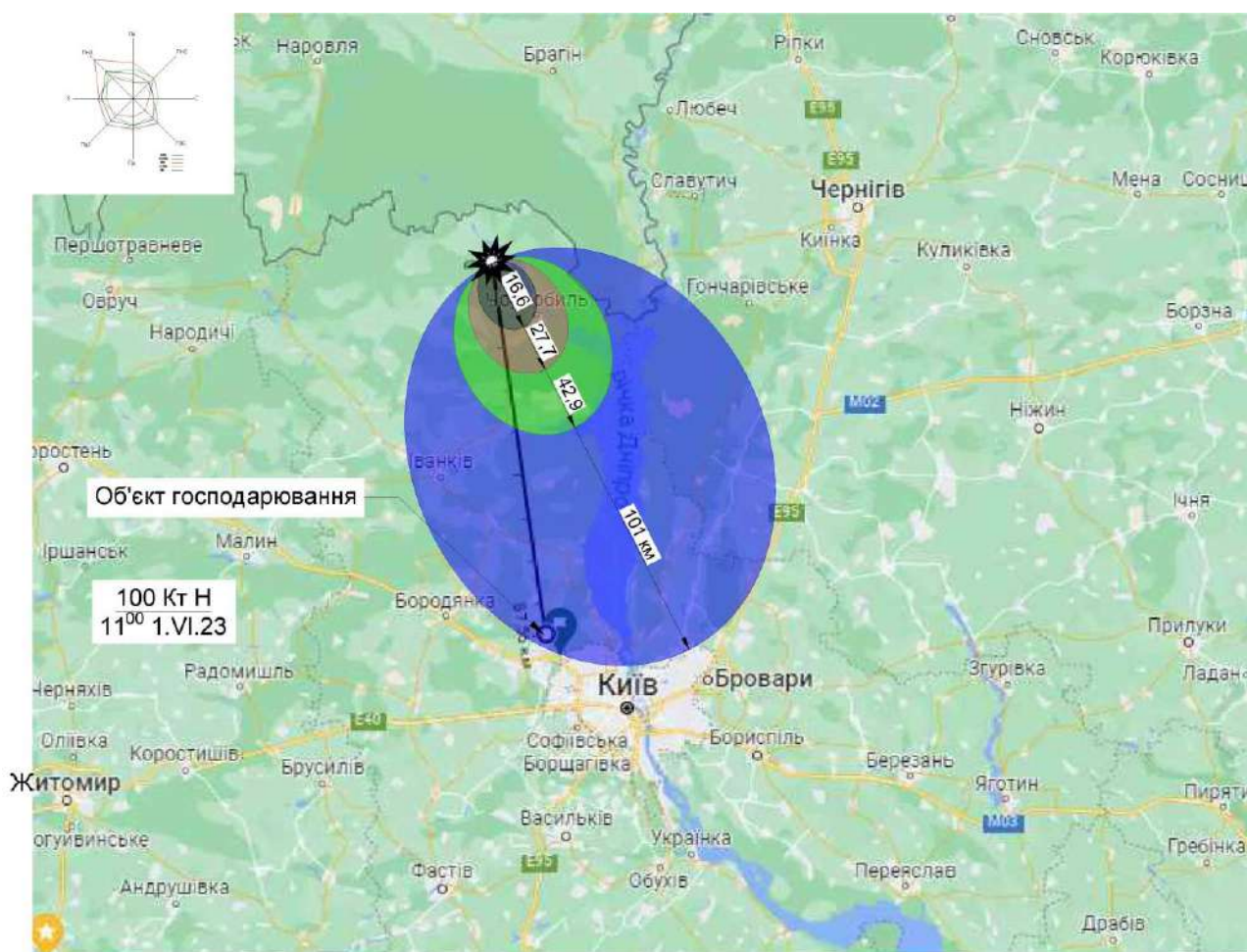

Рис. 5.2.1 Схема прогнозу зон радіоактивного забруднення ядерного вибуху

Висновок: Об'єкт знаходиться в зоні А – небезпечного радіоактивного зараження.

б) Час випадання радіоактивних речовин (час початку радіоактивного зараження $t_{п}$) визначають за формулою:

$$t_{п} = R / V + 1 \text{ год}$$

де

R – відстань від центру вибуху до даного об'єкту, км;

V – швидкість середнього вітру, км/год (за середнім показником за рік).

$$t_{п} = 87,6 / 18 + 1 = 4,6 \text{ год.}$$

в) Рівень радіації на час утворення радіоактивного зараження після вибуху на об'єкті визначаємо за формулою:

$$P_t = P_1 \cdot t - 1,2$$

де

P_1 – рівень радіації після вибуху (за нашим прикладом в зоні А) 8 Р/год.

$$P_t = 8 \cdot 4,6 - 1,2 = 35,6 \text{ Р/год.}$$

Висновок: Рівень радіації на час утворення радіоактивного зараження на об'єкті після вибуху з урахуванням відстані та швидкості середнього вітру становить 35,6 Р/год. Відноситься до зони небезпечного радіаційного зараження і потребує відповідних заходів Цивільного захисту для об'єкта проектування.

Враховуючи всі компоненти проекту приймаємо рішення з питань ЦЗ на: евакуацію людей до безпечного місця розташування.

Прийняття рішення з питань Цивільного захисту на об'єкті проектування

Враховуючи наявність на території комплексу об'єктів громадського обслуговування цілодобового функціонування, рекомендується облаштування сховищ, розрахованих на місткість цілодобових відвідувачів та обслуговуючого персоналу даних об'єктів.

Разом з тим, вирішальним фактором у прийнятті рішення з питань Цивільного захисту на об'єкті проектування є факт перебування на території не тільки відвідувачів, обслуговуючого персоналу, але і коней, що вимагає розробки значних заходів і економічних витрат при влаштуванні роздільних сховищ. До того ж, в закритих стайнях для робочих коней вміст аміаку в нічний час може досягати 0,04%, що робить утримання коней в сховищах протягом тривалого часу небезпечним для обслуговуючого персоналу. Також, з огляду на те, що часовий розрив від моменту вибуху до моменту випадання радіоактивних речовин становить більше 4 годин, обґрунтованою є пропозиція з питань

Цивільного захисту відвідувачів та працівників об'єкту в умовах надзвичайної ситуації – передбачити ЕВАКУАЦІЮ.

5.3. Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проектується

Розрахунок заходу Цивільного захисту

Евакуація - організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

У разі виникнення радіаційних аварій рішення про евакуацію населення, яке може потрапити або потрапило до зони радіоактивного забруднення, приймається місцевими державними адміністраціями на підставі інформації суб'єктів господарювання, які експлуатують ядерні установки, про випадки порушень у їх роботі та прогнозоване дозове навантаження на населення.

Із зон можливого радіоактивного та хімічного забруднення проводиться загальна евакуація для всіх категорій населення

Часткова евакуація проводиться для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров'я у разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, а також осіб, які відповідно до законодавства доглядають (обслуговують) таких осіб.

Проведення евакуації забезпечується шляхом:

- 1) утворення регіональних, місцевих та об'єктових органів з евакуації;
- 2) планування евакуації;
- 3) визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та майна;
- 4) організації оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації;
- 5) організації управління евакуацією;
- 6) життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення;
- 7) навчання населення діям під час проведення евакуації.

Кількість, види та типи транспортних засобів, що планується залучити під час евакуації населення із зони надзвичайної ситуації, визначаються органом, який прийняв рішення про залучення транспортних засобів.

Суб'єкту господарювання та громадянину, транспортні засоби яких залучені, компенсуються вартість надання послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації або усунення загрози її виникнення, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Працівник суб'єкта господарювання, власник, користувач, водій транспортного засобу, які відмовилися від надання послуг з перевезення населення у зв'язку з надзвичайною ситуацією, несуть відповідальність відповідно до закону.

Відвідувачі комплексу повинні бути евакуйовані за межі зони ураження в безпечне місце автомобільним, автобусним чи пішим шляхом.

Оповідчає і організує евакуацію на запроектованому об'єкті евакокомісія. Голова комісії – заступник директора комплексу. Він визначає та узгоджує маршрути евакуації з органами державного управління та відповідними структурними підрозділами ДСНС.

В даному випадку маршрут евакуації проходить від території комплексу по вулиці Свято-Покровській до адміністративного центру району – міста Буча.

Частина працівників та охорона об'єкту залишаються на місці до повної евакуації відвідувачів для їх координації та забезпечується індивідуальними засобами захисту, після чого евакуюється. Інша частина працівників організовує пішу евакуацію коней.

Голова комісії визначає місце Збірного евакуаційного пункту (ЗЕП); маршрути евакуації з приміщень; кількість евакуаційних груп (не більше 100 чоловік в одній групі); призначає старших груп; спосіб евакуації; маршрут евакуації та кроки маршрутів, Проміжні пункти евакуації (ППЕ); Приймальний евакуаційний пункт (ПЕП). Основний спосіб евакуації комбінований.

Графічна частина

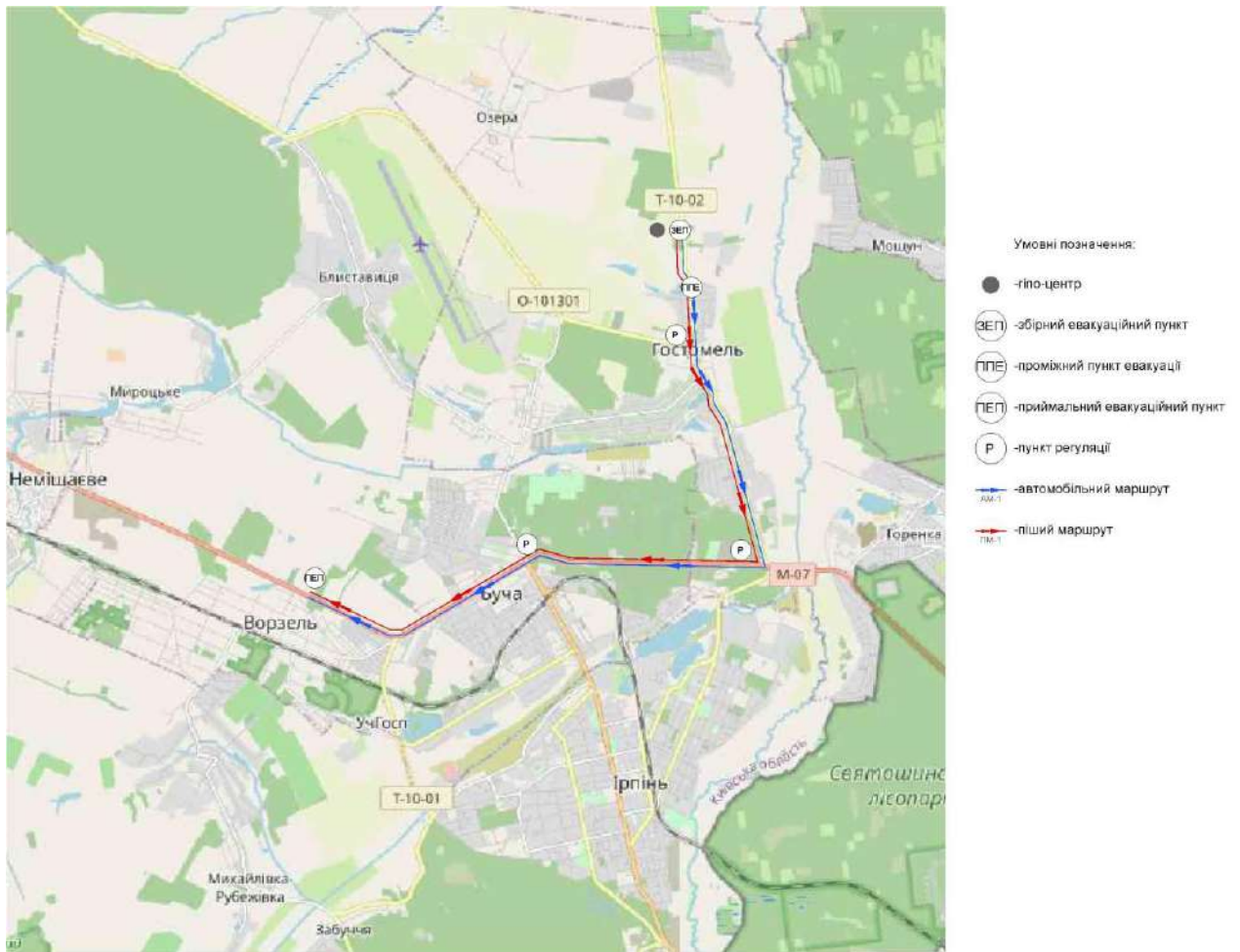

Рис. 5.3.1. Схема евакуації

Висновки до розділу 5

Проектні рішення розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) спрямовані на запобігання виникненню аварійних ситуацій або аварій і захист людей від небезпек прогнозованих надзвичайних ситуацій. Виконання рішень, закладених в проекті, забезпечить в більшості випадків:

- запобігання виникненню прогнозованих надзвичайних ситуацій на території комплексу;
- запобігання травмування людей у разі виникнення надзвичайних ситуацій або аварій на території комплексу і поза ним;
- зменшення матеріальних збитків від надзвичайних ситуацій або аварій;

- зменшення терміну і витрат на проведення аварійно-рятувальних робіт у разі виникнення надзвичайних ситуацій або аварій на об'єкті, що проектується;
- своєчасне оповіщення та евакуацію персоналу;
- протидія тероризму;
- навчання працюючих дій щодо своєчасного припинення технологічних процесів в аварійних ситуаціях і діям при аваріях.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз наукових робіт надав можливість зрозуміти контекст історичного становлення та розвитку кінних та фізкультурно-оздоровчих споруд, їх еволюцію та розвиток, зміну функціонального призначення; визначити обширність послуг та функцій, що надаються кінними центрами на сьогоднішній день, їх вплив на навколишнє середовище та благополуччя суспільства.

2. Аналіз світового та вітчизняного досвіду проектування кінноспортивних комплексів проілюстрував варіативність їх інтеграції у забудову та взаємозв'язку з навколишнім середовищем.

3. Було визначено фактори та умови архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів. Зовнішні: природно-кліматичні, які в свою чергу діляться на природні та ландшафтні; містобудівні; демографічні; екологічні: економічні, соціальні та природно-екологічні. Внутрішні: функціональні: педагогічні та медичні; ергономічні: антропометричні та зоологічні.

4. Була розроблена класифікація кінноспортивних комплексів за наступними типологічними ознаками: розташування, спеціалізація, функціональне призначення, місткість. За розташуванням: міські, приміські, заміські. За спеціалізацією: спортивно-тренувальні, історико-культурні, фізкультурно-оздоровчі та реабілітаційні. За функціональним призначенням: монофункціональні та багатофункціональні. За місткістю: найменші, малі, середні, великі та найбільші. Були визначені переваги та недоліки кожного з розглянутих класів та передбачена можливість створення нового за спеціалізацією класу – спортивно-реабілітаційний.

5. Були розглянуті можливі моделі архітектурно-планувальної організації кінноспортивного комплексу, визначена поступовість їх формування та переваги і недоліки застосування кожної з них. Для подальшої розробки проектного рішення детального плану території гіпо-центру була обрана транзитна модель архітектурно-планувальної організації. Визначено, що

блокований тип забудови є найбільш енергоефективним для обраної території, а глибинно-просторова композиція – найбільш функціонально доцільною.

6. Були визначені вимоги архітектурно-планувальної організації кінноспортивних комплексів: містобудівні, природно-кліматичні, економічні, функціональні, санітарно-гігієнічні та протипожежні.

7. Був проведений аналіз існуючої мережі кінноспортивних центрів Київської області та Бучанського району, у ході якого були виявлені зони залежності віддаленості КСК від Києва та вплив столиці на їх формування та розвиток; аналіз існуючого стану архітектурно-планувальної організації досліджених комплексів виявив наступні проблеми:

- невпорядкованість забудови кінних центрів;
- недостатня територія для утримання тварин;
- неефективність використання території;
- відсутність диференціації та планування зон функціонального призначення;
- відсутність архітектурного оформлення та дизайну кінних спортивних центрів;
- відсутність зручної та ефективної транспортної інфраструктури;
- недостатня кількість відповідних спортивних споруд та обладнання;
- проблеми з дотриманням стандартів безпеки;
- недостатня розвиненість інфраструктури та сервісних послуг;
- руйнування забудови в наслідок бойових дій.

8. Запропоноване вирішення вищезазначених проблем на прикладі кінноспортивного комплексу «Александрія» сел. Гостомель; обґрунтована загальна концепція розвитку території; сформульовані основні принципи планувально-просторової організації території; розроблене функціонально-планувальне рішення ділянки проектування.

9. Здійснено розрахунок площі озелених територій ділянки проектування; передбачене використання елементів благоустрою території детального плану території; проведено аналіз екологічного та естетичного

потенціалу прилеглих територій для здійснення розробки зовнішньої мережі кінних маршрутів.

10. Були визначені провідні соціально значущі ідеї запроєктованого гіпо-центру: налагодження міжособистісних стосунків, повернення людям фізичних та психологічних сил, відновлення почуття безпеки та захищеності. Тому у художню концепцію запроєктованого гіпо-центру у якості композиційного модуля покладено образ підкови, яка у багатьох культурах є талісманом, що захищає від злих сил і приносить спокій та безпеку.

11. Проектні рішення розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) спрямовані на запобігання виникненню аварійних ситуацій або аварій і захист людей від небезпек прогнозованих надзвичайних ситуацій. Заходи цивільного захисту відвідувачів та працівників запроєктованого гіпо-центру в умовах надзвичайної ситуації передбачають евакуацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. А.М.Гарнец, Д.Д.Зыбина Эволюция архитектуры конных сооружений: от конюшен Рамзеса II до современных конно-спортивных комплексов. Часть I. Древний и классический периоды / А.М.Гарнец, Д.Д.Зыбина – «Архитектура» - 2015 - №2 – С. 48-55.
2. А.М. Гарнец, Д.Д. Зыбина Формирование архитектуры современных конноспортивных комплексов / А.М. Гарнец, Д.Д. Зыбина - Государственный Университет по Землеустройству, Москва, Россия, 2015 – 19 с.
3. А.А. Горина Объёмно-планировочные и композиционные решения трибун ипподромов / А.А. Горина - Киевский национальный университет строительства и архитектуры, Киев, Украина, 2013 – 10 с.
4. А.О. Горіна Архітектурно-планувальна організація кінноспортивного клубу / А.О. Горіна // Архітектурний вісник КНУБА: архітектура будівель і споруд – С 432-438
5. Концепція розвитку спортивної інфраструктури запорізької області у 2020-2023 роках / Запоріжжя, Україна – 24 с.
6. Чуб О. М. «Принципи реконструкції багатофункціональної спортивної арени на прикладі стадіону «Металіст»»: монографія / О. М. Чуб. — Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа», 2021. — 180 с.
7. Сафронова О. О., Пустовіт Ю. С. Принципи організації простору спортивно-оздоровчого комплексу для молоді на базі промислової будівлі / Сафронова О. О., Пустовіт Ю. С. // Технічна естетика, дизайн та мистецтво / Вісник КНУТД №5 (90) – 2015 – С. 248-253.
8. Обиначна З. В. Особливості розміщення та функціональної організації території реабілітаційних центрів іпотерапії. Архітектурний вісник КНУБА: наук.-вироб. збірник. Київ, 2018. Вип. 16. С.434-443
9. Обиначна З. В. Основні тенденції розвитку та проблеми архітектурно-планувальної організації реабілітаційних центрів іпотерапії. Молодий вчений. Херсон, 2018. Вип. № 9 (61). С. 16-20.

10. Габчак Н., Пригара О. Особливості Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том 6: Проектування суспільних та гуманітарних досліджень [колективна монографія] і кінного туризму Карпатського регіону (на прикладі Закарпаття) [Наукова редакція: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Херсон: Посвіт, 2021. С.231-240.
11. VG Horse Club / Drozdov&Partners [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.archdaily.com/951124/vg-horse-club-drozdov-and-partners>
12. Офіційний сайт VG Horse Club [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.vghorse.club/>
13. Офіційний сайт Древній Київ князівство Київська Русь [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://parkkyivrus.com/ua/>
14. Офіційний сайт Росток Життя Лікувально-реабілітаційний центр [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://ippoterapia.kharkov.ua/ua/golovna>
15. Google Maps [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.google.com/maps/>
16. Офіційний сайт DERGACHOV CLUB [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://dergachov.com/club>
17. Іспанська школа верхової їзди [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/>
18. Meydan Racetrack [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://en.wikipedia.org/>
19. Офіційний сайт Club Sportiv Municipal Ploesti [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.csmploiesti.ro/>
20. Ploiesti Racetrack / studioBASAR [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.archdaily.com/88042/ploiesti-racetrack-studiobasar?ad_medium=gallery

21. Aranya Equestrian Center / in:Flux architecture [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.archdaily.com/955289/aranya-equestrian-center-in-flux-architecture?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
22. Longchamp Racecourse [Електронний ресурс] – режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Longchamp_Racecourse
23. Equestrian Centre / Carlos Castanheira + Clara Bastai [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.archdaily.com/598648/equestrian-centre-carlos-castanheira-and-clara-bastai>
24. Klagshamn's Equestrian Center / FOJAB arkitekter [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.archdaily.com/872565/klagshamns-equestrian-center-fojab-arkitekter?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
25. Водний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 24, ст.189. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80>
26. Державні будівельні норми України ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. – Вид. офіц. – К.: Мінрегіон України, 2012. – 44 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/24.1.-DBN-B.2.2-52011.-Planuvannya-ta-zabudova-mist-sel.pdf>
27. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. – К.: Мінрегіон України, 2018. – 64 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/V2240-2018.pdf>
28. Державні будівельні норми ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій. – К.: Мінрегіон України, 2019. – 177 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>
29. Державні будівельні норми України ДБН Б.1.1-14:2021. Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні. – Вид. офіц. – К.: Мінрегіон

- України, 2022. – 77 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/dbn-b.1.1-14_2021.pdf
30. Обиначна З. В. Класифікація та особливості архітектурно-планувальної організації об'єктів іпотерапії Прикарпаття. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. збірник. Київ, 2016. Вип. 44. С.197-203.
31. Обиначна З. В. Систематизація факторів, які впливають на формування реабілітаційних центрів іпотерапії. Містобудування та територіальне планування: наук.-техн. збірник. Київ, 2018. Вип. 68. С.385-394.
32. Гостомель Вікіпедія: Вільна Енциклопедія (Wikipedia: The Free Encyclopedia) – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D1%8C>
33. Собчук В. М. Гостомельський край: історія і сучасність. публіц.-історичне видання — К.: м. Ірпінь: ВТФ «Перун», 2017 — 136с.
34. Бугай, А.С. Змійові вали: зб. матеріалів наук.-дослідницької спадщини / А.С.Бугай; упорядкув., передм. О.Бугая. – К.: ДП Вид. дім “Персонал”, 2011. – 276 с.
35. Кодекс цивільного захисту України – К., від 02.10 2012 року, №5403 - VI.
36. Постанова Кабінету Міністрів України «Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру». - Київ, 03.08.1998. - №1198.
37. ДСТУ БА. 2.2.-7:2010. Проектування. Розділ інженерно технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ - Мінрегіонбуд. Україна, - 2010.
38. ДБН В. 1.1. - 7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги.
39. Словник української мови: в 11 томах. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/>
40. Кінний спорт Енциклопедія сучасної України – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-6920>

41. Поло Вікіпедія: Вільна Енциклопедія (Wikipedia: The Free Encyclopedia) – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE>
42. Сталій розвиток Вікіпедія: Вільна Енциклопедія (Wikipedia: The Free Encyclopedia) – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA
43. Терапії для дітей Spirit реабілітаційний центр – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://hippoterapia.com.ua/terapii-dlja-detej/>
44. Решетило С. Спортивно–фізкультурні споруди та обладнання: навч. посіб. для студ. ВНЗ III–IV рівнів акредитації у галузі фіз. вих. і спорту / С. Решетило. – Л., 2010. – 103 с.
45. Зибіна Дар'я Дмитрівна Принципи формування архітектури кінно-спортивних комплексів : автореф. дис. канд. арх. / Зибіна Д.Д.; ГУЗ – 2017 30 с.
46. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-25:2009. Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства) – Вид. офіц. – К.: Мінрегіон України, 2010. – 86 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.klimatvdomi.com/pdf/2.2.25.2009ua.pdf>
47. ВНТП-АПК-06.07. Конярські підприємства. Відомчі норми технологічного проектування. М-тво аграрної політики України. К.: М-тво аграрної політики України, 2007. – 55 с.
48. Бондар А.О. Гігієна тварин : курс лекцій / А. О. Бондар. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 93 с.
49. Державні будівельні норми України ДБН Б.2.4-4-97. Планування та забудова сільських поселень. Планування і забудова малих сільськогосподарських підприємств та селянських (фермерських) господарств – Вид. офіц. – К.: Мінрегіон України, 1997. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0042243-97#Text>

ЗАВДАННЯ
на виконання дипломного проекту зі
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»
освітнього рівня «Магістр»

Назва вищого навчального закладу КНУБА

Кафедра Містобудування

Спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»

Освітньо-наукова програма: «Містобудування»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри

містобудування

зав. каф. професор, д. арх.

Шебек Н. М. _____

Студент Чупринка Поліна Олексіївна

Група 61-А

Керівник Зінов'єва Олена Сергіївна, доц., к. арх.

1. Тема магістерської роботи Особливості архітектурно-планувальної організації кінно-спортивних комплексів у приміській зоні м. Києва (на прикладі гіпо-центру в Бучанському районі Київської області)
2. Вид містобудівної документації Детальний план території
3. Назва території розроблення містобудівної документації Територія кінноспортивного комплексу «Александрія», що постраждав внаслідок воєнних дій, у сел.Гостомель Бучанського району Київської області.
4. Площа території проектування 17,5555 га
5. Перелік наявних вихідних даних (проект внесення змін до генерального плану сел. Гостомеля Бучанського району Київської області, Генеральний план сел. Гостомель, план зонування території (зонінг) селища Гостомель та коригування (внесення змін до) генерального плану селища Гостомель Київської області, Склад Київської приміської зони згідно з концепцією Розвитку м. Києва, Схема планування приміської зони м. Києва проекти туристичних маршрутів Київської області)
6. Перелік чинних нормативно-правових документів, яким мають відповідати проектні пропозиції:
 ДБН Б.1.1-14:2021 Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні
 ДБН Б.1.1-14-2012 Склад та зміст детального плану території
 ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій
 ДБН В.2.2-13-2003 Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди
 ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення
 ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення
7. Узагальнення даних комплексної оцінки території:
 7.1. Просторово-планувальна організація території

Приміська зона Києва включає в себе декілька адміністративних районів: частково Бучанський, Обухівський, Переяслівський, а також Фастівський та Бориспільський. Її територія пролягає на обох берегах річки Дніпро. Гостомель – селище міського типу, знаходиться у північно-західній частині приміської зони м. Києва; адміністративний центр Гостомельської територіальної громади Бучанського району Київської області. Розташоване на правому березі річки Ірпінь.

Досліджувана територія пролягає вздовж меж у північній частині сел. Гостомель.

7.2. Землеустрій та землекористування

На даній території знаходиться існуючий кінний спортивний клуб та забудова комунально-виробничого призначення.

№ п/п	Кадастровий № земельної ділянки	Площа, га	Цільове призначення:
1	3210945900:01:085:4720	1,4608	01.03 - для ведення особистого селянського господарства
2	3210945900:02:009:0007	0,2933	
3	3210945900:02:009:0010	1,0439	
4	3210945900:02:009:0002	1,6997	
5	3210945900:02:002:3016	2,5462	
6	3210945900:01:083:4522	0,1893	
7	3210945900:01:083:4523	0,1893	
8	3210945900:01:083:4524	0,1893	
9	3210945900:01:083:4520	0,1894	
10	3210945900:01:083:4527	0,1893	
11	3210945900:01:083:4528	0,1893	
12	3210945900:01:083:4529	0,1893	
13	3210945900:01:083:4530	0,1893	
14	3210945900:01:083:4062	0,7122	
15	3210945900:01:083:4543	0,2001	
16	3210945900:01:083:4542	0,2001	
17	3210945900:01:083:4541	0,2001	
18	3210945900:01:083:4539	0,2001	
19	3210945900:01:083:4538	0,2002	
20	3210945900:01:083:4537	0,2001	
21	3210945900:01:083:4536	0,2001	
22	3210945900:01:083:4535	0,2001	
23	3210945900:01:083:4534	0,2001	
24	3210945900:01:083:4533	0,2001	
25	3210945900:01:083:4531	0,2001	
26	3210945900:01:083:4508	0,7000	
27	3210945900:02:002:4519	0,1995	
28	3210945900:02:002:4518	0,1995	
29	3210945900:02:002:4517	0,1995	

№ п/п	Кадастровий № земельної ділянки	Площа, га	Цільове призначення:
30	3210945900:02:002:4516	0,1995	
31	3210945900:02:002:4515	0,1995	
32	3210945900:02:002:4514	0,1995	
33	3210945900:02:002:4513	0,1995	
34	3210945900:02:002:4512	0,1995	
35	3210945900:02:002:4511	0,1995	
36	3210945900:02:002:4510	0,1995	
37	3210945900:02:002:4509	0,1995	
38	3210945900:01:083:4061	0,7304	
	Землі запасу	3,1892	
	Всього:	17,5555	

7.3. Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території

На територіях, прилеглих до ділянки, розташовані території Київської лісової науково-дослідної станції «Першотравневе лісництво» площею 41,2 га, де переважаючий склад дерев – сосна та береза.

Також вздовж річки Ірпінь проходить природний коридор регіонального значення. Територія межує з лісопарковим поясом приміської зони Києва.

7.4. Обмеження у використанні земель

На досліджувану територію розповсюджуються планувальні обмеження, що визначені генеральним планом населеного пункту, а саме пожежозахисний розрив від лісових ділянок – 50 м.

7.5. Забудова територій та господарська діяльність

На території розташована існуюча одно- та двоповерхова забудова, що представлена адміністративними та господарськими будівлями.

У наслідок військових дій на території комплексу була зруйнована одна з конюшень на 13 голів. Відсоток руйнації по відношенню до існуючої забудови комплексу складає 20%.

7.6. Обслуговування населення

На даній території розташований кінний спортивний комплекс «Александрія», розрахований на 32 коней. Загальна площа об'ємної забудови становить 1 824 м².

7.7. Транспортна мобільність та інфраструктура

Дана територія пролягає вздовж автошляху Т 1002 (Демидів-Гостомель) — територіальної автомобільної дороги державного значення.

На даній території малорозвинена велоінфраструктура та пішохідні простори. Вони або повністю відсутні, або недостатньо безпечні та комфортні для користувачів.

7.8. Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації

На досліджуваній ділянці інженерні мережі та споруди відсутні.

Генеральним планом передбачено розвиток інженерної мережі селища, що в перспективі забезпечить підключення усіх необхідних інженерних комунікацій

у разі проектування нових споруд. Для дослідження були використані схеми інженерного обладнання генерального плану сел. Гостомель: водопостачання та каналізації; газопостачання, електропостачання та теплопостачання.

7.9. Підготовка та благоустрій території

Благоустрій даної території практично не розвинений та постраждав в наслідок воєнних дій. Відсутнє зовнішнє освітлення, майданчики для збору ТПВ, занедбаний стан озеленення та дорожнього покриття.

8. Вимоги до проектних рішень:

8.1. Просторово-планувальна організація території

В основу планування та забудови території покладені наступні містобудівні принципи:

- формування функціональної структури території об'єктів реабілітаційно-оздоровчого призначення та готельно-ресторанного комплексу, а також відповідного транспортного та інженерного забезпечення;
- додержання санітарних та протипожежних норм при розміщенні проектних об'єктів;
- організація системи внутрішніх кінних маршрутів, що доповнюють загальну схему туристичних маршрутів прилеглих адміністративних одиниць;
- забезпечення доступності (безбар'єрності) ділянки для всіх верств населення;
- забезпечення проектної ділянки нормативним рівнем благоустрою.

8.2. Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території

В основу планування ландшафтно-рекреаційних територій покладені наступні містобудівні принципи:

- врахування природно-кліматичних та ландшафтних умов території та забезпечення їх оптимального використання;
- врахування вимог до екологічної безпеки території та забезпечення дотримання норм та правил щодо збереження та охорони природного середовища.

8.3. Обмеження у використанні земель

Проектом передбачене дотримання усіх містобудівних планувальних обмежень, визначених комплексною оцінкою території та проектними рішеннями.

8.4. Функціональне зонування території детального планування

В межах ДПТ передбачені наступні функціональні зони:

- зона будинків відпочинку у північно-західній частині ділянки;
- зона реабілітації та оздоровлення у південній частині ділянки;
- зона кінноспортивного комплексу у південно-східній частині ділянки;
- ландшафтно-рекреаційна зона у центральній частині ділянки.

8.5. Забудова територій та господарська діяльність

В ДПТ запроєктовано 1-5 поверхову забудову кінноспортивного комплексу, реабілітаційного центру та будинків відпочинку.

8.6. Обслуговування населення

В ДПТ запроектовано спортивно-оздоровчий кінноспортивний комплекс, в якому планується розмістити такі об'єкти обслуговування: спортивні споруди (манежі критий та закритий), медичний корпус центру реабілітації, будинки відпочинку, ресторан, їдальня, тренажерний зал, адміністративні приміщення.

8.7. Транспортна мобільність та інфраструктура

В межах ДПТ передбачені наступні заходи забезпечення транспортної мобільності та інфраструктури:

- організація системи внутрішніх проїздів та пішохідних зв'язків, що доповнюють загальну схему руху транспорту та пішоходів;
- забезпечення проектної ділянки необхідною кількістю автостоянок.

8.8. Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації

8.9. Інженерна підготовка та благоустрій території

Інженерна підготовка території проектної ділянки включає комплекс заходів щодо забезпечення придатності території для містобудування, захисту її від несприятливих антропогенних і природних явищ та поліпшення екологічного стану, який визначається на підставі інженерно-будівельної оцінки території.

Заходи з інженерної підготовки включають в себе:

- вертикальне планування території, відведення дощових і талих вод;
- зняття верхнього родючого шару ґрунту;

8.10. Художня програма формоутворення об'єкта проектування.

В межах розробки ДПТ передбачене узгодження проектних пропозицій із навколишнім природним та містобудівним середовищем. Розроблена загальна концепція, якій підпорядковуються окремі ділянки території.

9. Розрахунок основних проектних показників детального плану території

№ п/п	Показники	Одиниці виміру	Сучасний стан	Проектний період
I	ТЕРИТОРІЯ			
	Територія в межах розробки ДПТ, у тому числі:	га/%	17,5555/100	17,5555/100
	Рекреаційно-туристичних закладів та рекреаційного житла, у т.ч.:	га/%	-	17,5555/100
1	• Зона реабілітаційного центру, у т.ч.:	га/%	-	1,8242/10
	- Площа готельно-житлової забудови	га	-	0,0780
	- Площа адміністративної забудови	га	-	0,0890
	- Площа забудови закладів громадського обслуговування	га	-	0,0880
	- Площа забудови закладів охорони здоров'я та соціального захисту	га	-	0,2260

№ п/п	Показники	Одиниці виміру	Сучасний стан	Проектний період
	- Підзона відкритих фізкультурно-оздоровчих майданчиків (іпотерапії)	га	-	0,1220
	- Підзона майданчиків для відпочинку	га		0,0310
	- Підзона зелених насаджень обмеженого користування	га	-	0,6330
	- Площа забудови для утримання коней	га	-	0,0760
	- Площа критого манежу «бочки»	га	-	0,0314
	- Площа забудови господарських споруд	га	-	0,0070
	- Підзона пішохідних доріжок, твердого покриття	га	-	0,4428
2	• Зона спортивного закладу, у т.ч.:	га/%	2,0097/11	3,0000/17
	- Площа забудови критого манежу	га	0,0880	0,0880
	- Площа відкритих манежів	га	0,5700	0,8350
	- Площа забудови для утримання коней	га	0,0400	0,0400
	- Площа глядацьких трибун	га	-	0,0350
	- Підзона зелених насаджень обмеженого використання	га	1,3017	1,2350
	- Площа забудови господарських споруд	га	0,0100	0,0140
	- Підзона господарських майданчиків	га	-	0,1150
	- Підзона пішохідних доріжок, твердого покриття	га	0,1020	0,6380
3	• Зона будинків відпочинку, у т.ч.:	га/%	-	2,3800/14
	- Площа забудови будинків відпочинку	га	-	0,0640
	- Підзона майданчиків відпочинку та розваг дорослих (альтанки)	га	-	0,0225
	- Підзона майданчиків для відпочинку дітей	га	-	0,0285
	- Підзона майданчику для занять спортом	га	-	0,0200
	- Акваторіальна підзона (басейн)	га	-	0,0750
	- Підзона зелених насаджень обмеженого користування	га	-	1,7700

№ п/п	Показники	Одиниці виміру	Сучасний стан	Проектний період
	- Підзона пішохідних доріжок, твердого покриття	га	-	0,4000
4	• Зона для випасу, у т.ч.:	га/%	-	8,9357/51
	- Площа трав'яних левад	га	-	8,3992
	- Площа штучних водойм	га	-	0,0600
	- Підзона кінних доріжок, твердого покриття	га	-	0,4765
5	• Комунальна зона, у т.ч.:	га/%	-	1,4156/8
	- Площа забудови господарських споруд	га	-	0,0080
	- Підзона зелених насаджень обмеженого користування	га	-	0,2176
	- Підзона пішохідних доріжок, твердого покриття	га	-	1,1900
6	Інші території, у тому числі:	га/%	15,5458/89	-
	• проїздів	га	0,4240	-
	• для ведення особистого селянського господарства	га	14,3663	-
	• трав'яної рослинності	га	0,7555	-
II	КІЛЬКІСТЬ ВІДВІДУВАЧІВ	чол.		360
III	УСТАНОВИ ТА ПІДПРИЄМСТВА ОБСЛУГОВУВАННЯ			
1	Реабілітаційний комплекс	м²		10 600
1.1	Медичні приміщення	м ²		2 400
		відвід./змін.		70
1.2	Манеж іпотерапії критий	м ²		1500
		відвід.		20
1.3	Манеж іпотерапії відкритий	м ²		576
		відвід.		20
1.4	Готельно-житловий блок	номерів		34
		відвід.		50
1.5	Тренажерний зал	м ²		600
		відвід.		25
1.6	Магазин амуніції	м ²		300
		відвід.		30
1.7	Їдальня	м ²		800
		відвід.		50
1.8	Конференц-зали	м ²		800
		відвід.		150

№ п/п	Показники	Одиниці виміру	Сучасний стан	Проектний період
1.9	Ресторан	м ²		800
		відвід.		150
2	Альтанки	м ²		250
3	Будинки відпочинку	м ²		640
		відвід.		50
4	Басейн	м ²		750
5	Спортивні споруди	м ²		10 300
		відвід.		25
6	Глядацькі трибуни	відвід.		200
IV	ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЯ МЕРЕЖА			
	Відкриті автостоянки для тимчасового зберігання легкових автомобілів	машино-місць		88
	Відкриті автостоянки для тимчасового зберігання вантажних автомобілів	машино-місць		5

10. Перелік проектних матеріалів:

10.1. Креслення та масштаби їх розробки:

- Схема мережі кінноспортивних комплексів у приміській зоні м. Києва
- Схема аналізу мережі кінноспортивних комплексів Бучанського району
- Схема розташування території кінноспортивного комплексу у планувальній структурі населеного пункту
- План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель, поєднана зі схемою оцінки руйнувань М 1:2000
- Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель М 1:500.
- План червоних ліній М 1:2000.
- План функціонального зонування території М 1:2000.
- Схема транспортної мобільності та інфраструктури М 1:2000.
- Схема інженерної підготовки, благоустрою території та вертикального планування М 1:2000.
- Схема зв'язку внутрішньої мережі кінних маршрутів та туристичних маршрутів прилеглих адміністративних одиниць М 1:20000
- Креслення поперечних профілів вулиць М 1:200.

10.2. Розгортки проектного об'єкту М 1:200.

10.3. Перспективні зображення.

10.4. Відео-презентація проектних пропозицій (фільм-обліт території)

10.5. Пояснювальна записка.

11. Список використаних джерел:

- Державні будівельні норми України ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. – Вид. офіц. – К.: Мінрегіон України, 2012. – 44 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/24.1.-DBN-B.2.2-52011.-Planuvannya-ta-zabudova-mist-sel.pdf>
- Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. – К.: Мінрегіон України, 2018. – 64 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/V2240-2018.pdf>
- Державні будівельні норми ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій. – К.: Мінрегіон України, 2019. – 177 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>
- Державні будівельні норми України ДБН Б.1.1-14:2021. Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні. – Вид. офіц. – К.: Мінрегіон України, 2022. – 77 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/dbn-b.1.1-14_2021.pdf
- Топографічна основа сел. Гостомель / ДП «НДПІ містобудування», м. Київ - 2017
- Генеральний план сел. Гостомель / ДП «НДПІ містобудування», м. Київ – 2017
- Генеральний план с. Мощун / ДП «Проектний інститут СБУ», м. Київ – 2022

Студент _____

Керівник проекту: _____

Консультанти розділів:

<u>Розділ транспорт</u>	<u>Г.Г.Лисюк, доцент</u>
<u>Естетика містобудування</u>	<u>Н.М.Шебек, д. арх, проф.</u>
<u>Цивільний захист</u>	<u>В.С.Корінний, ст. викл.</u>

Ілюстрації до п. 2.1

2.1. КЛАСИФІКАЦІЯ КІННО-СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ

КЛАСИФІКАЦІЯ КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ ЗА ТЕРИТОРІЄЮ РОЗТАШУВАННЯ

МІСЬКІ

ПРИМІСЬКІ

ЗАМІСЬКІ

КЛАСИФІКАЦІЯ КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ

МОНОФУНКЦІОНАЛЬНІ

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНІ

КЛАСИФІКАЦІЯ КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ ЗА МІСЬКІСТЮ (за Зміною ДД)

Міська інфраструктура	Спортивний клуб	Професійно-любительський клуб	Дієгетичний клуб	Тематико-туристичний клуб	Драйв-клуб	Клуб конно-спортивної їзди	Клуб конно-спортивної їзди	Клуб конно-спортивної їзди	Екологічний
16-25 років	+	-	+	+	+	-	+	+	-
26-30 років	+	+	-	+	+	+	-	+	-
31-40 років	+	+	-	-	-	+	-	-	+
41-50 років	-	-	-	-	-	+	-	-	-
51-60 років	-	-	-	-	-	+	-	-	+
61-70 років	-	-	-	-	-	+	-	-	+

КЛАСИФІКАЦІЯ КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ

СПОРТИВНО-ТРЕНУВАЛЬНІ

ІПОДРОМИ

Іпподром Лондон
Рік: 1857
Реконструкція: 2011
Площа: 50 га
Місткість: 50 000 чол.

КІННІ КЛУБИ

Кінний центр Свисталейта & Васталейта
Рік: 2012
Місце: Лесь-да-Талмейра, Португалія

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ

ПАМ'ЯТКИ

Іспанська школа австрійської імперії
Рік: 1735
Місце: Відень, Австрія
Місткість: 68 кон.

РЕКОНСТРУКЦІЯ

Парк історико-культурної спадщини
Рік: 2008
Місце: с. Копачів, Київська обл., Україна
Площа: 10 га

ФІЗИКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧІ

ЗАМІСЬКІ КЛУБИ ВІДПОЧИНКУ

Сімейний конний клуб DERGASNOV
Місце: Верем'я, Київська обл., Україна
Площа: 13 га
Місткість: 110 кон.

ДИТЯЧІ ТАБОРИ

Дитячий табір Ратка Самп
Місце: с. Криворілля, Верхова, Івано-Франківська обл.

РЕАБІЛІТАЦІЙНІ

РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ЦЕНТРИ

Реабілітаційний центр Інтерпраті Лег Уп Елм
Рік: 1987
Місце: Пенсільванія, США

САНАТОРІЇ

Санаторій «Боржава»
Рік: 2009
Місце: с. Довге, Закарпатська обл., Україна
Площа: 15 га

СПОРТИВНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНІ

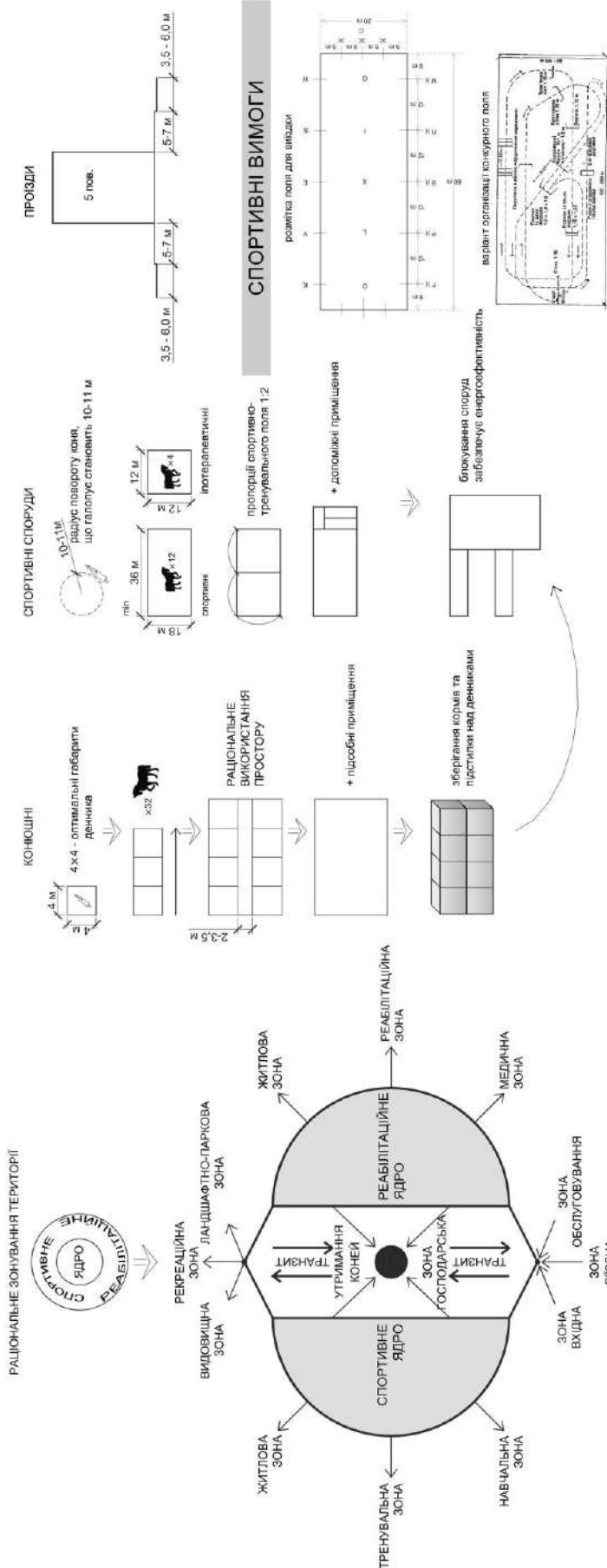
Ілюстрації до п. 2.3

2.3 ВИМОГИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІННОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ВИМОГИ

ЕРГОНОМІЧНІ ВИМОГИ

ПОЖЕЖНІ ВИМОГИ

САНТАРНО-ПІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ

МІСТОВУДІВНІ ВИМОГИ

ЕКОНОМІЧНІ ВИМОГИ

Довідка про перевірку на плагіат

Wed Jun 14 10:48:20 EEST 2023, Поштою Костянтин Милішювич, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 2.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. Ошибок в документах: 10%

ID: 116221 Название: «ОСОБЛИВОСТІ АРХИТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КІНОСПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ У ПРИМІСЬКІЙ ЗОНІ М. КІЄВА (НА ПРИКЛАДІ ГІПО-ЦЕНТРУ В БУЧАНСЬКОМУ РАЙОНІ КІЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)» Добавлено в БД: 2023-05-14 Авторы: Чупринка Полина Олександрівна Руководители: Зюнов'єва О. С. Консультанты: Оponentы:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	199148	2829	21040 (11%)	306 (11%)

Источники плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы